

*Výroční zpráva o činnosti a hospodaření
Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i.
za rok 2016*

Obsah

Charakteristika VÚPSV, v. v. i.	5
1. Informace o složení orgánů VÚPSV, v.v.i. a o jejich činnosti	5
2. Informace o změnách zřizovací listiny	8
3. Hodnocení hlavní činnosti VÚPSV, v.v.i.	9
3.1 Shrnutí hlavních poznatků získaných při řešení jednotlivých studijních okruhů	9
3.1.1 Přehledové, teoreticko-metodologické a komparativní studie o sociálních politikách v zemích EU, popř. OECD	10
3.1.2 Dlouhodobé monitorování problematiky sociální diferenciac a marginalizace, sociálního vyloučení a chudoby, stejně jako i vybraných opatření, která napomáhají jejich předcházení a omezení	12
3.1.3 Dlouhodobé sledování a hodnocení procesu utváření ceny práce	19
3.1.4 Dlouhodobé sledování a hodnocení faktorů, které způsobují nerovnováhy na trhu práce a hodnocení opatření, která tyto nerovnováhy odstraňují	21
3.1.5 Monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti	22
3.1.6 Hodnocení politiky sociálních služeb v širší perspektivě	24
3.1.7 Hodnocení trendů demografického vývoje a možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit jeho sociálním dopadům	28
3.1.8 Hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice	33
3.1.9 Monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek	37
3.2 Zajištění knihovnicko-informačních služeb pro veřejnost a související aktivity	40
3.3 Prezentace získaných poznatků na konferencích a seminářích	43
3.4 Prezentace získaných poznatků v odborném tisku	43
4. Informace o předpokládaném vývoji činnosti VÚPSV, v. v. i. v r. 2017	43
5. Informace o kontrolách provedených v r. 2016	44
6. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva o splnění opatření k odstranění nedostatků uložených v r. 2015	44
7. Stanoviska Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.	44
8. Údaje z řádné účetní uzávěrky, výrok auditora	44
Přílohy	
Příloha č. 1 Opatření o změně zřizovací listiny VÚPSV, v. v. i.	45

Příloha č. 2	
Anotace publikací vydaných VÚPSV, v. v. i. v r. 2016	48
Příloha č. 3	
Statistické údaje dokumentující činnost oddělení knihovnicko-informačních služeb v roce 2016	54
Příloha č. 4	
Přehled publikační činnosti pracovníků VÚPSV, v. v. i. v roce 2016	55
Příloha č. 5	
Přehled o účasti pracovníků VÚPSV, v. v. i. na seminářích a konferencích, kde v r. 2016 prezentovali získané poznatky.....	59
Příloha č. 6	
Přehled projektů řešených v r. 2017	64
Příloha č. 7	
Stanovisko Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.	67
Příloha č. 8	
Zpráva o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. v r. 2016	71
Příloha č. 9	
Ověření účastní závěrky, výrok auditora	75

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i. za rok 2016

Charakteristika VÚPSV, v. v. i.

VÚPSV, v. v. i. je vědeckovýzkumná organizace s působností na území České republiky založená zřizovací listinou MPSV ČR. Hlavním cílem vědeckovýzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. je přispívat k poznání a k prognózování sociálně-ekonomického rozvoje společnosti a připravovat podklady a doporučení pro orgány státní správy, zejména MPSV, a to na základě využití jak aplikovaného, tak i základního výzkumu. Vědeckovýzkumná činnost VÚPSV, v. v. i. je zaměřena především na dvě tematické oblasti:

- oblast práce, zahrnující především výzkum otázek politiky zaměstnanosti, trhu práce, rozvoje lidských zdrojů, otázek příjmové a mzdové politiky, pracovních podmínek, sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání,
- oblast sociální, zahrnující především výzkum problematiky důchodového a nemocenského pojištění, státní sociální podpory a sociální pomoci, otázky rodinné politiky a rovných příležitostí, demografického vývoje, vývoje sociální struktury, životních podmínek a životní úrovně.

Nedílnou součástí výzkumu jsou porovnání mezinárodních ukazatelů zaměstnanosti a sociální politiky, významnou činnost ústavu tvoří zpracovávání rešerší domácí i zahraniční literatury.

Při plnění svých úkolů VÚPSV, v. v. i. úzce spolupracuje s orgány státní správy, samosprávou, organizacemi odborů a zaměstnavatelů, nestátními neziskovými organizacemi, univerzitními pracovišti a dalšími vědeckými a výzkumnými institucemi, a to nejen v České republice, ale i v zahraničí.

Vedle vědeckovýzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. rozvíjí odborné poradenství, konzultace a informační činnost ve všech oblastech svého působení. Poradenský a informační systém VÚPSV, v. v. i. navazuje bezprostředně na výsledky výzkumu. Na podporu vlastní výzkumné činnosti a pro potřeby vědecké veřejnosti a občanů rozvíjí VÚPSV, v. v. i. soustavnou dokumentační, rešeršní a ediční činnost a kontinuálně rozšiřuje odbornou knihovnu.

1. Informace o složení orgánů VÚPSV, v.v.i. a o jejich činnosti

V souladu se zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění, jsou orgány VÚPSV, v. v. i. Rada VÚPSV, v. v. i. a Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i.

Členy **Rady VÚPSV, v. v. i.** k 31. prosinci 2016 jsou:

- z řad zaměstnanců VÚPSV, v. v. i.
  - Ing. Martin Holub, Ph.D.
  - Mgr. Jaromíra Kotíková

- Mgr. Aleš Kroupa (místopředseda Rady)
- doc. Ing. Ladislav Průša, CSc. (předseda Rady)
- Ing. Miroslava Rákoczyová, Ph.D.
- prof. PhDr. Tomáš Sirovátka, CSc.
- PhDr. Kamila Svobodová, Ph.D.
- z řad odborníků z jiných právnických osob
  - doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc., proděkanka pro magisterská studia Fakulty humanitních studií Karlovy univerzity, Praha
  - prof. JUDr. Vilém Kahoun, Ph.D., proděkan Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
  - PhDr. Zdenka Mansfeldová, CSc., zástupkyně ředitele Sociologického ústavu Akademie věd ČR, Praha
  - Ing. Petr Víšek, ředitel Národního centra sociálních studií, Praha

V hodnoceném období se Rada VÚPSV, v. v. i. sešla celkem na dvou řádných zasedáních, jedno zasedání se uskutečnilo per rollam. Na těchto jednáních Rada VÚPSV, v. v. i.:

- projednala a schválila Výroční zprávu o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. za rok 2015,
- projednala a schválila finanční zajištění výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na rok 2016, vč. jeho aktualizace
- projednala a schválila návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na rok 2016, vč. jeho aktualizace,
- projednala a schválila zapojení VÚPSV, v. v. i. do grantových projektů vyhlašovaných jednotlivými ústředními orgány státní správy i dalšími organizacemi a řešení projektů na základě Dodatků č. 19 a 20 ke smlouvě mezi MPSV a VÚPSV, v. v. i. o další činnosti k podpoře výkonu a úkolů státní správy ve smyslu zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů,
- projednala a schválila finanční zajištění výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na rok 2017,
- projednala a schválila návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na rok 2016,
- odsouhlasila změnu sídla VÚPSV, v. v. i. (nová adresa: Dělnická 213/12, Praha 7)

V průběhu r. 2016 došlo k výrazné obměně složení **Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.**, k 31. prosinci 2016 jejími členy jsou:

- Ing. Štefan Duháň
- Ing. Petr Hejduk (předseda Dozorčí rady)
- Ing. Zuzana Chalupová
- Mgr. David Pospíšil
- Ing. Jan Škorpík
- Ing. Karel Tauchman (místopředseda Dozorčí rady)
- Ing. Iva Veselá.

V hodnoceném období se Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. sešla na pěti zasedáních, na kterých:

- projednala a schválila Výroční zprávu o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. za rok 2015,
- projednala a schválila Zprávu o činnosti Dozorčí rady za r. 2015,
- projednala a schválila Stanoviska Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. k Výroční zprávě o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. v roce 2015
- projednala a schválila návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na r. 2016, vč. jeho aktualizace,
- projednala a schválila návrh rozpočtu VÚPSV, v. v. i. na r. 2016, vč. jeho aktualizace,
- projednala a schválila Dohodu mezi MPSV a VÚPSV, v. v. i. o skončení smlouvy o výpůjčce nebytových prostor na adrese Karlovo nám. 1, Praha 2,
- projednala a schválila Smlouvu o pronájmu nových nebytových prostor mezi společnostmi Centrum 882, s.r.o. a VÚPSV, v. v. i. na adrese Kolbenova 882/5a, Praha 9 a následně projednala a schválila nepodepsání této smlouvy ze strany ředitele VÚPSV, v. v. i. vzhledem k tomu, že pronajímatel bez udání dalších důvodů navýšil cenu pronájmu z 215 Kč na 260 Kč za 1 m²,
- projednala a schválila Smlouvu o pronájmu nových nebytových prostor mezi společnostmi Říčany Property, s.r.o. a VÚPSV, v. v. i. na adrese Dělnická 213/12, Praha 7, vč. Smlouvy o pronájmu nových prostor pro účely skladu knihovny mezi oběma společnostmi na uvedené adrese,
- projednala a schválila návrh rozpočtu VÚPSV, v. v. i. na r. 2017,
- projednala a schválila návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na r. 2017,
- projednala organizační, technické a časové náležitosti činnosti v následujícím období.

Ředitel VÚPSV, v. v. i. zřídil v uplynulém období na základě doporučení Rezortní hodnotící komise **Vědeckou radu VÚPSV, v. v. i.** jako svůj poradní orgán. K 31. prosinci 2016 jsou členy Vědecké rady VÚPSV, v. v. i.:

- Mgr. Daniel Gerbery, Ph.D. výzkumný pracovník Inštitútu pre výzkum práce a rodiny v Bratislavě,
- prof. Ing. Bojka Hamerníková, CSc., prorektorka pro vědu a výzkum, NEWTON College, Praha,
- PhDr. Běla Hejná, ředitelka sekretariátu předsedy vlády ČR,
- ing. Jiří Horecký, Ph.D., prezident Unie zaměstnavatelských svazů a prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR,
- Aleš Chmelař, M.Sc., vedoucí oddělení strategií a trendů EU, Úřad vlády ČR,
- doc. JUDr. Iva Chvátalová, CSc., vedoucí katedry právních disciplín a veřejné správy Metropolitní univerzity v Praze,
- Mgr. Zdeněk Janíček, vedoucí referátu sociálních věcí Městského úřadu v Břeclavi,
- prof. JUDr. Vilém Kahoun, Ph.D., proděkan Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích,

- doc. Ing. Lucie Kozlová, CSc., 1. náměstkyně hejtmana Jihočeského kraje, České Budějovice,
- prof. Ing. Vojtěch Krebs, CSc., proděkan Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze,
- Mgr. Aleš Kroupa, náměstek ředitele VÚPSV, v. v. i. pro vědu a výzkum,
- doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc., vedoucí katedry demografie Vysoké školy ekonomické v Praze,
- doc. Ing. Ladislav Průša, CSc., ředitel VÚPSV, v. v. i.,
- prof. Ing. Antonín Slaný, CSc., děkan Ekonomicko správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně,
- JUDr. Zbyněk Trojan, prorektor The Free Swiss University of St. George's, Praha,
- Mgr. Pavel Wiener, manažer projektu "Přátelská místa", Český červený kříž,
- doc. Ing. Karel Zeman, Národohospodářská fakulta Vysoké školy ekonomické v Praze,
- prof. Ing. Milan Žák, CSc., rektor Vysoké školy ekonomie a managementu v Praze.

V souladu se svým statutem Vědecká rada VÚPSV, v. v. i. ve sledovaném období projednala a schválila:

- Výroční zprávu o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. v r. 2015,
- Návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na r. 2016.

V návaznosti na měnící se podmínky hodnocení výsledků vědy a výzkumu byla k 1. prosinci 2008 koncipována **Ediční vědecká rada VÚPSV, v. v. i.**, k 31. prosinci 2016 jejími členy jsou:

- Ing. Martin Holub, Ph.D., VÚPSV, v. v. i.,
- Ing. Robert Jahoda, Ph.D., Masarykova univerzita, Brno,
- Ing. Miriam Kotrusová, Ph.D., Univerzita Karlova, Praha,
- Ing. Jan Mertl, Ph.D., Vysoká škola finanční a správní, Praha,
- Ing. Jan Molek, CSc., Jihočeská univerzita, České Budějovice,
- doc. Ing. Olga Poláková, CSc., Metropolitní univerzita, Praha,
- doc. Ing. Ladislav Průša, CSc., VÚPSV, v. v. i.,
- Ing. David Prušvic, Ph.D., Ministerstvo financí ČR.

Ve sledovaném období proběhlo formou per-rollam jednání Ediční vědecké rady, na kterých rada:

- projednala a schválila realizaci plánu ediční činnosti VÚPSV, v. v. i. v r. 2015,
- projednala a schválila rámcový plán ediční činnosti VÚPSV, v. v. i. na r. 2016.

2. Informace o změnách zřizovací listiny

V návaznosti na stěhování VÚPSV, v. v. i. do nových prostor vydalo MPSV dne 13. října 2016 Opatření o změně zřizovací listiny VÚPSV, v. v. i. (č.j. MPSV-2016/165966-162/2 - viz příloha č. 1).

3. Hodnocení hlavní činnosti VÚPSV, v.v.i.

V r. 2016 byl vodítkem vědeckovýzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. "Plán výzkumné činnosti na r. 2016". Plán byl zaměřen na řešení aktuálních otázek vývoje sociálního systému v naší zemi s přihlédnutím k prioritám vedení MPSV v tomto období. Jeho východiskem byl materiál "Dlouhodobý koncepční rozvoj VÚPSV, v. v. i. v letech 2011-2017".

Vědeckovýzkumná činnost VÚPSV, v. v. i. byla stejně jako v předcházejícím období zaměřena především na tyto tematické oblasti:

- oblast práce, zahrnující především výzkum otázek politiky zaměstnanosti, trhu práce, rozvoje lidských zdrojů, otázek příjmové a mzdové politiky, nákladů práce, pracovních podmínek, sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání,
- oblast sociální, zahrnující především výzkum problematiky důchodového a nemocenského pojištění, státní sociální podpory a sociální pomoci, vývoje sociální struktury, životních podmínek a životní úrovně,
- oblast rodiny a sociálních souvislostí demografického vývoje, zahrnující především otázky koncipování rodinné politiky, podpory rodin s dětmi a života ve stáří, harmonizace rodiny a zaměstnání a rovných příležitostí.

3.1 Shrnutí hlavních poznatků získaných při řešení jednotlivých studijních okruhů¹

V souladu se schváleným materiálem "Dlouhodobý koncepční rozvoj VÚPSV, v. v. i. v letech 2011-2017" byla pozornost věnována studiu v následujících výzkumných okruzích:

- přehledové, teoreticko-metodologické a komparativní studie o sociálních politikách v zemích EU, popř. OECD,
- dlouhodobé monitorování problematiky sociální diferenciace a marginalizace, sociálního vyloučení a chudoby, stejně jako i vybraných opatření, která napomáhají jejich předcházení a omezení,
- dlouhodobé sledování a hodnocení faktorů, které způsobují nerovnováhy na trhu práce a hodnocení opatření, která tyto nerovnováhy odstraňují,
- monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti,
- hodnocení politiky sociálních služeb v širší perspektivě,
- hodnocení trendů demografického vývoje a možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit jeho sociálním dopadům,
- hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice,
- monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek.

Vzhledem k systému financování vědy a výzkumu, který neumožňuje dlouhodobé kontinuální bádání v jednotlivých studijních okruzích, nebyla v roce 2016 věnována pozornost problematice přehledových studií o společných sociálních agendách v

---

¹ Anotace všech monografií jsou uvedeny v příloze č. 2, jejich úplné znění je k dispozici na www.vupsv.cz.

zemích EU, neboť v těchto oblastech nebyly vyhlášeny žádné grantové projekty ani veřejné zakázky.

3.1.1 Přehledové, teoreticko-metodologické a komparativní studie o sociálních politikách v zemích EU, popř. OECD

V r. 2016 byla věnována pozornost

- monitoringu změn v zahraničních důchodových systémech,
- organizaci posuzování zdravotního stavu ve vztahu k rozhodovacím procesům v sociálním zabezpečení ve vybraných zemích EU,
- používání elektronické verze neschopenky ve vybraných evropských zemích.

V rámci projektu **Monitoring změn v zahraničních důchodových systémech** byla pozornost zaměřena především na země EU, USA a země Latinské Ameriky, sledovány byly rovněž mezinárodní a nadnárodní aktivity v této oblasti. Výzkumné aktivity se zaměřovaly na všechny pilíře důchodových systémů se zvláštním důrazem na parametry základního pilíře. Cílem projektu bylo rychle a pružně informovat o současném dění v důchodové oblasti, o přístupech jednotlivých zemí k řešení problémů, s nimiž se jejich důchodové systémy potýkají, o vývoji a aktuálních trendech v této oblasti.

S přibližně čtvrtletní periodicitou byly vypracovávány analýzy, které obsahují aktuální informace o probíhajících či připravovaných změnách a úpravách v rámci zkoumaných důchodových systémů i o charakteru jednotlivých opatření. Výstupy zahrnují v případě potřeby i důležité informace ukazující souvislosti či okolnosti určitých opatření v kontextu daných důchodových systémů. Informace byly získávány zpracováváním dokumentů zahraničních a mezinárodních institucí a organizací, které se důchodovou problematikou zabývají, monitorováním webových stránek institucí jednotlivých zemí, do jejichž kompetence a sféry zájmu tato oblast spadá, popř. na základě rešerší z dalších relevantních zdrojů. Jako prvotní signální zdroj informací sloužil v některých případech mj. i denní tisk a další sdělovací prostředky.

Problematika vývoje v důchodové oblasti je v současné době aktuálním a závažným tématem. Důsledky nepříznivého demografického vývoje, stárnutí populace, zvyšování střední délky života a nízká porodnost silně dopadají na důchodové systémy, které se potýkají především se zajištěním své finanční stability a dlouhodobé udržitelnosti i dostatečné úrovně zabezpečení ve stáří. To vyvolává ve velké míře nutnost úprav a často zásadních, popř. i opakovaných změn či dokonce reforem důchodových systémů. Řešením budoucnosti svých důchodových systémů se zabývají i země, které v současné době ještě zásadní problémy nepociťují, nicméně je s ohledem na budoucí vývoj očekávají. Přijímaná nebo připravovaná opatření se zaměřují především na zvyšování důchodového věku, popř. na jeho propojení s vývojem střední délky života, prodloužování doby pojištění, omezování možností předčasného odchodu do důchodu, podporu pracovní činnosti starších pracovníků včetně důchodců apod. Dochází i ke zvyšování příspěvkové sazby, ke změně způsobu výpočtu dávek nebo k úpravě valorizace důchodů. Pozornost bývá rovněž věnována opatřením, která mají za cíl zajistit určitou úroveň zabezpečení ve stáří a předcházet chudobě ve stáří. Objevují se i opatření, která mají umožnit větší flexibilitu odchodu do důchodu, opatření ke zvýšení informovanosti o zabezpečení ve stáří, ke zjednodušení přístupu pojištěnců k informacím o nárocích a dávkách apod. Specifické úpravy se v některých případech zaměřují na osoby vykonávající namáhavá nebo riziková povolání. Zde se jedná především o možnost předčasného nebo dřívějšího odchodu do důchodu, ale i o

opatření umožňující prodloužení pracovní kariéry po období výkonu namáhavého povolání.

V případě druhého pilíře je možné sledovat protichůdné přístupy. V některých zemích dochází k oslabování druhého pilíře, např. jeho přeměnou z povinného na nepovinný, umožněním vystoupení ze systému, omezováním příspěvků apod. V řadě zemí je však zabezpečení ve stáří z druhého pilíře přikládán velký význam a jsou zde přijímána opatření na jeho podporu a na podporu co největšího rozšíření těchto systémů. Tato opatření jsou zaměřená na zatraktivnění druhého pilíře, na jeho zjednodušení a zpřístupnění co největšímu okruhu pracovníků. Za účinný nástroj je považována automatická registrace, počítá se např. s větším zapojením sociálních partnerů, zavádějí se flexibilnější možnosti čerpání prostředků aj. Některé země počítají i s podporou individuálního důchodového spoření.

Cílem projektu **Organizace posuzování zdravotního stavu ve vztahu k rozhodovacím procesům v sociálním zabezpečení ve vybraných zemích EU** bylo podrobně popsat, jak je organizován výkon posudkové služby v sociální oblasti v některých zemích Evropské unie. Zvláštní pozornost při tom byla věnována propojení mezi subjekty, které výkon posudkové služby v sociální oblasti provádějí, a rozhodovacími subjekty, které výstupy posudkové služby využívají. S ohledem na vztah k procesním modelům uplatňovaným při výkonu posudkové služby v České republice byly do výběru sledovaných zemí zařazeny Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko, Francie a Velká Británie.

V rámci řešení projektu byly popsány organizační struktury posudkových služeb jednotlivých zemí, posudkové agendy, kterými se zabývají, i vazby mezi nimi a rozhodovacími orgány. Mapovány byly posudkové služby vykonávající posudkovou činnost v oblasti pojistných systémů, v oblasti nepojistných systémů a pro účely trhu práce. Bylo zjištěno, že v této oblasti existuje ve sledovaných zemích řada různých uspořádání a forem. Posudková služba nebývá jednotná pro všechny oblasti sociální ochrany. Jednotlivé oblasti mají většinou své vlastní systémy posudkové činnosti, které zohledňují jejich specifické potřeby, případně jeden systém využívají příbuzné nebo věcně či organizačně propojené oblasti. Z organizačního hlediska mohou být posudkové služby přímo začleněny do struktury jednotlivých nositelů sociálního zabezpečení, mohou však být zřizovány i jako samostatné subjekty.

Značná pozornost byla při řešení projektu věnována otázce začlenění posudkové služby do státní služby jednotlivých zemí. Ani v této oblasti není úprava jednotná, některé posudkové služby jsou součástí státní služby, některé ne. V případě posudkových služeb působících v rámci státní služby je však navíc třeba brát v úvahu i případné rozdíly v organizaci státní služby a specifické formy zapojení do státní služby v některých zemích.

Pokud jde o pracovníky posuzující zdravotní stav, kromě kmenových posudkových lékařů bývají do posudkové činnosti zapojováni velkou měrou i externí lékaři, kteří jsou využíváni např. s ohledem na svou specializaci nebo při zvládání špiček. Vedle lékařů však vykonávají posudkovou činnost v některých případech i příslušníci jiných profesí, např. pečovatelé, zdravotní sestry, sociální pracovníci, psychologové aj., popř. žadatele posuzují skupiny posuzovatelů, ve kterých je zastoupeno více profesí.

Projekt se podrobněji zaměřoval i na další aspekty posudkové činnosti. Zjišťovány byly např. informace týkající se předpisů, které posudkovou činnost upravují, lhůt pro vypracovávání posudků, pravomocí posudkové služby, práv a povinností posuzovaných osob, povinností zdravotnických zařízení vůči posudkové službě apod. Sledovány byly rovněž otázky, jak je v rozhodovacím procesu s posudkem ze strany dávkového orgánu nakládáno, zda je pro dávkový orgán závazný či zda posudková služba poskytuje

dávkovému orgánu v rámci posudku citlivé informace o zdravotním stavu posuzované osoby. Projekt se zabýval také opravnými prostředky ve správním řízení, kterými lze bojovat proti výsledku posouzení, možnostmi soudního přezkumu i otázkou posuzování zdravotního stavu pro tyto účely.

Součástí konečného výstupu projektu je souhrnná tabulka, která obsahuje základní informace za jednotlivé sledované země o subjektech, které v řízení o přiznání dávek a v rámci opravných prostředků rozhodují, a subjektech, které pro tyto účely posuzují zdravotní stav, popř. o lhůtách stanovených pro jejich činnost.

Cílem projektu **Používání elektronické verze neschopenky ve státech EU** bylo shromáždit informace o realizaci této formy neschopenky v některých evropských zemích a poskytnout tak ucelenější představu o možnostech řešení dané problematiky. Výběr zemí zahrnuje Spojené království, Polsko, Rakousko, Francii, Litvu, Švédsko a Estonsko, nad rámec EU bylo do výběru zařazeno Norsko. V uvedených zemích byly systémy elektronické neschopenky již zavedeny. Jejich používání je v některých případech pro lékaře povinné, popř. se s povinným užíváním v blízké budoucnosti počítá, v některých případech je na dobrovolné bázi a paralelně existují i neschopenky v papírové formě.

Vypracovaná analýza poskytuje obraz o tom, jakým způsobem jednotlivé země k realizaci elektronické neschopenky přistupovaly a jaké možnosti a výhody tyto systémy skýtají.

3.1.2 Dlouhodobé monitorování problematiky sociální diferenciace a marginalizace, sociálního vyloučení a chudoby, stejně jako i vybraných opatření, která napomáhají jejich předcházení a omezení

V rámci této oblasti byla v r. 2016 pozornost věnována zejména těmto problémovým okruhům:

- vyhodnocení soustavy indikátorů strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014-2020,
- životní situaci osob v seniorském a předseniorském věku,
- zhodnocení ochranné, pobídkové a integrační funkce sociální politiky pro osoby v hmotné nouzi,
- riziko ztráty bydlení a jeho prevence - rozbor problému a vyhodnocení nástrojů,
- metodika systému monitorování a evaluace dotačních programů ÚV ČR zaměřených na integraci romské menšiny.

Hlavním cílem **Vyhodnocení soustavy indikátorů Strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014-2020** je podat fakta o vývoji širšího okruhu indikátorů, jež charakterizují vývoj situace i vývoj opatření v oblasti sociálního začleňování a mohou být podkladem k další diskusi o prioritách a dalších opatřeních v této oblasti. Zhodnocení soustavy indikátorů srovnáním roku 2014 (případně roku 2015, pokud byla data dostupná) s rokem 2013, stejně jako v dlouhodobém vývoji od roku 2010, ukázalo v některých ohledech pokračující spíše příznivý trend, na druhé straně jsou zachyceny určité problémy, a to i ve vztahu ke klíčovému ukazatelům vztahujícím se k cílům Strategie Evropa 2020.

Přestože v roce 2014 ještě zcela neodezněly dopady krize a přestože byla v období od roku 2010 do roku 2014 provedena řada úsporných opatření v oblasti veřejných výdajů

s dopadem na sociální systém, došlo k růstu životních nákladů, zejména v oblasti bydlení a růstu počtu lidí závislých na podpoře ve formě dávek hmotné nouze, složený indikátor sociálního vyloučení v roce 2014 proti roku 2013 jen mírně navýšil a svou hodnotou naplňuje národní cíl (je o 0,5 procentního bodu nižší proti roku 2008). Míra rizika chudoby je nejnižší v Evropě - avšak proti roku 2013 navýšila na 9,7 % a podobně se zvýšil i podíl osob, které žijí v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou. Vyšší nárůst rizika chudoby se projevil v případě dětí, neúplných rodin s dětmi, rodin se třemi a více dětmi, nezaměstnaných. Poklesla naproti tomu míra rizika déle trvající chudoby. Podobně jako míra rizika chudoby se navýšila i intenzita chudoby (propad příjmů proti hranici chudoby) a poklesla efektivnost sociálních transferů, zejména v případě dětí, neúplných domácností s dětmi a domácností se třemi a více dětmi. Narostla i hodnota národního indikátoru materiální deprivace, nárůst je opět výraznější v případě výše zmíněných kategorií populace.

Příznivé jsou naopak indikátory vývoje míry zaměstnanosti, včetně zaměstnanosti žen a starších osob, míry nezaměstnanosti a také nezaměstnanosti dlouhodobé. Přesto jsou zatím nenaplněny cíle České republiky deklarované v Strategii Evropa 2020, tedy snížení míry nezaměstnanosti mladých lidí a lidí s nejméně základním vzděláním.

Indikátory vztahované k oblasti opatření sociální politiky ukazují, že zmíněná úsporná opatření neznamenala zásadní dopad na sociální systém, ať už v dávkové oblasti či v oblasti sociálních služeb, i když je zřejmé, že v některých oblastech došlo ke stagnaci a zaostávání veřejných politik za narůstajícími potřebami. Deficit byl v předchozí zprávě konstatován zejména v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti. V letech 2013-2015 došlo však k výraznému zlepšení, pokud jde o počty účastníků zapojených v opatřeních aktivní politiky zaměstnanosti. Zatížení pracovníků úřadů práce v přímé práci s klienty je nadále značné, na jednoho pracovníka připadá stále přes mírný pokles od roku 2013 v průměru více než 300 nezaměstnaných.

Podíl mladých osob předčasně opouštějících vzdělávací systém je sice nízký, ale nesnižuje se, nesnižuje se ani podíl žáků vzdělávaných podle rámcových vzdělávacích programů pro lehké mentální postižení. U specifických skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se však již nyní ukazuje určité zlepšení, pokud jde o individuální vzdělávací plány, počty asistentů pedagoga, ale na druhé straně spíše relativně klesá počet poradenských pracovníků, prostředky věnované na podporu studia sociálně znevýhodněných žáků na středních školách. Přetrvávají nedostatečné možnosti předškolní péče o děti, zejména ve věku do 3 let, které implikují nízké možnosti zaměstnání rodičů pečujících o děti v předškolním věku.

Za potřebami nadále zaostává vývoj v oblasti služeb péče o staré lidi, především pokud jde o profesionální péči poskytovanou v domácím prostředí. Kapacity ambulantních sociálních služeb a terénních sociálních služeb v porovnání s roky předchozími se v roce 2014 mírně zlepšily. Reálně slabá je zatím politika v oblasti podpory bydlení skupin, pro které je bydlení hůře cenově dostupné či rozsah krizových intervencí ve vztahu k bezdomovectví, který s ohledem na narůstající potřeby spíše poklesl, situace podtrhuje potřebu sociálního bydlení a prevence bezdomovectví. Obecně jsou nízké kapacity sociální práce, jež negativně ovlivňují řadu oblastí - například individuální práci v oblasti zaměstnávání, inkluzivní vzdělávání, prevenci bezdomovectví, terénní práci v sociálně vyloučených lokalitách a další. Lze konstatovat, podobně jako ve zprávě za rok 2013, že tyto deficity nemají z hlediska klíčových indikátorů sociálního vyloučení fatální následky. Přesto upozorňují na řadu problémů. V oblasti zaměstnání nepřiměřeně vysoká je nadále míra nezaměstnanosti osob do 25 let, osob s nejméně základním vzděláním, přes jisté zlepšení nadále vysoký je dopad mateřství a péče o děti do 6 let na zaměstnanost žen, nízké jsou míry pracovní intenzity v neúplných domácnostech a v domácnostech jednotlivců. Podíl osob ve věku 15-29 let, které nejsou ani v zaměstnání, ani ve vzdělávání je na úrovni 12,1 % tak, jako v roce 2011, pod evropským průměrem 15,4 %, u chlapců výrazně pod průměrem, tj. 7 % proti

13,6 % v EU-28, avšak u dívek nad průměrem, tj. 17,4 % proti 14,2 % v EU-28 v roce 2014.

Značný je rozsah a intenzita sociálního vyloučení v oblasti bydlení. Obecně je problémem přelidňenost bytů (trpí jí až třetina domácností se závislymi dětmi). Čtvrtina až třetina domácností jednotlivců či neúplných domácností s dětmi má náklady na bydlení vyšší než 40 % jejich příjmu, přes 5 % osob nestačí včas uhradit náklady spojené s bydlením.

Dlouhodobě dochází ke koncentraci rizik nezaměstnanosti, chudoby a sociálního vyloučení do určitých kategorií populace, která je doprovázena koncentrací prostorovou. Sociální vyloučení, materiální deprivace, chudoba a nezaměstnanost dopadají neúměrně silně na nezaměstnané, na neúplné domácnosti s dětmi, na domácnosti s třemi a více dětmi, na domácnosti jednotlivců (které velmi tíží náklady na bydlení). Prostorově se jedná o koncentraci problémů v regionech Severozápad a Moravskoslezsko, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji.

Ještě významnějším negativním trendem je nárůst počtu sociálně vyloučených lokalit a zvyšování počtu osob žijících v těchto silně deprivovaných lokalitách. Od posledního šetření jejich počet narostl z 310 na 606, přičemž rostl zejména počet menších lokalit, ale současně také vzrostl počet jejich obyvatel - v roce 2006 byl odhadován na 60-80 tisíc, v roce 2015 již asi na 115 tisíc, převážně romské národnosti.

Naproti tomu dosažitelné indikátory zachycující úsilí zaměřené k sociálnímu začleňování jejich obyvatel naznačují značné rezervy či nedostatky. Terénní sociální služby poskytované obcí sociálně vyloučeným jsou přítomny pouze ve 30 % obcí, na jejichž území se nachází sociálně vyloučená lokalita. Odhad podílu sociálně znevýhodněných žáků v základní škole kolísá v průměru mezi 15 a 35 %, vyšší je v Moravskoslezském kraji, kde se uvádí až 50 %, Ústeckém a Libereckém kraji (45 %) a Královéhradeckém, Olomouckém a Zlínském kraji (40 %). Služba asistenta pedagoga je zastoupena v poměrně nízkém procentu obcí se sociálně vyloučenými lokalitami (31 %), více je tato služba zastoupena v Hlavním městě Praze (71 %) a v Pardubickém (45 %), Olomouckém (41 %) a Jihomoravském (38 %) kraji.

Obecné indikátory sociální soudržnosti jsou mírně pod průměrem zemí EU. V roce 2014 byl zachycen pozitivní trend zlepšení důvěry v lidi, stejně tak ve státní a politické instituce. Přetrvává však spíše vysoká hodnota indikátoru sociální distance vůči určitým skupinám populace.

Monografie **Zhodnocení ochranné, pobídkové a integrační funkce sociální politiky pro osoby v hmotné nouzi** se zabývá vyhodnocením působení opatření sociální politiky na situaci osob, které v roce 2014 čerpaly dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi. Situace osob v hmotné nouzi je posuzována na základě tří očekávaných funkcí systému: ochranné, pobídkové a integrační. V tomto smyslu je sledována odpověď na následující otázky:

- nakolik jsou osoby v hmotné nouzi chráněny z hlediska ohrožení příjmovou chudobou,
- nakolik mohou být osoby v hmotné nouzi motivovány k odchodu z evidence pomoci v hmotné nouzi při kalkulaci ekonomického zlepšení své situace,
- nakolik opatření aktivní politiky zaměstnanosti napomáhají integraci uchazečů o zaměstnání na trh práce a jejich odchodu ze systému pomoci v hmotné nouzi.

Klíčovým prvkem rozboru je využívání současně propojených dat ze dvou systémů, tj. ze systému OKpráce (o situaci osob na trhu práce) a ze systému OKnouze (o situaci osob v hmotné nouzi), čímž jsou získány mj. nové informace, které nejsou bez

propojení těchto databází k dispozici. Dopady programů aktivní politiky zaměstnanosti nejsou vyhodnocovány.

Z hlediska ochranné funkce je možné uvést, že:

- při porovnání jednotkových příjmů domácností pobírajících dávky v hmotné nouzi s hranicí 60 % mediánu ekvivalizovaného disponibilního příjmu za rok 2014 je nutno konstatovat, že všechny tyto domácnosti jsou pod takto definovanou hranicí příjmové chudoby,
- součet tržních a sociálních příjmů těchto domácností v průměru převyšuje jejich hranici životního minima, současně však platí, že po odečtení nákladů na bydlení se reziduální příjmy především domácností, které nepobírají dávky na bydlení, propadají hluboko pod hranici životního minima,
- pokud se domácnost ocitne v hmotné nouzi, pak má tendenci setrvat v tomto systému dlouhodobě.

Z hlediska funkce pobídkové existují objektivní důvody, které vedou k jejímu selhávání. V prvé řadě je to relativně nízká mzdová hladina. Za situace, kdy není u řady pracovních pozic dosaženo dostatečně motivujícího rozdílu mezi příjmy sociálními a příjmy ze zaměstnání, není možné vytvářet prostředí dostatečně motivující k přijetí zaměstnání. Polovina nezaměstnaných ze studovaného souboru měla v pracovní anamnéze pět a více evidencí, které předcházely evidenci sledované. Za této situace není překvapující relativně vysoká míra aplikace negativní formy pobídky ze strany ÚP. Institut sankčního vyřazení z evidence byl ve sledovaném období využit u 29,5 % všech případů, kdy došlo v průběhu roku 2014 k ukončení evidence.

Z hlediska funkce integrační z provedených analýz vyplývá, že některé programy aktivní politiky zaměstnanosti, programy společensky účelných pracovních míst a veřejně prospěšných prací pravděpodobně celkem dobře přispívají k integraci osob v hmotné nouzi na trh práce. To se projevuje jak odchodem těchto osob z evidence uchazečů o zaměstnání, tak také jejich odchodem ze systému pomoci v hmotné nouzi. Výsledky také naznačují dvě další zásadní zjištění:

- pravděpodobnost opuštění evidence pomoci v hmotné nouzi bez programu aktivní politiky zaměstnanosti je velmi malá,
- programy aktivní politiky zaměstnanosti, jako jsou rekvalifikace, jsou výrazně méně úspěšné u osob v hmotné nouzi než u ostatních účastníků těchto programů a je tedy z různých důvodů u této cílové skupiny zjevně obtížnější dosáhnout výsledku "integrace na trh práce" za pomoci programů aktivní politiky zaměstnanosti.

V rámci projektu **Vybrané aspekty péče o seniory z hlediska sociálního začleňování** byl Ministerstvem práce a sociálních věcí schválen výsledek promítnutý do směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných pro kompetenčně příslušný orgán (H_{neleg}) **Životní situace osob v seniorském a předseniorském věku se zřetelem k tématům sociálního začleňování, dostupnosti a využívání služeb touto skupinou osob (výzkumné podněty pro praxi vyplývající z provedeného empirického šetření)**. Dokument sumarizuje výsledky provedeného terénního šetření, z něhož vyplývá, že provedená srovnání výše osobního příjmu podle věku a podle ekonomické aktivity jasně ukazují, že v souvislosti s otázkou sociálního vyloučení je nutné věnovat zvláštní pozornost nejenom skupině osob s příjmem nižším než 10 000 Kč, ale je potřebné vést v patrnosti také to, že v souvislosti s odchodem do důchodu lze očekávat zřetelný pokles výše příjmu u velké části zaměstnaných a podnikajících osob, jejichž současný čistý příjem přesahuje 15 000 Kč. Tento trend lze předpokládat s ohledem na skutečnost, že příjem do 15 000 Kč má 91 % důchodců, ale pouze 45 % zaměstnaných a 30 % podnikatelů, a to i přesto, že trend poklesu

příjmu pod uvedenou příjmovou hladinu po odchodu do důchodu nemůže automaticky zasáhnout další více než dvě pětiny zaměstnaných osob, respektive další více než tři pětiny podnikatelů. Riziko sociálního vyloučení ale přirozeně nevzniká automaticky pouze s poklesem příjmu - dotyčný může omezit své výdaje, využít dosavadní úspory jako nového zdroje příjmu (penzijní připojištění, životní pojištění nebo jiné finanční produkty, předchozí úspory, investice atd.). Důležitá je přirozeně také podpora rodiny dotyčného a struktura příjmů a výdajů domácností respondentů, respektive to, jaký význam pro ekonomickou situaci jejich domácnosti má pokles příjmu respondenta.

Odchod do důchodu a s tím spojená změna příjmové situace se promítají i do subjektivního hodnocení příjmové situace vlastní domácnosti. Rozhodně ale nelze hovořit o skokovém nárůstu podílu osob, které s příjmovou situací své domácnosti nejsou spokojeny, u důchodců oproti výdělečně činným osobám (oproti zaměstnaným osobám je mezi příjemci starobního důchodu respondentů hodnotících ekonomickou situaci domácnosti jako "spíše špatnou" o 11 % více). V domácnostech seniorů a osob v předseniorském věku tak nedochází s odchodem do důchodu k masivnímu zhoršení příjmové situace jejich domácností nebo dokonce k propadu velké části těchto osob do chudoby. To je do značné míry odrazem toho, že značné rozdíly v osobních příjmech výdělečně činných osob a příjmech příjemců starobních důchodců se v rámci příjmu celé rodiny "rozředňují". Tento trend doložilo i provedené srovnání celkových příjmů domácnosti dotázaných dle ekonomické aktivity respondenta.

V souvislosti s počtem členů domácnosti se podle očekávání ukázalo, že svoji ekonomickou situaci hodnotili nejkritičtěji respondenti reprezentující jednočlenné domácnosti (samostatně žijící osoby). Z výsledků šetření dále vyplynulo, že domácnosti tvořené manželským párem jsou sociálním vyloučením ohroženy méně než ostatní vícečlenné domácnosti (tj. např. domácnost, ve které dotázaný senior žije se svými dětmi apod.). Další provedená srovnání odpovědí na vybrané otázky u samostatně žijících osob a u domácností tvořených manželským párem potvrdila u obou těchto skupin domácností méně příznivou situaci u osob, jejichž výhradním příjmem byl starobní důchod.

Při posuzování míry ohrožení sociálním vyloučením v souvislosti s výší příjmu domácnosti je potřebné zohlednit počet členů domácnosti. Ani pro jednotlivé skupiny domácností podle počtu členů ale nelze stanovit jednoznačnou hranici, která by umožnila jednoznačně identifikovat skupiny osob, které jsou ohrožené sociálním vyloučením. Jako nejvhodnější postup se v tomto směru ukazuje identifikovat a zhodnotit následující tři hlavní příjmová pásma (zvláště pro každou skupinu domácností z hlediska počtu jejích členů):

- příjmová kategorie, ve které jsou osoby sociálním vyloučením ohrožené silně,
- hraniční příjmová kategorie, ve které může být část osob (při nižší hranici intervalu) sociálním vyloučením ohrožena, ale riziko sociálního vyloučení se netýká celé skupiny, případně u části osob v příslušné kategorii již není příliš závažné a
- příjem, který v současnosti domácnosti postačuje, aniž by byla ohrožena sociálním vyloučením, ale který může přestat být postačující v případě, že se výrazně změní sociální nebo zdravotní charakteristiky některého člena domácnosti, popřípadě pokud je vyšší pravděpodobnost, že by stávající příjem mohl v budoucnu poklesnout (např. v souvislosti s odchodem člena domácnosti do důchodu aj.).

Získaná data ukazují, že přibližně 5 % dotázaných seniorů a osob v předseniorském věku se nachází ve velmi nepříznivé ekonomické situaci, jejímž důsledkem je sociální vyloučení. U další přibližně třetiny dotázaných lze předpokládat, že mohou být v souvislosti s jejich ekonomickou situací sociálním vyloučením ohroženi. Míra ohrožení těchto osob sociálním vyloučením je ale přirozeně velmi různorodá a sociálním vyloučením v důsledku své ekonomické situace nejsou aktuálně ohroženy všechny

osoby, jejichž současná ekonomická situace není příliš příznivá. I přesto je ale ze získaných údajů zřejmé, že riziko sociálního vyloučení je u osob v nepříliš příznivé ekonomické situaci velmi výrazné. Zároveň je zřejmé, že ekonomická situace představuje pouze jeden z faktorů, které mohou přispívat k sociálnímu vyloučení a ekonomická rovina je pouze jedním, jakkoli velmi důležitým, hlediskem, které je potřebné zohlednit při sociálním začleňování osob sociálně vyloučených a při prevenci sociálního vyloučení.

Cílem monografie **Riziko ztráty bydlení a jeho prevence - rozbor problému a vyhodnocení nástrojů** je prohloubit dosavadní znalosti o tématu, které úzce souvisí s vysoce aktuálním tématem sociálního bydlení, a to tématu prevence ztráty bydlení a o potenciálech a limitech, které nabízí současná národní a lokální politika v oblasti bydlení, včetně úsilí všech významných aktérů na tomto poli. Poznávacím cílem je co nejdříve zmapovat téma ztráty bydlení a jeho prevence z hlediska toho:

- jak je pojednáno v odborné literatuře, zahraniční a tuzemské,
- do jaké míry a v rámci jakých přístupů je přítomno v politické agendě v českém národním kontextu,
- jaký diskurz je kolem něj vytvořen, zejména na úrovni klíčových aktérů, jako jsou místní samosprávy, sociální služby a občanský sektor obecně,
- jaké strategie v souvislostech s prevencí ztráty bydlení tito aktéři volí,
- jaké jsou uvažovány cílové skupiny ohrožené ztrátou bydlení a které z nich lze identifikovat na základě dostupných statistických dat,
- jaké mechanismy či nástroje, které se dají považovat za preventivní, jsou vytvořeny a používány, jaké jsou jejich potenciály, slabé stránky, případně jaké rozpory tyto nástroje obsahují a s jakými kontrastrategiemi se potkávají,
- jaké překážky lze v jejich systematické aplikaci identifikovat.

Národní hledisko je pak obohaceno o několik příkladů praxe v zahraničí.

Na základě konceptů uvedených zejména v zahraniční literatuře monografie vymezuje prevenci ztráty bydlení. Rozborem strukturálních a individuálních faktorů ovlivňujících vznik rizik a situací vedoucích ke ztrátě bydlení a také rozborem statistických dat je vymezena cílová skupina preventivních opatření, tedy skupina ohrožená ztrátou bydlení. Jádro monografie se zaměřuje především na deskripci současné praxe v užití nástrojů a opatření na podporu prevence ztráty bydlení, ale také praxe v oblasti spolupráce mezi jednotlivými aktéry. Cílem této části je zejména identifikace pozitivních efektů plynoucích z užití jednotlivých opatření a nastavení spolupráce mezi různými aktéry, ale také bariér, které realizaci preventivních aktivit znesnadňují. Aplikačním cílem je pak využít zjištění pro návrh konkrétní metodické podpory, která by pomohla snížit rizika ztráty bydlení a dosáhnout stavu, v němž by domácnosti neopouštěly standardní bydlení v důsledku situací, jejichž dopady lze zmírnit pomocí existujících nástrojů. V závěrečné kapitole monografie nabízí charakteristiky programů prevence ztráty nájemního bydlení ze zahraničí (Skotsko, Nizozemsko, Rakousko a Německo), jež fungují na trhu s nájemním bydlením a z jejichž dobré praxe by mohly být odvozeny některé prvky přístupu k prevenci ztráty bydlení na území ČR.

Mezi významná průběžná zjištění, které monografie přináší, lze zařadit tyto skutečnosti:

Problém prevence ztráty bydlení byl dosud problémem politicky, společensky i empiricky dlouhodobě podceněným. Chybí jednotná ucelená koncepce, která by standardizovaným způsobem nabízela řešení jak ke zvýšení dostupnosti a udržitelnosti

bydlení, jejichž součástí je i systém sociálního bydlení, tak preventivní mechanismy zaměřené na ztrátu bydlení a šířeji prevenci bezdomovectví.

Jednotliví aktéři, zejména místní samosprávy a neziskové organizace však zároveň vyvíjejí úsilí, jak se vyrovnat s absencí veřejné politiky orientované na bydlení, a vlastními silami a v rámci vlastních zdrojů realizují dílčí opatření, která mají zabránit negativním důsledkům, jež tato absence přináší. Vzhledem k tomu, že jde o opatření izolovaná a dílčí, působí mnohdy protisměrně a zamýšlené efekty se vzájemně blokují (například "vstřícná" opatření na úrovni jedné místní samosprávy vedou paradoxně k prohloubení problému právě na jejím území, a to v důsledku nárůstu rizikových skupin motivovaných tímto vstřícným přístupem; obdobně v případě "restriktivních" opatření na území jedné obce s rozšířenou působností vedou k zahušťování problému za jejími hranicemi).

Zmíněné úsilí je však vychýleno směrem k opatřením nápravným či restriktivním, která nacházejí výraz v nárůstu počtu tzv. ubytovacích zařízení obsazovaných lidmi vyloučenými ze standardního bydlení. Tato zařízení představují jakousi substituci sociálního bydlení, chápaného jako bydlení určené pro skupiny osob neúspěšné na otevřeném trhu s bydlením z důvodu jejich příjmové nedostatečnosti či (připsaných) rizikových charakteristik. Systematická, provázaná a promyšlená snaha o udržení osob v dosud standardním bydlení či o jejich rychlý návrat do něj však chybí.

Přestože také chybí monitoring počtu a struktury osob ohrožených ztrátou bydlení či v situaci reálného bezdomovectví, a tím i konkrétní představa o rozsahu problému, dochází k jejich koncentraci v těchto zařízeních na území obcí a z fenoménu se na lokální úrovni stává významný sociální problém, který jednak vyvolává odmítavé postoje ostatních obyvatel a napomáhá eskalaci konfliktů a na druhé straně vede k prohlubování sociálního vyloučení těchto osob a blokuje další konstruktivní řešení.

Cílem projektu **Metodika systému monitorování a evaluace dotačních programů ÚV ČR zaměřených na integraci romské menšiny** je vytvořit systém monitorování a evaluace dotačních programů ÚV ČR zaměřených na romskou menšinu, mezi které patří:

- program Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, který podporuje aktivity nestátních neziskových organizací pracujících s příslušníky romské menšiny,
- program Podpora terénní práce, který podporuje vznik a stabilitu terénních pracovníků na obecních úřadech obcí s výskytem vyloučené lokality, obývané lidmi s romskou etnicitou,
- program Podpora koordinátorů pro romské záležitosti, který podporuje udržení pozice koordinátora pro romskou menšinu v rámci struktury krajských úřadů.

Projekt má ambici přinést jeden z příkladů dobré praxe v oblasti monitorování a vyhodnocování opatření zacílených na romskou menšinu, která je zatím nepříliš rozvinutá a do jisté míry opomíjená. Pomůže tak mimo jiné vyhovět požadavkům Evropské unie, která v současnosti integrační opatření zaměřená na tuto menšinu iniciuje, sjednocuje a klade nároky na jejich smysluplnost, prokazatelnost a efektivitu.

V roce 2016, v prvním roce realizace, byla pozornost soustředěna na analýzu kontextu národních integračních opatření, jako jsou strategické, koncepční a metodické dokumenty a také dokumenty upravující podmínky zmíněných dotačních programů. Byla vyhodnocena zahraniční praxe monitorování a evaluace integračních opatření zacílených na tuto cílovou skupinu a byla provedena analýza dosavadní praxe hodnocení opatření financovaných jednotlivými ministerstvy, obecně ze státního rozpočtu (kam patří mj. činnost tzv. Agentury pro sociální začleňování nebo oblast sociálních služeb) a z Evropských strukturálních a investičních fondů. Jedním z

významných témat byl také sběr etnicky senzitivních dat, který je jednou z podmínek hodnocení opatření, která mají směřovat k etnicky definovaným skupinám. Bylo provedeno terénní šetření, které se orientovalo jednak na postoje a zkušenosti tvůrců integrační politiky, jako jsou např. členové Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, k monitorování a evaluaci činností související s romskou integrací, ale také na praxi a názory realizátorů těchto činností, jako jsou subjekty podpořené v rámci zmíněných dotačních programů.

Významná zjištění z analýz a terénního šetření budou tvořit jádro monografie, jejímž cílem bude prezentovat přístupy k vyhodnocování integračních aktivit zaměřených na romskou menšinu, příležitosti, které skýtají, ale také bariéry, které možnosti takového hodnocení limitují. Monografie bude publikována v průběhu prvního čtvrtletí roku 2017.

3.1.3 Dlouhodobé sledování a hodnocení procesu utváření ceny práce

V rámci této oblasti byla v r. 2016 pozornost věnována zejména těmto problémovým okruhům:

- monitoring nákladů práce v České republice, ve státech Evropské unie a v USA v letech 2009-2014,
- hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací.

Monitoring nákladů práce v České republice, ve státech Evropské unie a v USA v letech 2009-2014 shrnuje roztržštěná data za státy Evropské unie a i data za USA v oblastech nákladů práce, zdanění práce ve vazbě na financování sociálního a zdravotního zabezpečení, podílu práce na nákladech a jednotkových nákladů práce. Pro vystihnoutí trendů se data týkají období let 2009-2014. S ohledem na metodickou roztržštěnost sledování nákladů práce se vymezují jako zdroje aktuální a mezinárodně srovnatelná data z Eurostatu, konkrétně statistika práce a národní účty, OECD, Státní závěrečný účet ČR a U.S. Department of commerce, Bureau of Economic Analysis. Zpracování údajů a propočty se opírají o metodiku certifikovanou Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2013 "Sledování nákladů práce a práce jako výrobního faktoru v České republice a v zahraničí". Dvouleté zpoždění vyplývá z termínů zpracování vstupních údajů Eurostatem a Českým statistickým úřadem.

V rámci bulletinu se sledují tři ukazatele ceny práce: náklady práce, podíl práce na nákladech a jednotkové náklady práce. Ve výstupu má každý z ukazatelů svoji tabulkovou část, kde jsou uvedeny podrobně všechny hodnoty. V rámci stručného komentáře je i rozbor dalších faktorů, které měly vliv na cenu práce ve sledovaném období 2009-2014.

Náklady práce v rámci sledovaného období vykazovaly růst v rámci Evropské unie jako celku (28 členských států). Největší nárůst u nákladů práce byl v Estonsku (5,3 %), na Slovensku (4,8 %) a ve Švédsku (4,8 %). Stejně jako v loňském bulletinu, tak i letos se objevují pouze dvě země, které jsou spojeny s poklesem nákladů práce. Těmi byly Řecko (- 3,8 %) a Maďarsko (- 0,5 %). Průměrný růst nákladů práce v Evropské unii byl 2,0 %, tedy vyšší o 0,6 p.b. oproti předchozímu sledovanému období 2008-2013.

U podílu práce na nákladech se nejvýrazněji projevila změna metodiky u zdrojových dat. Došlo k přechodu ze starší metodiky ESA 95 na novou metodiku ESA 2010. U tohoto ukazatele lze hovořit o rozdělení na původní a nové členy. Původní členové se až na výjimku v podobě Irska pohybují nad 30 %, zatímco noví členové se až na dvě

výjimky (Kypr a Slovinsko) pohybují pod hranicí 30 %. Téměř pro všechny státy, které dodaly data pro tento ukazatel, je typické, že došlo k poklesu podílu práce na nákladech. Opačný jev nastal pouze u Malty a Bulharska. Česká republika má dlouhodobě u tohoto ukazatele jednu z nejnižších hodnot v celé Evropské unii. V roce 2014 byla tato hodnota 22,08 % a představovala 3 nejnižší hodnotu mezi sledovanými státy.

Jednotkové náklady práce byly také významně ovlivněny novou metodikou ESA 2010. Jednotkové náklady práce v Evropské unii jako celku v letech po krizi a hospodářské obnově klesaly. Nižšího poklesu dosahovaly původní členské země (15 států). Jiných hodnot tento ukazatel však dosáhl při vyjádření ve standardu kupní síly. Jednotkové náklady práce v rámci Evropské unie jako celku klesaly obdobně, ale původní členské země měly pokles nižší než ve vyjádření v národní cenové hladině. České republiky v obou vyjádřeních přísluší páté místo.

Významný je však rozdíl ve vyjádření v národní cenové hladině (47,4 %) a v standardu kupní síly (30,0 %). Dlouhodobý trend před krizí v roce 2008 pro české jednotkové náklady práce v národní cenové hladině by se dal charakterizovat relativně rychlou konvergencí k úrovni EU-28. Tento proces by se dal ale v krizových letech označit jako stagnující, popřípadě pouze nepatrný nárůst. Nárůst během 4 let po krizi byl o necelé 2 p.b. V předkrizových letech takovéto hodnotě odpovídal pohyb v jednom jediném roce. Maxima jednotkových nákladů práce bylo dosaženo v roce 2012. V roce 2014 se jejich hodnota přiblížila téměř hodnotě roku 2009.

Ekonomickým předpokladem pro správné fungování trhu práce, potažmo tržní ekonomiky, je přibližování českých jednotkových nákladů práce ve standardu kupní síly k jejich úrovni v národní cenové hladině. Tyto veličiny se však od sebe od roku 2010 vzdalují.

V rámci projektu **Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací** byla realizována analýza historicky i současně používaných metod hodnocení prací u nás i v zahraničí. Konkrétně se jednalo o systém REFA, systém Bedaux, NEMA, Metodu porovnávání kritérií, Metodu rozhodovacích skupin, Metodu Urwicka Orra nebo systém ISOS a další. V rámci Evropské unie se výzkumný tým zaměřil na systém hodnocení prací ve Velké Británii, kde se v současné době prosazuje tendence k vytvoření jednotného systému hodnocení prací napříč veřejným a soukromým sektorem, jehož aplikace v praxi může vést ke spravedlivému hodnocení prací v celé společnosti. Obdobné tendence se objevují i v Portugalsku, kde v rámci projektu Revaluing Work to Promote Equality bylo koncipováno rámcové doporučení, na jehož základě byly definovány konkrétní kritéria/hlediska, podle nichž by byla hodnocena složitost práce.

Pozornost byla dále zaměřena na realizaci šetření mezi vybranými výrobními a nevýrobními podniky s územní i mezinárodní působností. Hodnocení pracovních míst/prací je tradiční nástroj používaný podniky na pomoc při procesu sestavování platových struktur a je mj. užitečné i pro detekci nerovného odměňování zaměstnanců. Vhodně nastavený systém odměňování tak napomáhá v boji proti mzdové diskriminaci, neboť umožňuje určit, zda jsou dané práce sobě navzájem rovné z pohledu složitosti, namáhavosti a odpovědnosti. Získané poznatky byly využity mj. při jednáních o návrhu Ministerstva vnitra na úpravu charakteristik jednotlivých platových tříd uvedených v příloze č. 1 k zákonu č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a při následném expertním vyjádření k tomuto návrhu.

Na základě zjištěných poznatků lze konstatovat, že - přes apel Evropské unie dbát na spravedlivé odměňování, které mj. vychází právě z hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací - není právními dokumenty či směrnici doposud určena konkrétní metoda či hlediska hodnocení, je pouze na uvážení jednotlivých států či

podniků zvolit vhodnou hodnotící metodu. Značná část metod vychází z principů tzv. Ženevského schématu, sestaveného v roce 1950, ovšem jejich výsledná podoba se může lišit. Metody, které vycházejí z kritérií Ženevského schématu, jsou tzv. systémy hodnocení založené na porovnávání kritérií (typickým příkladem je výše zmíněný systém ISOS). Tyto metody hodnocení prací se vyznačují vysokou přesností a komplexností, ale zároveň i značnou časovou náročností při jejich tvorbě a aplikaci. V praxi jsou často využívány i metody hodnocení prací, které se řadí do skupiny bodovacích systémů pracovního hodnocení či systémy pracovního hodnocení podle pořadí. Tyto systémy se od sebe svou konstrukcí zásadním způsobem liší a jejich výstup nemusí být vždy přesný, případně použití těchto metod nemusí být odpovídající pro jednotlivá odvětví. Široká řada možností již samotné konstrukce metod vede k rozsáhlé diferenciaci aplikovaných metod napříč státy i podniky, přičemž právě odlišnost metod, respektive jejich odlišná východiska, mohou vést k rozdílnému výstupu v podobě finálního ohodnocení prací.

3.1.4 Dlouhodobé sledování a hodnocení faktorů, které způsobují nerovnováhy na trhu práce a hodnocení opatření, která tyto nerovnováhy odstraňují

V rámci této oblasti byla v r. 2016 pozornost věnována zejména **screeningu jednotlivých oblastí rehabilitace v ČR (tj. léčebné, pracovní a sociální), identifikaci potřeb z hlediska poskytování služeb a bariér pro zajištění včasnosti, cílenosti, návaznosti a koordinace**. Výsledky projektu budou sloužit jako podklad pro zpracování návrhu věcného záměru zákona o koordinované rehabilitaci a pro potřeby činnosti pracovní skupiny pro koordinovanou rehabilitaci, která se předmětným řešením zabývá.

Koordinovaná rehabilitace představuje vzájemně provázaný proces léčebné, pracovní, sociální a pedagogické rehabilitace, jehož hlavním cílem je minimalizovat důsledky postižení jedince. Za základní faktor úspěšné rehabilitace lze pak považovat včasné, plynulé a koordinované úsilí o co nejrychlejší a nejširší zapojení osob se zdravotním postižením do všech obvyklých aktivit života.

V České republice věcná a právní úprava poskytování rehabilitace není jednotná. Rehabilitace je poskytována podle charakteru rehabilitačních prostředků a opatření:

- v rezortu zdravotnictví jako léčebně rehabilitační péče včetně lázeňské rehabilitační péče a součást zdravotních služeb a podmínek jejich poskytování,
- v rezortu práce a sociálních věcí jako pracovní rehabilitace a součást státní politiky zaměstnanosti a zaměstnávání osob se zdravotním postižením a jako sociální rehabilitace v rámci systému poskytování pomoci a podpory prostřednictvím sociálních služeb,
- v rezortu školství, mládeže a tělovýchovy jako pedagogická a výchovná rehabilitace v rámci specializovaného a inkluzivního vzdělávání.

V každé oblasti rehabilitace je pozornost zaměřena na mapování těchto témat:

- síť poskytovatelů služeb,
- cílová skupina (popis cílových skupin, počet, roční změny apod.),
- institucionální a personální zabezpečení,
- potřeby z hlediska poskytování rehabilitace (diagnostika, hodnocení potřeby rehabilitace, multidisciplinární posouzení apod.),
- bariéry/překážky pro zajištění včasnosti, cílenosti, návaznosti a koordinace,

- problémy v součinnosti mezi jednotlivými aktéry rehabilitace - ošetřující lékaři, lékařská posudková služba, odbor zdravotnictví a sociálních služeb krajského úřadu, orgány sociálního zabezpečení, Úřad práce ČR, poskytovatelé pracovních lékařských služeb (zastřešující organizace), ergodiagnostická centra, poskytovatelé pracovní rehabilitace (zastřešující organizace), Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR,
- náklady na jednotlivé oblasti rehabilitace.

Z doposud dosažených výsledků vyplývá, že jednotlivé oblasti rehabilitace samostatně fungují relativně dobře, ale princip koordinace jednotlivých oblastí není zatím uplatňován, což zpětně snižuje efektivitu dopadu jednotlivých oblastí rehabilitace, kterých by bylo možné, za předpokladu uplatňování principu koordinace, dosáhnout.

3.1.5 Monitorování procesů migrace a politik integrace cizinců na trhu práce a ve společnosti

V rámci této oblasti byla v r. 2016 pozornost věnována zejména těmto problémovým okruhům:

- spolupráce s Úřadem práce ČR se zaměstnavateli při umisťování cizinců z třetích zemí na trh práce ČR s možností dalšího využití pro průběžný monitoring,
- role žen - migrantek v procesu integrace rodin migrantů do majoritní společnosti České republiky s ohledem na jejich socio-kulturní specifika,
- návrh informačního systému o rodinách imigrantů z třetích zemí.

Základním cílem projektu **Spolupráce s Úřadem práce ČR se zaměstnavateli při umisťování cizinců z třetích zemí na trh práce ČR s možností dalšího využití pro průběžný monitoring** bylo kvalitativní zmapování aktuální situace spolupráce Úřadu práce České republiky se zaměstnavateli při umisťování cizinců z třetích zemí na trh práce České republiky, a to i s ohledem na případná regionální specifika. V rámci metodiky byl realizován kvalitativní sběr dat pomocí elektronického online dotazování pracovníků 77 kontaktních pracovišť ÚP ČR na úrovni bývalých okresů, informace dále byly získány v rámci diskusí fokusních skupin s pracovníky útvarů trhu práce, zprostředkování a poradenství a EURES na vybraných krajských pracovištích ÚP ČR a také i pomocí hloubkových rozhovorů s vybranými zaměstnavateli a cizinci, kteří využili nebo využívali služeb ÚP ČR.

Na základě získaných dat, rozšířených o poznatky sekundární analýzy dostupných relevantních zdrojů, bylo provedeno zmapování a deskripce typologií rolí jednotlivých aktérů a typologie forem jejich vzájemné spolupráce, s ohledem na regionální specifika a konkrétní praxe. Přes veškeré změny, které souvisely s přenosem agendy povolování vstupu cizinců na trh práce ČR, zastával ÚP ČR i nadále klíčovou pozici a zejména pro zaměstnavatele zaměstnávající cizince na trhu práce ČR, kde plnil funkci nenahraditelného partnera, a to v oblasti evidenční, poradensko-konzultační, informační a v oblasti zprostředkování. I přes nezastupitelnou roli ÚP ČR byly identifikovány a popsány nedostatky, mezi něž patřila odlišná míra informovanosti pracovníků jednotlivých poboček ÚP ČR, nejednotné pracovní postupy jednotlivých pracovišť a nedostatečný přenos informací v rámci struktury ÚP ČR. Dále pasivní přístup pracovníků ke zprostředkování a rozdílný přístup k testování trhu práce na jednotlivých pracovištích ÚP ČR. Jako nedostatečná byla rovněž identifikována různá míra spolupráce mezi jednotlivými pracovišti ÚP ČR a odborem azylové a migrační politiky MV ČR.

Současně byla v rámci projektu navržena vhodná systémová opatření a technická a konkrétní doporučení zaměřená na podporu umísťování cizinců z třetích zemí na trh práce České republiky. Mezi systémová opatření patřilo vytvoření poradních platforem na krajské úrovni, kterých se zúčastní zástupci odboru azylové a migrační politiky MV ČR, krajských a spádových kontaktních pracovišť ÚP, Krajských integračních center SUZ MV ČR, SUIP, Cizinecké policie, místní samosprávy. Platformy by se měly konat pravidelně jednou za měsíc na vybraném místě. Výstupem jednotlivých setkání by byl zápis, potvrzený všemi zúčastněnými a dostupný ke stažení na internetových stránkách krajských pracovišť ÚP ČR tak, aby bylo dosaženo aktuálního přehledu o dění v daném kraji. Dále bylo navrženo vytvoření adekvátních funkčních informačních kanálů mezi řídicími orgány MPSV a řídicími orgány ÚP ČR a také v rámci hierarchických úrovní struktury ÚP ČR. V rámci technických doporučení bylo řešiteli navrženo, že by ze strany řídicích orgánů MPSV a ÚP ČR mělo dojít k zajištění kvality realizace testu trhu práce na všech krajských pracovištích a jeho funkční průběžné kontrole. Dále byla navržena úprava stávající hlášenky volného pracovního místa tak, aby byla pro zaměstnavatele přehlednější a neoznačovali mylně a zbytečně záměr zaměstnat na dané volné pracovní místo cizince, pokud to není jejich úmyslem. V neposlední řadě byla navržena aktivizace ÚP ČR v oblasti informačních, poradenských a konzultačních aktivit, dále organizování odborné konference dvakrát za rok na téma zaměstnávání cizinců na krajské úrovni. Obzvláště v době omezené dostupnosti statistických informací by mělo ze strany řídicích orgánů MPSV a ÚP ČR v rámci jejich součinnosti dojít k zajištění vytvoření zpětné vazby v podobě písemného analytického vyhodnocení lokálního monitoringu trhu práce s přehledem stavu a vývoje zahraniční zaměstnanosti v jednotlivých krajích. Tento materiál by měl být volně dostupný na stránkách krajských poboček ÚP ČR. Dále se také navrhuje rozšíření monitoringu trhu práce na firmy s 25 zaměstnanci a méně. Neméně významné by mělo být zavedení jazykových kurzů pro cizince s nedostačující znalostí češtiny v součinnosti s krajskými integračními centry a vzdělávacími institucemi s cílem rozšířit možnosti pracovního uplatnění především cizinců s uděleným azylem a doplňkovou ochranou.

Hlavním cílem projektu **Role žen - migrantek v procesu integrace rodin migrantů do majoritní společnosti České republiky s ohledem na jejich socio-kulturní specifika** bylo poznat, jaký vliv mají ženy - migrantky v samotném procesu integrace rodin cizinců do majoritní společnosti a identifikovat procesy a průběh přenosu integračních principů a strategií mezi ženami - migrantkami a druhou generací, s ohledem na perspektivu interakcí, které roli ženy - nositelky kultury ovlivňují a utvářejí.

V rámci projektu bylo realizováno dotazníkové šetření na výzkumném vzorku 1 219 respondentů z Ukrajiny, Vietnamu a Ruské federace. Kvótní sběr dat byl proveden celkem v sedmi vybraných krajích - v Hlavním městě Praha, Středočeském, Plzeňském, Jihomoravském, Ústeckém, Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji. Zjištěné poznatky mohou přispět k posílení veškerých integračních aktivit zaměřených na zapojení žen - migrantek, a tím posílit jejich roli a postavení v integračním procesu rodin. Zjištění mohou být dále využita při koncepci konkrétních opatření vedoucích k prevenci před sociálním vyloučením migrantů a rodin migrantů ve společnosti ČR. Výstupy projektu budou publikovány v roce 2017.

V roce 2016 pokračovaly činnosti spojené s implementací hlavních výstupů projektu **Návrh informačního systému o rodinách imigrantů z třetích zemí**, tj. sběr a vyhodnocování dat o rodinách cizinců za pomoci postupů a nástrojů pro sběr dat vyvinutých a ověřených v rámci certifikovaných metodik vytvořených v rámci projektu.

V první části roku proběhla jednání s odběratelem výsledků (Integrační centrum Praha, o. p. s.) a s odběratelem byly dohodnuty přesné parametry empirického šetření realizovaného v průběhu roku. Následně byly shromážděny a vyhodnoceny empirické údaje v rodinách s cizinci z třetích zemí (sběr dat zajistili společně pracovníci VÚPSV, v. v. i. a Etnologického ústavu AV ČR, v. v. i.).

Informace o rodinách s cizinci z třetích zemí byly získány pomocí modifikovaných nástrojů, které byly ověřeny v rámci realizace projektu ("rodinná karta", "osobní karta") a které umožňují zachytit počet a okruh členů rodiny a vybrané klíčové údaje o nich. Zároveň v každé dotazované rodině proběhly hloubkové rozhovory s cílem získat bližší informace týkající se života rodin a jejich členů v ČR a v Hlavním městě Praha, případně s cílem získat další důležité poznatky o záležitostech nebo problémech, které tyto rodiny řeší a které mohou souviset s tím, že jeden nebo více členů rodiny do ČR přišli z jiné země a/nebo jsou cizinci z třetí země. Hloubkové rozhovory zároveň umožňovaly také získání poznatků o soužití s českou společností a obyvateli v místě jejich bydliště (na pracovišti, ve škole apod.).

V rámci implementace byly dále shromážděny a vyhodnoceny údaje o cizincích z třetích zemí evidované v rámci Cizineckého informačního systému a bylo provedeno vyhodnocení dalších doplňujících informací o rodinách s cizinci z třetích zemí v Hlavním městě Praha podle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Získané poznatky byly zprostředkovány odběrateli výsledků. Vybrané výsledky byly prezentovány na 23. Regionální poradní platformě Magistrátu hlavního města Praha.

3.1.6 Hodnocení politiky sociálních služeb v širší perspektivě

V rámci této oblasti byla v r. 2016 pozornost věnována zejména těmto otázkám:

- zjištění systémových překážek a podmínek pro zaměstnávání osob po výkonu i ve výkonu trestu odnětí svobody,
- multidisciplinarita v posuzování nároku na příspěvek na péči,
- náklady na poskytování ošetrovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb,
- kvalita a dostupnost specializovaných pobytových sociálních služeb pro dospělé oběti domácího násilí

Cílem projektu **Pilotní analýza ke zjištění systémových překážek a podmínek pro zaměstnávání osob po výkonu i ve výkonu trestu odnětí svobody** bylo popsat hlavní překážky a podmínky nevýrazněji ovlivňující možnosti zaměstnání osob po výkonu trestu odnětí svobody. Projekt se primárně zaměřil na dva základní okruhy - na připravenost uchazečů o zaměstnání z řad cílové skupiny a na ochotu (případně taktéž připravenost) zaměstnavatelů tyto osoby zaměstnat. V rámci projektu byla realizována dvě samostatná, na sebe však vzájemně navazující a vzájemně se doplňující zkoumání.

První z nich se soustředilo na zhodnocení poznatků, které vyplynuly z přímé interakce mezi uchazeči o zaměstnání reprezentujícími uvedenou skupinu osob a zaměstnavateli při zkušebním pracovním pohovoru. V další části projektu byly vyhodnoceny údaje z dotazníkového šetření mezi zaměstnavateli, které se zaměřilo zejména na mapování jejich výchozí pozice ve vztahu k možnostem zaměstnání cílové skupiny. Pozornost v něm byla věnována také aktuálnosti tématu náboru nových zaměstnanců pro zaměstnavatele a byly sledovány také některé základní charakteristiky dotazovaných subjektů (OSVČ nebo právnická osoba, počet zaměstnanců apod.).

Zaměstnávání propuštěných osob ztěžuje řada překážek, které dosažení tohoto cíle brání. Zároveň lze ale identifikovat i okolnosti, které mohou naopak přispět ke zlepšení možnosti zaměstnání propuštěných osob. Okolnosti, které možnosti zaměstnávání propuštěných osob ovlivňují tím či oním způsobem, lze pozorovat jak u samotných osob propuštěných z výkonu trestu, tak také u zaměstnavatelů, ale i na úrovni celé společnosti. V projektu byla v tomto směru pozornost věnována především propuštěným osobám a zaměstnavatelům. V provedené analýze sice byly pojednány také některé stěžejní obecnější společenské podmínky, faktory a trendy, ale jejich podrobnější charakteristice se výzkum podrobněji nevěnoval. Jen okrajově byly v textu zmíněny některé dílčí poznatky týkající se role veřejné správy a jejích institucí, působení nebo vlivu neziskových organizací či možností a nástrojů podpory či pomoci při zaměstnávání propuštěných osob (ať už je tato podpora a pomoc určena samotným propuštěným osobám nebo zaměstnavatelům).

Získané poznatky z výzkumu byly shrnuty do sedmi hlavních oblastí, které odrážejí klíčové momenty a obecnější témata týkající se zaměstnávání propuštěných osob, jež byly identifikovány v rámci obou v projektu realizovaných analýz. V provedeném výzkumu tak byla pozornost postupně věnována těmto otázkám:

- výchozí situace propuštěných osob po opuštění výkonu trestu,
- dosažitelnost pracovních míst pro tyto osoby a zájem zaměstnavatelů zaměstnávat tyto osoby,
- vyjasnění nejdůležitějších okolností, které určují profesní předpoklady propuštěných osob,
- hlavní překážky uplatnění těchto osob na trhu práce,
- očekávání, požadavky a zkušenosti zaměstnavatelů,
- bezprostřední reflexe pracovního "pohovoru nanečisto" zaměstnavateli a
- další informace o zaměstnávání propuštěných osob uvedené zaměstnavateli.

Uvedené rozlišení tematických okruhů bylo zvoleno především proto, že umožnilo postupně zachytit sled událostí a možnosti a limity zaměstnávání propuštěných osob od momentu, kdy opustí vězeňské zařízení do doby pracovního pohovoru (a jeho případné následné reflexe).

Výstupy projektu byly prezentovány na konferenci pořádané společně Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a VÚPSV, v. v. i.

V rámci řešení projektu **Multidisciplinarita v posuzování nároku na příspěvek na péči** bylo nutné shromáždit a analyzovat robustní datový soubor kvalitativních i kvantitativních dat různého typu tak, aby bylo možné získat poznatky o stávajícím fungování posudkové praxe u příspěvku na péči, zejména o tom, jaký způsob spolupráce je uplatňován mezi odbornostmi, které hrají hlavní roli v současné posudkové praxi u příspěvku na péči - tzn. sociálních pracovníků agendy příspěvku na péči a posudkových lékařů. Na základě těchto poznatků bylo možné naplnit oba hlavní cíle projektu:

- provést analýzu současné posudkové praxe zejména s ohledem na možnosti uplatňování multidisciplinárního přístupu, tedy popsat vliv právní úpravy na současné pojetí multidisciplinarity, identifikovat rizika z hlediska uplatnění multidisciplinárního přístupu v posuzování nároku na příspěvek na péči a zachytit dopady těchto rizik na cílové skupiny posuzovaných např. dle typu disability,
- navrhnout úpravy či změny stávající posudkové praxe tak, aby docházelo k většímu uplatnění multidisciplinárního přístupu (návrh nového způsobu posuzování nároku

na příspěvek na péči měl vést k plnohodnotnému využívání multidisciplinárního přístupu v posuzování nároku na tuto dávku, návrh měl zahrnovat mj. složení multidisciplinárního týmu z hlediska odbornosti, počtu členů, odborných kompetencí, podmínky fungování týmu a zhodnocení dopadů, tj. rizik, přínosů a nákladů navrhovaných inovací).

Výzkumná metodologie projektu byla založena na přístupu kombinujícím širokou škálu kvalitativních a kvantitativních technik a dalších metodologií. Jádrem výstupu z projektu tvořily:

- Analýza současné posudkové praxe v posuzování stupně závislosti u příspěvku na péči - zejm. identifikace situace či stavů v rámci současné posudkové praxe komplikované či rizikové. Bylo určeno a popsáno 5 typů hledisek, z nichž byly rizikové případy empiricky definovány. Součástí analytické části výstupu je také shrnutí silných a slabých stránek současného nastavení posudkové praxe v posuzování stupně závislosti jako jedno z východisek pro navrhované změny.
- Návrhy a doporučení k posílení a rozšíření multidisciplinarity v posudkové praxi, které spočívají zejména v posílení odborných kompetencí hlavních aktérů posudkové praxe a rozpracování inovovaného modelu posuzování stupně závislosti. Bylo navrženo strukturované třífázové řešení posuzování nároku na příspěvek na péči směřující k výraznému posílení multidisciplinarity v posudkové praxi.
- Zvážení rizik nákladů a benefitů spojených se zaváděním navrhovaných změn posudkové praxe.

Výsledky projektu budou využity MPSV při jeho metodické a koncepční činnosti v oblasti systému příspěvku na péči, zejména rozvoje posudkové praxe u příspěvku na péči.

V rámci projektu **Náklady na poskytování ošetrovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb** byla Ministerstvem práce a sociálních věcí schválena certifikovaná metodika **Návrh úprav systému financování ošetrovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb**. Cílem schválené certifikované metodiky je na základě analýzy výsledků terénního kvantitativního výzkumného šetření o rozsahu nákladů na poskytování ošetrovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb a porovnání získaných výsledků se skutečnými výdaji zdravotních pojišťoven za tuto formu péče navrhnout takový způsob jejich financování, který by přispěl k odstranění nedostatků současného stavu a ke zvýšení efektivnosti jejich poskytování a financování.

Lze konstatovat, že celkové náklady na poskytování ošetrovatelské péče v pobytových zařízeních sociálních služeb činí podle výsledků realizovaného šetření 7,69 mld. Kč. V porovnání se šetřením, které bylo realizováno v r. 2008, vzrostly náklady na poskytování této péče o cca 2,5 mld. Kč. Bohužel zdravotní pojišťovny za tuto péči v r. 2014 podle údajů ze svých jednotlivých výročních zpráv zaplatily pouze 1,21 mld. Kč, tedy cca 15 % nákladů ošetřujícími lékaři indikované a ošetrovatelským personálem poskytnuté péče.

Je proto logické, že je žádoucí nahradit stávající systém financování ošetrovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb prostřednictvím výkonových plateb paušální úhradou za klienta. Na rozdíl od výkonové platby, která představuje mimořádně administrativně náročný systém (manipuluje se s velkým objemem dat, což je spojeno s relativně vysokou chybovostí), který svým způsobem "motivuje k nadprodukcii dodatečných výkonů", hlavní předností "paušální úhrady za klienta" je transparentnost, relativní pružnost a administrativní nenáročnost.

Obdobným způsobem prostřednictvím paušální platby je hrazena i zdravotní péče na lůžkách dlouhodobé péče, přitom věková struktura, základní diagnózy a stupeň soběstačnosti u pacientů na těchto lůžkách a u klientů domovů pro seniory umístěných na ošetrovatelských lůžkách jsou v zásadě obdobné. Výši paušální platby se doporučuje nediferencovat podle míry závislosti ani podle typu pobytového zařízení a stanovit ji jednotnou pevnou denní sazbou na úrovni 340 Kč denně, což v plném rozsahu odpovídá výši nákladů na poskytování ošetrovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb. Celkové náklady ošetrovatelské a rehabilitační péče v pobytových zařízeních sociálních služeb by tak byly v plném rozsahu profinancovány ze systému veřejného zdravotního pojištění v souladu se zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění.

Cílem projektu **Analýza kvality a dostupnosti specializovaných pobytových sociálních služeb pro dospělé oběti domácího násilí** bylo empiricky ověřit údaje obsažené v Registru poskytovatelů sociálních služeb za účelem kritického zhodnocení stavu nabídky těchto služeb v ČR. Dotazníkové šetření realizované mezi pobytovými sociálními službami, které v Registru poskytovatelů sociálních služeb uvádějí cílovou skupinu "oběti domácího násilí", mělo ověřit, jaká část z nich skutečně cíleně reflektuje specifické potřeby této skupiny a do jaké míry jsou tyto potřeby schopny naplnit služby méně cílené. Následně byly na základě porovnání počtu oficiálně registrovaných dostupných lůžek pro oběti domácího násilí na obyvatele v jednotlivých krajích ČR se zjištěními z dotazníkového šetření vytipovány kraje pro terénní kvalitativní šetření. V rámci něho byly informace zjištěné dotazníkem ověřeny a doplněny o hloubkovou analýzu vybraných služeb.

Výzkum poukázal na skutečnost, že údaje evidované v Registru se ne vždy shodují s reálným charakterem nebo nabídkou poskytovaných služeb. Jednalo např. o údaj o poskytování ubytování na utajené adrese i o skutečnou podobu poskytovaných služeb (odborná skladba personálu, charakter bezpečnostních opatření aj.). Pouze pět z 93 dotázaných služeb, které podle Registru poskytují služby cílové skupině "oběti domácího násilí", poskytovalo pobytovou sociální službu výhradně této cílové skupině. Těchto pět služeb je navíc provozováno jen třemi organizacemi, specializovanými výhradně na problematiku domácího násilí, které jsou geograficky koncentrovány v největších městech ČR. 95 % zařízení tedy poskytuje služby i jiným cílovým skupinám a Registr tudíž nemůže sloužit jako nástroj pro zjištění skutečné dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího násilí ani skutečného počtu míst určených výhradně pro tuto skupinu.

Šetření potvrdilo nízkou specializaci cílů pobytových zařízení ve vztahu k potřebám obětí domácího násilí. Veřejně prezentované cíle jsou formulovány tak, aby zahrnovaly potřeby všech cílových skupin registrované služby, což však znemožňuje zohlednit specifika situace obětí domácího násilí a zacílit poskytované služby přímo k její změně. Obecně lze konstatovat, že problematika obětí domácího násilí není poskytovateli explicitně pojmenována jako stěžejní téma poskytovaných služeb a v lepším případě bývá vnímána jako jedna z mnoha podob tísně či krizové sociální situace.

S tímto širokým zaměřením většiny služeb registrovaných (i) pro danou cílovou skupinu souvisí mj. nedostatečná odbornost pracovníků jednotlivých služeb a užívaných pracovních postupů s ohledem na identifikaci obětí domácího násilí, naplňování jejich specifických potřeb a řešení souvisejících nouzových situací.

Většina zařízení v Registru uvádí jako svou cílovou skupinu oběti domácího násilí z jiných důvodů, než je skutečná specializace na tuto cílovou skupinu. Patří mezi ně např. snaha zvýšit úspěšnost financování vlastní pobytové služby, tlak ze strany obcí, neporozumění či nepřesný výklad legislativy či v neposlední řadě snaha vyjít vstříc potřebám lidí v regionu a zaplnit "bílá místa" na mapě specializovaných služeb, avšak

mnohdy bez adekvátního personálního či materiálně technického zabezpečení, nezbytného pro naplnění specifických potřeb obětí domácího násilí.

V některých krajích nejsou v dostatečném množství k dispozici návazné specializované pobytové i ambulantní služby. Zde je potřeba zdůraznit, že tato skutečnost není výsledkem "špatné" práce poskytovatelů sociálních služeb, ale systémovým pochybením v koncepci služeb pro oběti domácího násilí. Většina poskytovatelů pobytových sociálních služeb se v rámci svých, často limitovaných, možností skutečně snaží vyjít vstříc potřebám obětí domácího násilí, avšak děje se tak nesystematicky a spíše z "dobré vůle" pracovníků jednotlivých zařízení. Samotná zařízení se identifikují jako obecná, specializované služby od nich tudíž nelze ani očekávat.

Jak naznačují zde uvedená zjištění, výzkum potvrdil, že stav nabídky specializovaných služeb pro oběti domácího násilí v ČR zdaleka neodpovídá mezinárodním doporučením a v současné době je výrazně poddimenzován vzhledem ke skutečným potřebám této cílové skupiny. Součástí závěrečné zprávy z projektu jsou proto mj. doporučení vyplývající z výzkumu pro ČR s ohledem na její mezinárodní i národní závazky v této oblasti.

3.1.7 Hodnocení trendů demografického vývoje a možností rodinné politiky v návaznosti na další veřejné politiky čelit jeho sociálním dopadům

V rámci této oblasti byla v r. 2016 pozornost věnována zejména těmto výzkumným tématům:

- sociodemografická a příjmová analýza rodiny s dětmi v ČR,
- výzkum veřejného mínění k nové motivační otcovské dovolené,
- problematika otcovství a mateřství v kontextech trhu práce a sociální politiky,
- faktory určující rozhodnutí o odchodu do důchodu,
- děti, rodiče a domácí násilí.

Cílem projektu **Rodiny s dětmi v ČR - Sociodemografická a příjmová analýza (2. část)** bylo vypracovat podrobnou demografickou a ekonomickou analýzu rodin s nezaopatřenými dětmi podle krajů za účelem zjistit, jak tyto rodiny zvládají po ekonomické stránce specifické situace, ve kterých se mění potřeby dětí a rodin, nebo které jsou podmíněny typem rodin a socioprofesionálním postavením rodičů.

V roce 2016 byla pozornost zaměřena na analýzu ekonomické situace rodin s dětmi. Pro sledování příjmové a materiální situace byla nejprve využita data šetření EU-SILC, analýza vydání domácností se opírala o statistiku rodinných účtů. Pozornost byla věnována zejména zdrojům a struktuře příjmů a struktuře vydání (dostatečnost příjmů, závislost na sociálních příjmech a struktura vydání s ohledem na náklady na děti) rodin různého typu (dle úplnosti rodiny, počtu a věku dětí a počtu ekonomicky aktivních členů). Analýza těchto dat poukázala na lepší situaci úplných rodin oproti rodinám neúplným, a to při porovnání příjmu celé domácnosti i při přepočtu příjmu na osobu. Zásadním faktorem, který určuje příjem rodiny, zůstává ekonomická aktivita rodičů klesající v době péče o nejmenší děti. Význam sociálních dávek v rozpočtu rodiny roste v rodinách, kde chybí, příp. jsou nízké pracovní příjmy, a v rodinách samoživitelů. Vyjít s příjmem je obtížné pro většinu rodin s dětmi, "velké obtíže" pociťují relativně častěji osamělí rodiče. Mezi jednu z nejvyšších výdajových položek rodin patří náklady na bydlení. Pro řadu rodin je dále problematické i finanční zajištění vybraných běžných, školních i volnočasových aktivit dětí.

Cílem terénního empirického šetření bylo doplnit výsledky analýzy ekonomické situace rodin s dětmi o podrobnější informace o specifických výdajích na děti a též zjistit, jak rodiny svoje hospodaření a ekonomickou situaci hodnotí. Zájmem bylo také zjistit aktuální postoje k rodinné politice. Cílovou skupinou tohoto výběrového šetření byly čisté úplné a neúplné rodiny s předškolními a školními dětmi.

Podle dotazníkového šetření příjmy rodin charakterizují nerovnosti mezi pracovními příjmy mužů a žen (s dopady na dělbu práce a další oblasti) a nerovnosti celkových příjmů v úplných a neúplných rodinách. To má dopady na větší (subjektivní) obtíže při zajišťování nákladů na děti u samoživitelek oproti úplným rodinám, počínaje již náklady na jejich vzdělávání. Šetření se zaměřilo i na otázku, kde rodiny pocítují největší deficit svých příjmů, tj. na které položky by rády vydávaly více, tj. mohly si je dopřát ve větším množství nebo kvalitě. Nejvíce rodin by rádo vydávalo více peněz na dovolenou nebo cestování, dále na bytové vybavení a věci trvalé hodnoty a potřeby na volnočasové aktivity. Obtíže při pořizování zboží, jako jsou oblečení a obuv pro děti a potraviny a nápoje pocítují téměř výhradně rodiny, které se nacházejí v objektivní finanční tísní. Z hlediska úhrady vybraných specifických výdajů na děti se mezi nejvíce problematické položky řadí jejich mimoškolní aktivity.

Rodiče nezletilých dětí většinou neprožívají velké napětí mezi rodinou a zaměstnáním, nicméně požadují lepší dostupnost zaměstnání nekolidujícího s rodinnými povinnostmi a přitom zabezpečujícího potřeby rodin a jejich ekonomickou autonomii. Empirické šetření však potvrdilo malou míru využívání flexibilních forem práce jako nástrojů sladování rodiny a zaměstnání. Rodinné dávky by podle deklarací dotázaných neměly být vypláceny plošně, ale ani by neměly mít charakter dávek sociálních (chudinských). Současně jsou požadovány změny v rodinných dávkách, a to spíše jejich zvýšení (hlavně matkami-samoživitelkami), než změny jejich parametrů. Obecně se ukázala setrvačnost stereotypů, jako je tříletá délka rodičovské dovolené využívaná matkou a následné zaměstnání obou partnerů na plný úvazek.

Cílem **výzkumu veřejného mínění k nové motivační otcovské dovolené**, realizovaného v souvislosti s přípravou nové "Koncepce rodinné politiky" MPSV, bylo zjistit postoje rodičů v ČR k zavedení tzv. motivační otcovské dovolené, která by umožnila otcům celodenně pečovat o dítě a nahradila jim příjem v období této péče. Šetření mělo mj. napomoci najít odpovědi na následující otázky, týkající se klíčových parametrů tohoto zamýšleného opatření rodinné politiky:

- zdroj financování otcovského příspěvku (systém pojištění nebo státní rozpočet),
- období nároku na motivační otcovskou dovolenou ve vztahu k mateřské a rodičovské dovolené,
- celková délka motivační otcovské dovolené,
- způsob jejího čerpání (možnost jejího dělení a případná délka jednotlivých částí).

Šetření bylo provedeno mezi rodiči, kteří mají bezprostřední zkušenost s péčí o dítě v prvních letech po narození. Dotazováni byli rodiče z úplných čistých rodin s dětmi do 6 let, kde dítě žije ve společné domácnosti a oba rodiče mají pouze společné děti.

Výzkum ukázal, že většina rodičů stále zastává názor, že o nejmenší děti (do 1 až 2 let věku) by se měla celodenně starat především matka, zatímco s přibývajícím věkem dítěte roste preference využívání služeb kolektivní péče o děti. Oproti starším výzkumům ukázalo šetření relativně vyšší zájem rodičů se alespoň do nějaké míry v celodenní péči o děti vystřídat, aby dělba péče byla vyrovnanější a aby oba rodiče měli stejné možnosti sblížit se s dítětem. Preference pro střídání celodenní péče matky a otce je nevyšší v období 2-3 let věku dítěte, kdy už respondenti nepovažují výhradní péči matky za nezbytnou, shledávají jako možné či žádoucí její znovu/zapojení na

pracovní trh a zároveň ještě (částečně) pochybují o vhodnosti celodenního využívání zařízení kolektivní péče. Z těchto důvodů se zájem o motivační otcovskou dovolenou, čerpanou dle deklarací respondentů nejlépe nepravidelně po částech, a s finanční náhradou mzdy odpovídající alespoň 70-80 % předchozího platu, ukázal jako poměrně velký. Preference ohledně věku dítěte, ve kterém by se otcové nejraději svým dětem formou motivační otcovské dovolené věnovali, jsou dost rozmanité. Respondenti nicméně nejčastěji volí využití motivační otcovské dovolené v období 1-3 let věku dítěte.

Ohledně celkové délky motivační otcovské dovolené je rovnoměrně silný zájem o dvouměsíční i tříměsíční variantu. Čerpat motivační otcovskou dovolenou vcelku (celé 2-3 měsíce najednou) preferuje pouze 9 % dotázaných. Více než polovina respondentů, kteří vyjádřili o toto opatření zájem, však preferuje čerpání po jednotlivých dnech ne/pravidelně, což lze interpretovat spíše jako "pomoc matce v případě potřeby".

Hlavní přínos motivační otcovské dovolené je spatřován ve sblížení otce s dítětem a v rovnoměrnější dělbě péče o dítě (ulehčení matce od výhradní celodenní péče o dítě). Zapojení (návratu) matky na trh práce je přikládán menší význam. Vyjádřeny však byly obavy z málo vstřícného přístupu zaměstnavatelů.

V rámci projektu **Otcovství a mateřství v kontextech trhu práce a sociální politiky** je důraz položen na porovnání situace v naší zemi se situací v jiných evropských státech, přičemž je speciální pozornost věnována otcovství. Projekt zahrnuje longitudinální kvalitativní výzkum přechodu k rodičovství, který je součástí evropského projektu TranPARENT. V roce 2016 byla dokončena třetí vlna rozhovorů s rodičovskými páry, která byla archivována a analyzována společně s daty z předcházejících dvou vln výzkumu. Kvantitativní část přináší nezávislá zjištění o raných stádiích rodičovství a reprodukce, v jejím rámci je prováděla sekundární analýza datových souborů. Doposud byla analyzovaná data longitudinálního výzkumu Generations and Gender Survey (reprodukční chování), data speciálního výzkumu zaměřeného na rodiče malých dětí Péče 2013, data MPSV o příjemcích rodičovského příspěvku a EU-SILC. Podrobně byla zpracována tři dílčí témata:

- plány a normy českých rodičů vztahujících se k prvním rokům mateřství a otcovství s akcentem na oblast rozdělení péče a placené práce mezi rodiče,
- okolnosti a strukturální podmínky mužského přechodu od bezdětnosti k otcovství,
- změny finančních nástrojů rodinné politiky a jejich potenciál měnit natalitní chování.

Na základě hloubkových rozhovorů s rodičovskými páry byly identifikovány rozličné modely péče pro první tři roky života dítěte - první model dlouhé mateřské péče na plný úvazek, druhý model dlouhé mateřské péče na částečný úvazek a třetí model krátké mateřské péče. Komparativní vnitropárová analýza odhalila časté rozdíly mezi plány partnerů v oblastech zaměstnání matky a využívání nerodičovské péče o děti. Nastávající otcové častěji než jejich partnerky vyjadřovali tradiční konzervativní názory, tj. nepočítali s tím, že by žena během prvních let mateřství pracovala v zaměstnání či podnikala a negativně se vymezovali vůči nerodinné péči o děti.

Téma okolnosti a strukturální podmínky mužského přechodu od bezdětnosti k otcovství bylo zpracováno na základě analýz rozsáhlého datového souboru "Životní a pracovní dráhy 2010". Pozornost byla zaměřena na bezdětné muže ve věkové kategorii 25-29 let. Cílem bylo identifikovat faktory, které podporují mladé muže v plánech započítání rodiny a otcovství, a naopak byla snaha odhalit faktory, které působí, že některé skupiny mužů zůstávají bez dětí a rodičovství nerealizují. Analýzy ukázaly, že šance, že muž plánuje mít děti, je významně ovlivněna především jeho vzděláním,

partnerskou historií a jeho hodnotami vztahujícími se k rodičovství. Největší šance na budoucí otcovství v reálném životě měli vysokoškolsky vzdělaní muži, kteří měli partnerku a sdíleli přesvědčení, že život bez dětí není tolik naplněný v porovnání s životem s dětmi. Proti tomu stojí muži na druhém konci vzdělanostního spektra, tedy ti s nejnižším vzděláním, významný podíl z nich má vysokou pravděpodobnost bezdětnosti.

U vybraných nástrojů finanční podpory rodin bylo kvantifikováno, v jaké výši si je mohou rodiče nárokovat v závislosti na předchozím příjmu, do jaké míry tento pracovní příjem nahrazují (peněžitá pomoc v mateřství a rodičovský příspěvek), resp. jak se projeví v čisté mzdě (daňové slevy). Dopady sledovaných změn jsou pro různé příjmové kategorie odlišné, výraznější jsou pro nízkopříjmové rodiny. Tato diferencovanost koresponduje s vývojem porodnosti podle vzdělání matky, jež má úzkou vazbu na příjmovou situaci rodiny. Analýza ukázala, že vybrané nástroje mají potenciál ovlivnit rodinné chování, ten se však uplatňuje diferencovaně.

Projekt **Faktory určující rozhodnutí o odchodu do důchodu** reaguje na jednu z klíčových otázek důchodového systému. Důchodová reforma přinesla v posledním desetiletí řadu změn sledujících dlouhodobou makroekonomickou rovnováhu důchodového systému. Všechny tyto parametrické úpravy byly předem a v různých variantách testovány prostřednictvím důchodového modelu MPSV. Tento model byl značně precizován, ale nedokáže predikovat chování jedinců s ohledem na časování a způsob odchodu do důchodu. Vychází totiž z představy, že lidé budou odcházet do důchodu stále stejným způsobem jako v minulosti bez ohledu na další zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu či další charakteristiky systému. Důchodová politika proto nemá k dispozici nástroj, který by umožňoval předvídat dopady změn v nastavení systému v závislosti na rozhodnutí pojištěnců o odchodu do důchodu. Metodika zohledňující výsledky výzkumu umožní MPSV formulovat důchodovou politiku v souladu s tím, jak se skutečně lidé o odchodu do důchodu rozhodují.

Cílem tohoto projektu je analyzovat rozhodnutí člověka o odchodu do starobního důchodu v podmínkách České republiky na datech získaných přímo při odchodu pojištěnců do důchodu. Jádrem projektu je zmapovat interakci mezi faktory významnými pro účastníky systému důchodového pojištění při rozhodování o odchodu do důchodu a odchodem do důchodu. Výstupem projektu bude koncem roku 2017 certifikovaná metodika, která umožní MPSV zlepšit důchodovou politiku tak, aby zohledňovala identifikované faktory ovlivňující rozhodnutí jedinců o odchodu do důchodu, relativní význam těchto faktorů a existenci různých segmentů účastníků systému se specifickými charakteristikami.

Cílem projektu **Tři pilíře bezpečí**, jehož nositelem byl Acorus, z.ú., pražská organizace pomáhající od roku 1997 osobám ohroženým domácím násilím, bylo vybudovat inovativní systém práce s celou rodinou ohroženou domácím násilím, který bude chránit zájem dítěte a poskytovat ohroženým dětem a jejich rodinám komplexní a citlivou pomoc. V rámci projektu mj. vzniklo Centrum Locika, které je prvním a jediným pracovištěm v České republice specializovaným na pomoc dětem, které ve svých rodinách zažívají domácí násilí (www.centrumlocika.cz). Cílem výzkumu, za který byl jako partner projektu zodpovědný VÚPSV, v. v. i., bylo systematicky zmapovat klientelu pobytových služeb Acorusu a pomocí kvalitativních metod poskytnout podklady pro komplexní posouzení vlivu domácího násilí na psychosociální vývoj dětí a zprostředkovat vzhled do jejich prožívání a potřeb. Výsledná monografie může být cenným zdrojem informací pro odborníky z různých profesních oblastí, kteří s těmito dětmi přicházejí do kontaktu (sociální pracovníci, psychologové, terapeuti, soudní znalci, soudci, učitelé atd.).

Kvantitativní analýza zaměřená na klientelu Acorusu, z.ú. vycházela z údajů zaznamenaných ve spisové dokumentaci jednotlivých klientek. Na základě informací o tom, jaké údaje jsou o klientkách Acorusu, z.ú. standardně zjišťovány a archivovány (např. pomocí vstupního a výstupního dotazníku pro klientky), byl pro tento výzkum sestaven vlastní dotazník. Pověřený pracovník Acorusu, z.ú. jej vyplňoval dle informací ve spisové dokumentaci každé z klientek, která v období let 2002 až 2014 čerpala alespoň jednu z pobytových služeb (krizová pomoc, pobyt v azylovém domě). Domácí násilí probíhá většinou v určitých cyklech, kdy po útoku přichází období klidu - "lábánek". Ohrožené osoby proto zpravidla nevyhledávají odbornou pomoc ihned, ale až po určitém čase, když se útoky či jiné projevy násilí opakují či vyhrcojí. Posledním impulsem, který vede k tomu, že žena-oběť domácího násilí vyhledá odborné služby, bývá obzvláště brutální útok nebo podnět týkající se dětí, kdy klientka např. vyhodnotí situaci už natolik nebezpečnou, že může ohrožovat i je. Silným impulsem bývá i to, když děti začnou přebírat násilné vzorce agresora a být vůči ní agresivní nebo jeho chování považovat za normální. Klientky zažívaly ze strany partnera nejčastěji fyzické, psychické, sociální i ekonomické násilí. Jak konstatovali pracovníci Acorusu, z.ú., brutalita útoků se v posledních letech zvyšuje, výzkum také ukázal, že se zvyšuje i jejich frekvence. Polovina klientek ve výzkumném souboru vyhledala odbornou pomoc do tří let od prvních projevů domácího násilí. Pobytovou službu a odbornou pomoc většinou vyhledaly až v okamžiku, kdy bylo násilí již téměř na denním pořádku. Každá druhá klientka po napadení partnerem vyhledala lékařskou pomoc, každá čtvrtá z nich pak byla dokonce hospitalizována.

Na děti jako svědky či přímo oběti domácího násilí se zaměřila druhá, kvalitativní část výzkumu, která se opírala o hloubkové rozhovory a diskusní skupiny (focus groups) s pracovníky Acorusu, z.ú., nicméně hlavním zdrojem informací byly hloubkové rozhovory s mladými lidmi ve věku 15-30 let, kteří jako děti byli svědky domácího násilí. Jejich cílem bylo zjistit, jak vypadá domácí násilí z pohledu dětí, co děti v takové situaci nejvíce potřebují od odborníků a svého okolí a jaké dopady má domácí násilí na jejich život. V určité paralele byly provedeny i rozhovory terapeutů s aktuálními dětskými klienty Centra Locika, kteří byli nebo stále ještě jsou svědky domácího násilí.

Výzkum potvrdil potřebu dostupnosti adekvátní terapeutické péče o děti se zkušeností svědectví domácího násilí se zaměřením na posílení sebeúcty, vnitřních zdrojů a stability, ventilaci emocí, zpracování traumatu, obnovu pocitu bezpečí a seberegulace, porozumění rodinné situaci, zorientování se ve vlastních emocích a pocitech zatížených ambivalencí, obvinění (dítěte), uvědomování si svých potřeb a posilování schopností je adekvátně (bez násilí a manipulace) vyjadřovat a naplňovat, posilování důvěry ve vztazích, posílení a ozdravení vztahu s matkou a navázání bezpečného kontaktu s otcem tam, kde je to možné, a tam, kde to možné není na zpracování témat s ním spojených atd. Ve světle poznatků z rozhovorů se jeví jako opodstatněný důraz Lociky na práci s celým rodinným systémem a pokud možno s oběma rodiči dítěte, se zaměřením na zajištění bezpečí a stabilizace rodinné situace pro dítě, rozvoj rodičovských kompetencí obou rodičů a zdravých vztahů v rodině a na práci s otcem na nápravě škod způsobených domácím násilím (např. v rámci restorativních programů). Potřebnost dostupnosti včasné terapeutické péče o děti se zkušeností s domácím násilím v rodině podporuje i fakt, že přestože všichni respondenti hovořili o palčivých problémech, které pociťují jako dopady toho, čemu byli jako děti vystaveni, a trápí je obavy z opakování vzorců chování rodičů, podporu terapeuta by dnes v dospělosti většina z nich nevyhledala (kromě respondentek, které už v takové péči byly nebo jsou). Dle jejich slov jim v tom brání jejich uzavřenost, nechť o tom, co se dělo, s někým mluvit a připomínat si to, či hrdost, která jim nedovolí říci si o pomoc.

3.1.8 Hodnocení trendů v rozvoji kapacity veřejné správy a vládnutí ve vztahu k sociální politice

V rámci této oblasti byla v r. 2016 pozornost věnována těmto otázkám:

- otázce preferencí seniorů a realitě jejich ekonomické situace v komparaci s činností municipalit v rámci programu aktivního stárnutí,
- analýze české veřejné správy v "okolí" českého penzijního systému,
- spolupůsobení přenesené a samostatné působnosti subjektů veřejné správy při zajišťování dostupnosti sociálních služeb a sociální práce,
- dlouhodobá strategie rozvoje sociálních služeb na území města Písku jako obce s rozšířenou působností do r. 2030.

V rámci projektu **Preference seniorů a realita jejich ekonomické situace v komparaci s činností municipalit v rámci programu aktivního stárnutí - manuál pro sociální odbory vybraných municipalit** je soustředěna pozornost na řešení některých úkolů vyplývajících z Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí. Naplnění cílů tohoto programu by mělo zaručit pokud možno bezproblémovou přípravu společnosti na zvyšující se počet seniorů v České republice, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni municipalit.

Podle Světové zdravotnické organizace je prodlužování délky života výsledkem zásadního zlepšení péče o zdraví, růstu životní úrovně a je jedním z nejnáměnnějších úspěchů posledních desetiletí. Vědecko-technický pokrok, který umožňuje lidem dožít se vyššího věku, však nepřipravuje lidi na tuto skutečnost. Vzniká tak hrozba, kterou je nutno změnit v našem myšlení ve výzvu. Ve schopnostech jednotlivých seniorů není změnit vnímání stáří, ale v možnostech společnosti je přijmout změny plynoucí z demografického stárnutí populace. Přijetí společenské odpovědnosti přinese pozitivní efekty ve vnímání stáří mladšími generacemi a současně přispěje k vyrovnání se se stářím u generací vstupujících do této fáze života. Vytvoření tohoto pozitivního efektu nicméně klade vyšší nároky na veřejné systémy a zejména municipality proto musí vytvářet strategie, jak pracovat s rostoucí skupinou seniorů. Seniorská skupina totiž není skupinou homogenní, jak je mnohdy zmiňováno. V rámci projektu je pozornost zaměřena právě na identifikaci různých životních strategií, trendů v preferencích seniorů se zaměřením na aktivní stárnutí. Rozdílné jsou jak prostředky, které mohou a chtějí na tuto oblast vynakládat jednotliví senioři, tak i prostředky věnované na programy aktivního stárnutí v jednotlivých municipalitách. Provedené dotazníkové šetření mezi cílovou skupinou potvrzuje nutnost vyšší aktivizace již v raném seniorském věku a také nutnost zapojení širší skupiny osob do programů aktivního stárnutí, tedy nejen seniory samotné, ale také jejich nejbližší okolí, rodinu a přátele.

Hlavním výstupem tohoto víceletého projektu je vytvoření manuálu pro sociální odbory vybraných municipalit (Praha, Ostrava), který napomůže v jejich činnostech při práci se seniory. Jeho principem má být při minimálním zvýšení finanční zátěže pro tyto municipality získat co nejvyšší benefit v podobě zvýšení kvality života seniorů a přispět tak k jejich vyšší spokojenosti a tak umožnit zefektivnění plánování i logickou stavbu struktury aktivit zaměřených na tuto oblast. V současné době je tato problematika často řešena ad hoc na základě jednotlivých rozhodnutí bez širšího systémového přístupu, která jsou však neodmyslitelná, což dokumentují již příklady dobré praxe z řady lokalit.

Cílem projektu **Analýza české veřejné správy v "okolí" českého penzijního systému: rodinná politika, zdravotní péče, dlouhodobá péče, bydlení, nezaměstnanost a sociální podpora; jejich propojení s důchodovým systémem** bylo přinést popis všech (pojistných i nepojistných) sociálních systémů fungujících v České republice a popis sociálních situací, které jsou jednotlivými sociálními systémy kryty. Hlavním cílem rozboru je navazující identifikace a popis vlivu přímých a nepřímých vazeb jednotlivých sociálních systémů a důchodového systému. Záměrem tohoto projektu bylo připravit pole pro další výzkumné projekty, které se budou zabývat analýzou jednotlivých zde identifikovaných vazeb s cílem kvantifikovat jejich efekty v důchodovém systému i v dalších jednotlivých sociálních systémech. Proto bylo dalším krokem identifikace vhodných dat pro kvantifikaci identifikovaných vazeb.

Významný vliv na efektivní fungování důchodového systému má totiž řada sociálních systémů v širším slova smyslu. Pokud má Česká republika úspěšně čelit změnám ve věkové struktuře obyvatelstva, které přináší rostoucí střední délka života a nižší plodnost početných ročníků narozených v sedmdesátých letech, je třeba formulovat veřejné politiky komplexně a koordinovaně s dlouhodobým výhledem na demografické stárnutí a jeho dopady. Provedením izolovaných úprav důchodového systému lze dosáhnout pouze limitovaných efektů, proto je třeba hledat cesty, jak ovlivní budoucí příjmy a výdaje důchodového systému rodinná politika, vzdělávání, situace na trhu práce, systém zdravotnictví, dlouhodobá péče a další složky prostředí, jehož součástí důchodový systém je. V současné době neexistuje analytický postup, který by Ministerstvu práce a sociálních věcí umožnil cílení důchodové reformy a zhodnocení uvažovaných důchodových politik tak, aby byla maximálně využita potenciální synergie s dalšími sociálními subsystemy. Pro optimální nastavení parametrů svých politik přitom Ministerstvo práce a sociálních věcí potřebuje mít k dispozici informace o tom, ve kterých bodech dochází k průřezu fungování důchodového systému s ostatními sociálními subsystemy a o tom, jaké podoby tyto průřezy mají a jaký je jejich finanční efekt.

V souladu s požadavky zadavatele a na základě provedeného výzkumu projekt přináší přehled vazeb mezi důchodovým systémem a těmito dalšími sociálními systémy:

- systém podpory bydlení,
- pomoc v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení),
- nemocenské pojištění,
- rodinná politika a státní sociální podpora,
- státní politika zaměstnanosti,
- vzdělávací politika,
- zdravotní a dlouhodobá péče a sociální služby.

Identifikované přímé vazby byly pro účely analýzy definovány jako vzájemné relace systémů, kdy sama změna na jedné straně bude mít bez dalšího dopad na straně druhé. Typickým příkladem je např. změna výše minimální mzdy, která bezprostředně ovlivňuje odvody pojistného příjemců minimální mzdy. Paralelně pak vazby nepřímé jsou vzájemnými relacemi, kde změna v jednom systému nebude mít bezprostřední dopad na systém druhý. Existuje však hypotéza, že tato změna vyvolá změnu chování účastníků, která se projeví i v systému druhém. Příkladem je to, že ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu může mít změna nastavení minimální mzdy dopad na výši mezd v celém spektru jejich rozvrstvení a v odvodech na odváděné pojistné. Vazby přímé i nepřímé lze dále členit na vazby s jednosměrným efektem a vazby obousměrné. Dalším třídícím znakem ve smyslu kategorizace efektu v dalším systému je rozlišování dopadu na příjmovou a výdajovou stránku. Ve výsledku, po provedení doporučených kvantifikací navazujících na tento projekt, by Ministerstvo práce a

sociálních věcí mělo mít k dispozici nástroj, který by umožňoval identifikovat "přelévání" efektů změn z okolí důchodového systému do systému samotného a naopak. To by umožňovalo přesnější cílení reformy sociálních systémů s ohledem na uplatňovanou důchodovou politiku a nalézání optimálního řešení k zajištění dlouhodobé finanční udržitelnosti důchodového systému v České republice.

Cílem projektu **Výzkum spolupůsobení přenesené a samostatné působnosti subjektů veřejné správy při zajišťování dostupnosti sociálních služeb a sociální práce** bylo zevrubně prozkoumat a popsat výkon sociální práce v přenesené působnosti na úrovni obcí a krajů s ohledem na model smíšené územní správy. Výsledky projektu budou MPSV využity při jeho metodické a koncepční činnosti v dané oblasti.

Pro sociální pracovníky obecních a krajských úřadů, kteří jsou v přímém kontaktu s klienty, kteří v modelu smíšené územní správy působí, mohou vznikat určitá napětí a dilemata, neboť fakticky podléhají "dvěma pánům" - zaměstnavateli, tj. obecnímu úřadu, potažmo samosprávě obce, a MPSV ČR, které jejich činnost řídí skrze vyhlášky a instrukce a skrze metodickou a kontrolní činnost vykonávanou krajskými úřady. Výkon agendy sociální práce v přenesené působnosti tak v kontextu smíšené územní správy má z hlediska zajišťování dostupnosti činností sociální práce pro občany své kladné, ale i potenciálně rizikové stránky.

Za účelem naplnění zadání projektu byl v rámci jeho řešení realizován rozsáhlý výzkum, který zahrnoval široké spektrum výzkumných činností využívající jak kvalitativní, tak kvantitativní výzkumné postupy a rovněž různorodé odbornosti, zejména sociální práci, sociologii a právo. Dle poznatků, které tento široce založený výzkum přinesl, má vyčlenění činností sociální práce dle §§ 92 a 94 zákona o sociálních službách a § 7 a §§ 63-65a zákona o pomoci v hmotné nouzi do působnosti státní správy a jejich svěřeni krajským a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem v přenesené působnosti řadu pozitiv, kterých by se obtížně dosahovalo, pokud by byla tato agenda uložena obcím v samostatné působnosti, nebo pokud by byla vyčleněna mimo obecní a krajské úřady. Jedná se zejména:

- o zachování výkonu této agendy i po Sociální reformě I na všech obcích s rozšířenou působností a v současné době už i na obcích s pověřeným obecním úřadem,
- o financování ze státního rozpočtu, které již nyní garantuje alespoň minimální rozsah výkonu této agendy,
- o možnosti působení na kvalitu výkonu této agendy prostřednictvím metodického vedení krajských úřadů a MSPV.

Významným přínosem je rovněž usnadnění interakcí mezi sociálními pracovníky působícími v přenesené působnosti a samosprávou. Tyto interakce zefektivňují výkon sociální práce na obci, neboť poskytují sociálním pracovníkům rychlý přístup k aktuálním informacím a někdy i zdrojům, které jsou důležité pro jejich činnost. Současně tyto interakce ať již záměrně, či nezáměrně působí na povědomí samospráv o existenci a významu sociální práce, což je důležitý přínos při jednání se samosprávou o sociální oblasti svěřené jí do samostatné působnosti, který by byl stěžejí dosahován, pokud by sociální práci v lokalitách zajišťoval samostatný úřad.

V rámci současného výkonu této agendy a jejího legislativního vymezení však byla rozpoznána i některá slabá místa. Tato souvisejí jednak s dosavadní možností samospráv ovlivňovat počet sociálních pracovníků (nedostatečný počet pracovníků) a složení náplně práce pracovníků působících na obecním/krajském úřadě v pozici sociální pracovník (kumulované náplně práce), dále s nejasnými a neukotvenými

pravidly spolupráce sociálních pracovníků obcí s dalšími subjekty v rámci výkonu sociální práce v přenesené působnosti, v neposlední řadě pak také se stávající úrovní dalšího profesního rozvoje sociálních pracovníků, včetně metodického vedení a kontrolní činnosti zajišťované krajskými úřady a případně i MPSV.

V rámci projektu **Dlouhodobá strategie rozvoje sociálních služeb na území Města Písku jako obce s rozšířenou působností do r. 2030** byl zastupitelstvem města Písku přijat stejnojmenný výsledek promítnutý do směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných pro kompetenčně příslušný orgán (H_{neleg}). Cílem tohoto výsledku bylo předložit Městu Písek dlouhodobou strategii rozvoje sociálních služeb na území Písku jako obce s rozšířenou působností do r. 2030 tak, aby Město Písek mělo k dispozici kvalitní materiály, na jejichž základě by mohlo přistupovat k řešení potřeb občanů v sociální oblasti. Přestože zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách zavedl jako jeden z nových instrumentů princip plánování sociálních služeb, ve tříletém časovém horizontu, na který byly tyto plány zpracovávány, nelze postihnout všechny důsledky vyplývající např. ze stárnutí populace v konkrétním regionu. Město Písek proto získalo nástroj, který mu umožní rozšířit mechanismus plánování sociálních služeb o dlouhodobý pohled tak, aby bylo možno v předstihu vytvořit nezbytné předpoklady pro zajištění potřebného spektra sociálních služeb.

Jako klíčové poznatky, které by měly být zohledněny v dalším období do systému plánování sociálních služeb ve správním obvodu Písku jako obce s rozšířenou působností podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, lze označit zejména tyto skutečnosti:

- Podle zpracované projekce vývoje obyvatelstva ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Písek bude v následujících letech po celé sledované období do r. 2050 počet obyvatel klesat. Zatímco v r. 2015 žilo v tomto správním obvodu celkem cca 52 tis. osob, do r. 2030 se očekává pokles o cca 2 tis. osob a do r. 2050 o dalších cca 5 tis. osob na cca 45 tis. osob. Ve struktuře obyvatelstva však lze očekávat výrazné změny - zatímco počet obyvatel v předproduktivním a v produktivním věku bude klesat, počet osob v poproduktivním věku vzroste o cca 5,4 tis. (z 9,9 tis. osob na 15,3 tis. osob v r. 2050). Největší změny lze očekávat ve věkové skupině osob starších 75 let, již v r. 2030 bude počet osob v jednoletých věkových kohortách u osob o více než 200 osob vyšší než v r. 2015.
- Stárnutí populace se v příštích letech projeví i v nárůstu počtu příjemců příspěvku na péči, v celém správním obvodu lze očekávat nárůst počtu příjemců této sociální dávky ve všech věkových skupinách osob starších 75 let, přičemž největší nárůst lze očekávat u příjemců příspěvku na péči ve III. a IV. stupni závislosti.
- Vybavenost správního obvodu Města Písek jako obce s rozšířenou působností službami sociální péče je v porovnání s ostatními správními obvody obcí s rozšířenou působností v Jihočeském kraji na velmi dobré úrovni. Souhrnné hodnocení dostupnosti těchto služeb na území Jihočeského kraje ukázalo, že správní obvod obce s rozšířenou působností Písek zaujímá celkově 2. místo za Českými Budějovicemi, v celostátním pořadí pak zaujímá celkově 14. místo z celkem 205 těchto správních obvodů. Z podrobnějšího rozboru míst, kde jsou tyto služby poskytovány, však vyplývá, že naprostá většina služeb je poskytována ve Městě Písku, popř. v Protivíně jako obci s pověřeným obecním úřadem, zatímco v ostatních obcích ve správním obvodu jsou tyto služby poskytovány pouze v omezeném rozsahu. Z tohoto pohledu lze proto největší rezervy spatřovat z hlediska dostupnosti v oblasti terénních služeb především v malých obcích na území správního obvodu, rozvoj tohoto typu služeb by měl v následujících letech představovat jednoznačnou prioritu jak z hlediska zřizovatelů, tak i poskytovatelů sociálních služeb.

- Město Písek i všechna ostatní města a obce by měla ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb a dalšími zainteresovanými subjekty (např. lékaři, střední zdravotní škola) podrobně analyzovat bytové podmínky seniorů, potencionálních seniorů a zdravotně handicapovaných osob tak, aby v okamžiku, kdy budou potřebovat pomoc, nebylo její poskytnutí limitováno nevyhovujícími bytovými podmínkami.
- Stávající kapacity jednotlivých typů zařízení a služeb sociální péče na území správního obvodu Písku jako obce s rozšířenou působností nebudou v roce 2030 dostatečné k tomu, aby bylo možno zabezpečit potřebný rozsah služeb na stávající úrovni vybavenosti. Očekávané demografické trendy i změny ve struktuře forem poskytovaných služeb budou vyžadovat i zvýšení počtu sociálních pracovníků a ošetrovatelského personálu. Jeví se proto jako potřebné zahájit jednání s odborem školství krajského úřadu Jihočeského kraje a vedením Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích o zvýšení počtu studentů ve studijních oborech zaměřených na vzdělávání v oblasti sociální práce a ošetrovatelské péče. Současně je vhodné ve spolupráci s kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Písku připravit vhodné rekvalifikační programy pro zájemce o zaměstnání v těchto perspektivních oborech.
- Na území správního obvodu Písku jako obce s rozšířenou působností není k dispozici celá baterie služeb sociální prevence a sociálního poradenství, na jeho území měla být k dispozici základní síť aktivit a služeb sociální prevence (zejména místo prvního kontaktu, kontaktní centrum pro lidi se závislostmi, nízkoprahová zařízení, sužby krizové pomoci, středisko rané péče, občanská poradna, specializované poradny, celý komplex služeb azylové pomoci, k dispozici by rovněž měl být streetworker), ve spolupráci s úřadem práce by k dispozici měla být rovněž dostatečná kapacita podporovaného zaměstnání. Cílem takto vybudované sítě aktivit a služeb sociální prevence by mělo být prioritně usilovat o podporu sociálního začleňování, o aktivaci klientů na trhu práce prostřednictvím nabídky veřejně prospěšných prací, o zvyšování kvality jejich bydlení nebo o zlepšování podmínek přístupu ke vzdělávání.

3.1.9 Monitorování vývoje sociálního dialogu a pracovních podmínek

V rámci tohoto projektu se v r. 2016 VÚPSV, v. v. i. podílel na řešení těchto výzkumných projektů:

- EurWORK (European Observatory of Working Life) a EMCC (European Monitoring Centre on Change) - spolupráce s European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions v rámci celoevropské sítě observatoří,
- Sociální dialog ve střední a východní Evropě: výzvy vstříc ekonomickému oživení,
- Mění se vzorce pracovní doby a dlouhodobá udržitelnost práce v Evropě.

VÚPSV, v. v. i. pokračoval i v r. 2016 **v zapojení do EurWORK (European Observatory of Working Life) a EMCC (European Monitoring Centre on Change)**, které jsou součástí celoevropské sítě observatoří vytvořených Evropskou nadací pro zlepšení životních a pracovních podmínek. Jejich cílem je shromažďovat, analyzovat a šířit informace o industriálních vztazích, pracovních podmínkách a změnách na trhu práce. Výstupy jsou primárně určeny organizacím sociálních partnerů jak na evropské, tak na národní úrovni, vládním organizacím, institucím EU a široké odborné veřejnosti.

EurWORK je zaměřena na shromažďování informací o industriálních vztazích, tedy na sociální partnery, kolektivní vyjednávání a na pracovní podmínky v nejširším slova smyslu, jako je pracovní doba, odměňování, organizace práce, zdravotní stav zaměstnanců, kariérní a profesní rozvoj, sladění rodinného života s prací aj. V rámci této observatoře byly v roce 2016 za tímto účelem zpracovávány následující monografie:

- Programy a iniciativy pro posilování kapacit národních sociálních partnerů, zkušenosti pěti evropských států,
- Genderově podmíněné odměňování v českém vzdělávacím systému,
- Proměny kvality pracovního života - výsledky šetření,
- Informační systém o pracovních podmínkách - výsledky šetření,
- První vyšší kolektivní smlouva ve státní správě,
- Evropská uprchlická krize - přístup k integraci uprchlíků na trh práce,
- Národní sociální partneři a Evropský semestr,
- Sociální dialog v kontextu digitalizace,
- Nárůst případů mobbingu vůči ženám na pracovišti,
- Role privátních poskytovatelů sociálních služeb v ČR,
- Čtvrtletní monitoring pracovních vztahů, trhu práce a pracovních podmínek v ČR,
- Roční přehled pracovní doby a mezd,
- Reprezentativní studie sociálních partnerů ve vybraných odvětvích jako je kadeřnictví, čištění a úprava kůží a kožešin, výroba obuvi, výroba železa a oceli, strojírenství.

EMCC je zaměřeno na monitoring trhu práce, tedy na zaměstnanost a nezaměstnanost a na monitorování změn na trhu práce v důsledku restrukturalizace ekonomiky. Tato činnost spočívá v průběžném monitorování informací v českém denním tisku a jiných dostupných informačních médiích s cílem shromažďovat a vyhodnocovat informace o změnách na trhu práce (vznik nových pracovních míst, útlum, přesun nebo zrušení stávajících pracovních míst) v České republice. V rámci observatoře byly zpracovány následující monografie:

- Monitoring vzniku a rušení pracovních míst v českých podnicích,
- Sebezaměstnaní v ČR,
- Politiky zaměřené na pracovníky s velmi nízkými mzdami,
- Přehled legislativních a nelegislativních opatření zmírňujících dopady restrukturalizace.

Příspěvky za všechny státy EU jsou dostupné na www.eurofound.eu.

Projekt **Sociální dialog ve střední a východní Evropě: výzvy vstříc ekonomickému oživení** mapuje sociální dialog a jeho vývoj po roce 2012 v členských zemích EU (Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Polsko, Rumunsko) a kandidátských zemích EU (Makedonie). Zaměřuje se na změny, ke kterým došlo v sociálním dialogu v "pokrizovém" období, přičemž nabízí nejen popis, ale i pohled jednotlivých sociálních partnerů a odborníků na tyto změny. Na základě rozhovorů se zástupci sociálních partnerů se projekt navíc snaží předvídat i budoucí vývoj sociálního

dialogu, a to zejména ve dvou oblastech - v digitalizaci ekonomiky a v nových formách zaměstnanosti. Z rozhovorů se sociálními partnery v podnicích vznikly tři podnikové případové studie zaměřené na stav sociálního dialogu. Studie se detailně zabývaly tím, jak je firma zapojena do sociálního dialogu, jak funguje a jak se vyvíjí kolektivní vyjednávání na úrovni podniku, případně jak se vyvíjí kolektivní vyjednávání na vyšší úrovni a jaké dopady mají zaváděné technologické a organizační změny na zaměstnavatelsko-zaměstnanecké vztahy. V rámci projektu dále byly se sociálními partnery realizovány tzv. skupinové rozhovory a workshop, kde se zástupci zaměstnavatelů a odborů mohli vyjádřit ke dvěma zásadním tématům, která jsou v projektu zkoumána - na atypické formy zaměstnávání a digitalizaci ekonomiky. Z uvedených šetření vyplývá, že v pokrizovém období se vztah sociálních partnerů proměňuje. Během ekonomické krize se prioritou sociálních partnerů stalo zachování výroby a pracovních míst - byli tedy schopni dosáhnout konsenzu, pokud se mzdového vývoje týče. Odbory v rámci udržení pracovních míst často přistoupily i na dočasné snížení mezd. Od roku 2015 se však odbory vrátily k prosazování mzdového růstu a přestože zaměstnavatelé jsou (v souladu s ekonomickými výsledky) ochotnější přistoupit na požadavky odborů, je zřejmé, že růst mezd bude do budoucna potenciálně konfliktním bodem. To se týká i dalších dvou sledovaných témat, a to digitalizace ekonomiky a atypických forem zaměstnávání. Přestože si obě strany uvědomují význam změn, které do ekonomiky přináší digitalizace, jejich přístup a pohled na tyto změny je odlišný.

Na základě zmíněných rozhovorů a dostupných sekundárních zdrojů byla sepsána zpráva za Českou republiku, která nyní slouží jako podklad pro komparaci stavu v jednotlivých partnerských zemích. Projekt je realizován ve spolupráci s Foundation Center for Economic Development (Bulharsko), Institute for Development and International Relations (Chorvatsko), Institute for Public Policy (Rumunsko), Institute of Public Affairs (Polsko), Center for Research and Policy Making (Makedonie) a University of Tartu (Estonsko). Zadavatelem projektu je Evropská komise, Generální ředitelství Evropské komise pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování.

Cílem projektu **Mění se vzorce pracovní doby a dlouhodobá udržitelnost práce v Evropě** bylo postžení vývoje vzorců pracovní doby, zachycení změn v legislativním rámci jednotlivých evropských zemí, týkajícím se regulace pracovní doby a formulace závěrů týkajících se vlivu uplatňovaných vzorců pracovní doby na udržitelnost ekonomické aktivity pracovníků v rámci jejich celoživotní dráhy. Projekt zahrnuje analýzu dat z evropského šetření European Working Conditions Survey, organizovaném nadací EUROFOUND, kvalitativní analýzu zpráv z jednotlivých zemí EU, aktualizaci statistických údajů týkajících se délky a organizace pracovní doby a rešerši dostupných publikací na dané téma. Výsledky projektu založené na výše uvedených šetřeních v jednotlivých zemích EU ukázaly na skutečnost, že pracovní doba vykazuje tendenci k jejímu zkracování a současně je v rámci jednotlivých evropských zemí značně diverzifikovaná. Uplatňovaná praxe v jednotlivých zemích závisí na řadě faktorů, jako je postavení pracovníků v zaměstnání (značné rozdíly mezi OSVČ a zaměstnanci), na odvětví ekonomické činnosti, na povolání atd. Dalším zaznamenaným trendem je zvyšování flexibility. Tento trend se zdá být též nezvratný a můžeme předpokládat, že v EU jako celku bude nadále docházet k přechodu z řádného uspořádání pracovní doby, založeném na pevném rozvržení se stabilním počtem pracovních hodin k pružnějším formám práce, jako jsou částečné úvazky, pružná pracovní doba, pracovní pohotovost apod. Uvedené skutečnosti následně značně ovlivňují život pracovníků. Ukazuje se, že ve vztahu mezi tzv. rovnováhou osobního a pracovního života a zdravím v mnoha případech platí, že režimy s pravidelným uspořádáním pracovní doby jsou vhodnější pro zaměstnané osoby než režimy nepravidelné, neboť umožňují více předvídat, plánovat a jasně rozlišovat pracovní dobu od volného času. Flexibilní uspořádání

pracovní doby se zdá být vhodným nástrojem pro zlepšení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a současně i pro ochranu zdraví zaměstnanců, pokud je kombinováno s vyšší autonomií, případně s nižší intenzitou práce a s kratší pracovní dobou. V případě řady zaměstnanců, zejména těch, kteří pracují ve službách, jako je pohostinství, ubytování, doprava, zdravotnictví a sociální péče se snaha o rovnováhu mezi osobním a pracovním životem musí aktuálně vyrovnat s vysokou pravděpodobností práce v atypických hodinách a současně s nízkou mírou autonomie zaměstnance o pracovní době rozhodovat. Uvedená skupina zaměstnanců představuje obzvláště zranitelnou kategorii s výrazným vlivem pracovní doby na jejich zdraví, pohodu a soukromý život. S ohledem na vývoj a rozšiřování sektoru služeb se zmíněné problémy mohou stát v nadcházejících letech mnohem frekventovanější. Ačkoli režimy řádné pracovní doby se zdají být příznivější pro sladění práce a dalších osobních, případně rodinných závazků, pro zaměstnance s dětmi má pružná pracovní doba větší potenciál v udržitelnosti pracovníka na trhu práce po dobu jeho ekonomické aktivity. Nicméně, tento potenciál je větší v případě, kdy je pružnost spojená s vyšší úrovní samostatnosti pracovníků. Práce s nízkou mírou autonomie zejména v oblasti pracovní doby se ukázala být nejméně vhodná i pro delší setrvání pracovníků na trhu práce. To jinými slovy znamená, že tento typ flexibility řízený pouze zaměstnavatelem, může mít více negativních než pozitivních důsledků pro kapacitu pracovníků setrvat ve stavu ekonomické aktivity. Výzva pro budoucnost spočívá především v nalezení rovnováhy mezi dostatečnou mírou flexibility pro zaměstnavatele, což je základním předpokladem vytváření pracovních míst v jednotlivých zemích a odvětvích a současně flexibilitou zaměstnanců, umožňující reagovat na jejich potřeby v různých fázích jejich života. Zadavatelem projektu byla European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (EUROFOUND).

3.2 Zajištění knihovnicko-informačních služeb pro veřejnost a související aktivity

V roce 2016 poskytovalo oddělení knihovnicko-informačních služeb pracovníkům VÚPSV, v. v. i., MPSV i uživatelům z řad široké veřejnosti komplexní knihovnicko-informační služby a zároveň zabezpečovalo řadu souvisejících úkolů především v rámci informační podpory výzkumu a v souvislosti s vydáváním odborného recenzovaného časopisu FÓRUM sociální politiky. Činnost oddělení tak byla zaměřena na doplňování, zpracovávání a zpřístupňování fondu knihovny VÚPSV, v. v. i., studijně rozborovou činnost, zpracovávání rešerší, analýz a informací, výměnu informací, zabezpečování ediční a publikační činnosti VÚPSV, v. v. i., vydávání pravidelných publikací a další aktivity týkající se informační podpory výzkumu ústavu a prezentace jeho výsledků.

Knihovna VÚPSV, v. v. i. je zapsaná v databázi knihoven evidovaných Ministerstvem kultury ČR jako veřejná knihovna se specializovaným knihovním fondem, dlouhodobě působí jako středisko vědeckých informací pro oblast práce a sociálních věcí. Fond knihovny obsahuje české i zahraniční prameny tematicky zaměřené na problematiku práce a zaměstnanosti, sociální politiky a sociální ochrany, rodiny, migrace a integrace cizinců a dalších příbuzných oblastí i informace z průřezových vědních oborů. Zahrnuje i řadu historicky cenných, v některých případech unikátních pramenů. Uživateli knihovny jsou kromě pracovníků VÚPSV, v. v. i. a MPSV i odborní pracovníci jiných výzkumných a vědeckých institucí, pracovníci státní správy a samosprávy, pracovníci veřejného sektoru, pedagogičtí pracovníci, studenti i pracovníci médií.

V oblasti poskytování informací se oddělení v roce 2016 zaměřilo především na **poskytování knihovnicko-informačních služeb**. Vzhledem k plánovanému a následnému stěhování ústavu včetně knihovny do nových prostor bylo v posledních

měsících roku omezeno poskytování knihovnických služeb především pro externí uživatele, což se projevilo i na počtu výpůjček pro tyto uživatele.

Fond knihovny byl doplňován a rozšiřován se zřetelem na potřeby výzkumu a požadavky uživatelů knihovny. K získávání relevantních a aktuálních informací sloužilo kromě nákupu publikací a periodik rovněž pravidelné monitorování webových stránek významných mezinárodních institucí a organizací. Do katalogu knihovny byly průběžně ukládány bibliografické záznamy přírůstků knihovny a dokumentačně zpracovávaných časopiseckých článků, právních předpisů, speciálních dokumentů a dalších pramenů. V současné době je v databázi uloženo téměř 90 tisíc záznamů. Dokumentováno bylo 42 domácích a zahraničních periodik.

Uživatelům knihovny byl na webových stránkách VÚPSV, v. v. i. k dispozici přístup k on-line katalogu knihovny s možností přímého vyhledávání a rezervací informačních dokumentů. Vyhledávat lze abecedně podle autorů, názvů publikací, článků a periodik a klíčových slov v češtině i angličtině nebo formou rozšířeného vyhledávání na základě individuálně zvolených kritérií. On-line katalog navštívilo v roce 2016 přibližně dvanáct set uživatelů.

Od roku 2010 je průběžně budován Zlatý fond sociální politiky, který zahrnuje významná díla odrážející historický vývoj české, popř. československé sociální politiky. Záměrem je usnadnit přístup k historickým pramenům vědeckým, výzkumným a pedagogickým pracovníkům v dané oblasti, studentům příslušných oborů i dalším zájemcům z řad odborné veřejnosti a zároveň zviditelnit tuto problematiku z historického hlediska široké veřejnosti.

Je vytvářena samostatná databáze, která obsahuje bibliografické záznamy historicky cenných děl z oblasti sociální politiky, sociálního zabezpečení, sociálního pojištění, trhu práce apod., která nejsou k dispozici v on-line katalogu. Databáze Zlatého fondu sociální politiky je zpřístupněna rovněž on-line z webových stránek VÚPSV, v. v. i., kde lze nalézt také doprovodné informace k databázi a k možnostem jejího využívání. Jednotlivé záznamy obsahují kromě základních bibliografických údajů i kopie titulních listů, obsahy publikací, příp. předmluvy či doslovy nebo části textu.

Významnou součástí poskytovaných služeb, zejména v rámci **informační podpory výzkumu**, bylo zabezpečování rešerší literatury, podkladových materiálů a dalších informací a zpracovávání informací k aktuálním tématům na základě požadavků pracovníků VÚPSV, v. v. i., MPSV i jiných uživatelů. Tato oblast zahrnovala i obsáhlejší studijně rozborovou činnost a spoluúčasť na řešení vybraných výzkumných projektů.

Kromě toho zabezpečovalo oddělení i řadu dalších činností, jako je:

- správa a aktualizace internetových a intranetových stránek ústavu, které mají zásadní význam pro prezentaci VÚPSV, v. v. i. a jeho činnosti na veřejnosti i pro zpřístupňování informací,
- zajišťování organizačních a administrativních záležitostí souvisejících s ediční činností VÚPSV, v. v. i., příprava edičního plánu a kontrola jeho realizace, komunikace s členy ediční vědecké rady, jazyková a formální úprava publikací, zajišťování oponentských posudků,
- příprava podkladů a předávání výsledků do databází informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, spravovaného Radou pro výzkum, vývoj a inovace,
- zpracovávání přehledů publikační činnosti výzkumných pracovníků VÚPSV, v. v. i., jejich pravidelná aktualizace a prezentace, vedení evidence citací pracovníků ústavu v dokumentech bibliograficky zpracovávaných v oddělení knihovnicko-informačních služeb.

V roce 2016 vycházel jubilejní, již 10. ročník **odborného recenzovaného časopisu FÓRUM sociální politiky**. Časopis se věnuje sociální problematice v širokém pojetí, tj. sociální politice, sociálnímu zabezpečení, sociálnímu pojištění, státní sociální podpoře, sociální pomoci, sociálním službám, rodinné politice, trhu práce, industriálním vztahům, pracovním podmínkám, příjmům a mzdám apod. a dalším příbuzným tématům. Snahou redakce je odrážet v jednotlivých číslech časopisu aktuální dění v oboru, případně některá čísla zaměřit na jedno konkrétní téma.

Číslo 1/2016 bylo zaměřeno na sociální ekonomiku a sociální podnikání v České republice a na Slovensku, číslo 2/2016 na vývoj nemocenského pojištění po 1. 1. 1993 na území České republiky a na Slovensku. Číslo 3/2016 se věnovalo ekonomické situaci a míře rizika sociálního vyloučení v domácnostech se seniory a úloze speciálních penzijních schémat v současných penzijních systémech. Číslo 4/2016 se zabývalo analýzou dopadu možnosti zavedení sdílení důchodových práv manželi, dalšími tématy byly koncepce rodinných přídatků a veřejná správa a exkurz do přípravy české důchodové reformy. Číslo 5/2016 se věnovalo opět důchodové reformě, tentokrát smíření ekvivalence s fiskální disciplínou, dále české sociální politice v perspektivě sociálních investic a konečně analýze způsobu sociálního zabezpečení invalidů z mládí. Poslední číslo, č. 6/2016, bylo celé věnováno demografickým tématům.

V recenzované části časopisu, která má převážně teoretický charakter, jsou publikovány především příspěvky čerpající z výsledků výzkumné činnosti, teoretické články, úvahy a analýzy, popř. články zaměřené na připravované legislativní změny. Obsah nerecenzované části tvoří informace o dění v oblasti sociální politiky u nás i v zemích Evropské unie, statistiky a analýzy, články o projektech podporovaných z prostředků EU, příspěvky přinášející poznatky z praxe, výtahy z článků publikovaných v zahraničních časopisech, recenze zajímavých knih, výběr z přírůstků knihovny oddělení knihovnicko-informačních služeb a další informace. O zařazení příspěvků do recenzované části časopisu rozhoduje redakční rada na základě výsledků recenzního řízení, při kterém je každý příspěvek anonymně hodnocen minimálně dvěma recenzenty. Redakce časopisu průběžně zajišťuje činnosti související se zabezpečováním obsahové náplně, připravuje podklady pro polygrafické zpracování a výrobu časopisu, na čemž spolupracuje s autory i dodavatelem, koordinuje rovněž distribuci časopisu. Udržuje komunikaci s členy redakční rady, autory i recenzenty, zpracovává a předává podklady pro výplatu autorských honorářů a odměn recenzentů, vykonává rovněž všechny související administrativní agendy včetně vedení potřebných rejstříků a archivace podkladů. Práce jsou vykonávány a zajišťovány šéfredaktorkou.

V roce 2016 se redakce zaměřila na:

- udržení dosažené úrovně obsahové a formální stránky časopisu,
- zařazení časopisu do databáze ERIH Plus (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences), do které byl časopis zařazen v červnu 2016, tedy počínaje č. 3/2016,
- zvyšování povědomí odborné i laické veřejnosti o časopisu.

V r. 2016 proběhlo 6 jednání redakční rady, vždy ke každému připravovanému číslu, pro něž redakce připravila podklady. Spolupráce se členy redakční rady, s tiskárnou, s autory i recenzenty fungovala standardně. Všechna čísla byla vydána v plánovaném termínu, tj. vždy k 15. dni každého sudého měsíce.

V roce 2016 byl vydán aktualizovaný bulletin zaměřený na vývoj základních ekonomických a sociálních ukazatelů ČR **Bulletin No. 31 - Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990-2015**, který připravují pracovníci výzkumných týmů, a vyšlo šest dvojčísel **Dokumentačního zpravodaje**, který obsahuje výběr bibliografických záznamů přírůstků knihovny a pramenů dokumentačně zpracovávaných v oddělení knihovnicko-informačních služeb.

Ve spolupráci s pracovníky výzkumu byly čtvrtletně aktualizovány údaje o vývoji vybraných ekonomických a sociálních ukazatelů ČR a byl průběžně doplňován datový archiv, obsahující data z různých terénních šetření.

Statistické údaje dokumentující činnost oddělení knihovnicko-informačních služeb v roce 2016 jsou uvedeny v příloze č. 3.

3.3 Prezentace získaných poznatků na konferencích a seminářích

VÚPSV, v. v. i. věnoval v tomto roce značnou pozornost rovněž prezentaci poznatků získaných při řešení jednotlivých studií na veřejnosti.

V r. 2016 se pracovníci VÚPSV, v. v. i. zúčastnili celkem 60 konferencí a seminářů (z toho na 10 v zahraničí), na nichž v rámci svých aktivních vystoupení představili poznatky, k nimž v rámci řešení jednotlivých studií dospěli.

Podrobný přehled účasti pracovníků VÚPSV, v. v. i. na jednotlivých seminářích a konferencích, spolu s tématy jejich vystoupení, je uveden v příloze č. 5.

3.4 Prezentace získaných poznatků v odborném tisku

Významnou součástí aktivit jednotlivých pracovníků VÚPSV, v. v. i. je prezentace získaných poznatků v odborném tisku. V tomto roce byla v odborném tisku publikována řada statí a článků, podrobný přehled publikační činnosti je uveden v příloze č. 4.

Rozsah publikační činnosti je pozitivně ovlivněn tím, že VÚPSV, v. v. i. pokračuje ve vydávání odborného recenzovaného časopisu "FÓRUM sociální politiky", který představuje významnou platformu jak pro pracovníky v sociální oblasti, tak i pro vědecké pracovníky z výzkumných ústavů, vědeckých a univerzitních pracovišť, kteří na jeho stránkách mohou prezentovat svoje aktuální poznatky.

4. Informace o předpokládaném vývoji činnosti VÚPSV, v. v. i. v r. 2017

Východiskem pro výzkumnou činnost VÚPSV v následujícím období je "Dlouhodobý koncepční rozvoj VÚPSV, v. v. i., na léta 2011-2017", který byl schválen Radou VÚPSV, v. v. i. na jejím jednání v lednu 2010. V tomto smyslu bude činnost VÚPSV, v. v. i. orientována do 3 základních oblastí:

- na řešení grantových projektů,
- na řešení úkolů v rámci tzv. rozvoje,
- na řešení úkolů v rámci tzv. další činnosti.

Přehled jednotlivých projektů, který bude řešen v r. 2017, je uveden v příloze č. 6.

V souvislosti se změnou systému financování vědy a výzkumu se výrazným způsobem změnila struktura financování ústavu, došlo k výraznému poklesu finančních prostředků v rámci tzv. institucionální dotace, tento pokles je částečně kompenzován poskytnutím prostředků na tzv. další činnost ze strany MPSV.

5. Informace o kontrolách provedených v r. 2016

V r. 2016 se ve VÚPSV, v. v. i. uskutečnily 2 kontroly.

Ke dni 29. března 2016 byl proveden audit pro ověření správnosti údajů uvedených v účetní závěrce, zobrazující hospodaření organizace za rok 2015. Podle vyjádření auditora Ing. Josefa Běloubka účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv, nákladů a výnosů a výsledku hospodaření Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i. za rok končící 31. 12. 2015 v souladu s českými účetními předpisy.

Ve dnech 21. 6., 23. 6. a 28. 6. 2016 byla provedena kontrola plnění povinností v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti Pražskou správou sociálního zabezpečení za období od 1. 8. 2013 do 31. 5. 2016. Kontrolou nebyla shledána žádná vážnější pochybení, zjištěné nedostatky na stejnopisech evidenčních listů důchodového pojištění byly odstraněny na místě v průběhu kontroly.

6. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva o splnění opatření k odstranění nedostatků uložených v r. 2015

V r. 2015 se na VÚPSV, v. v. i. uskutečnila celkem 1 kontrola, na základě které nebylo uloženo realizovat žádné nápravné opatření.

7. Stanoviska Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.

Stanovisko Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. k návrhu Výroční zprávy o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. v r. 2016 je uvedeno v příloze č. 7.

Zpráva o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. v r. 2016 je uvedena v příloze č. 8.

8. Údaje z řádné účetní uzávěrky, výrok auditora

Ověření účetní závěrky vč. výroku auditora je uvedeno v příloze č. 9.

Opatření o změně zřizovací listiny VÚPSV, v. v. i.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Na poříčním právu 376 / 1
128 01 Praha 2

V Praze dne 13 -10- 2016
Č. j.: MPSV-2016/165966-162/2

O p a t ř e n í
o změně zřizovací listiny
Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i.
IČ 45773009

Ministerstvo práce a sociálních věcí vydává na základě § 3 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích tento dodatek ke zřizovací listině Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i. ze dne 29. června 2006, ve znění opatření o změně zřizovací listiny ze dne 29. prosince 2006 a 15. září 2014:

Dosavadní znění článku II. bodu (1) zřizovací listiny se mění takto:

„(1) Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. (dále jen „VÚPSV, v. v. i.“), IČ 45773009, je právnickou osobou zřízenou na dobu neurčitou se sídlem Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7, IČ 45773009.“

Ostatní ustanovení zřizovací listiny zůstávají beze změny.

Mgr. Michaela Marksová
ministerně práce a sociálních věcí

**Anotace
publikací vydaných VÚPSV, v. v. i. v r. 2016**

Höhne, Sylva - Šťastná, Anna - Šlapák, Milan

Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990-2015. Bulletin No 31.

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 76 s., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-241-1

Publikace vychází v roční periodicitě s ročními údaji v časové řadě počínaje zpravidla rokem 1990. Podává souhrnný přehled základních ekonomických ukazatelů (výroby, produktivity, zaměstnanosti, nezaměstnanosti, cen, mezd, zahraničního obchodu a platební bilance) a vybraných sociálních ukazatelů. Zahrnuje oblast daní, pojistného a sociálně zdravotního systému. Dále se zabývá demografickými charakteristikami, odvětvovou strukturou zaměstnanosti a mezinárodním srovnáním vybraných ukazatelů chudoby a sociálního vyloučení v zemích EU.

Statistické údaje převzaty či napočteny z podkladů ČSÚ, MPSV, MF a ČNB, ostatní údaje sestaveny z platných právních předpisů.

Kuchařová, Věra - Peychlová, Kristýna

Výzkum zájmu rodičů o motivační otcovskou dovolenou

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 85 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-243-5

Tato monografie je výstupem projektu "Výzkum veřejného mínění k nové motivační otcovské dovolené", který byl realizován v roce 2015. Jeho cílem bylo zjistit postoje rodičů v ČR k zavedení tzv. motivační otcovské dovolené (MOD), která by umožnila otcům celodenně pečovat o dítě a nahradila jim příjem v období této péče. Dotazníkové šetření zjišťovalo preferovaný způsob nastavení motivační otcovské dovolené s ohledem na výši dávky, způsob a podmínky čerpání nebo současný způsob sladění práce a rodiny především u otců. Výběrový soubor šetření tvořili rodiče s dětmi do 6 let. V představách rodičů o ideálním zajištění celodenní péče o malé děti přetrvávají určité dlouhodobé názorové vzorce, ale oproti dřívějším výzkumům nabývá na síle myšlenka vhodnosti střídání celodenní péče obou rodičů. Hrají zde roli zejména finanční a pracovní důvody nebo obecný postoj k roli otce a matky v rodině. Byl zjištěn poměrně vysoký zájem o navrhovanou otcovskou dovolenou - dvě pětiny respondentů by ji chtěly využít rozhodně a stejný podíl za určitých okolností. Více než polovina respondentů, kteří vyjádřili o MOD zájem, však preferuje čerpání po jednotlivých dnech (ne)pravidelně, tj. jako "pomoc matce v případě potřeby." Hlavním faktorem při rozhodování, zda MOD využít, je výše finanční náhrady příjmu. Respondenti s nezájmem o MOD jej odůvodňovali hlavně obavami o ztrátu jistoty otcova zaměstnání nebo příjmu, ale často také lepšími předpoklady matky pro péči o malé dítě.

Jahoda, Robert - Godarová, Jana

Odhad nákladů veřejných rozpočtů vynakládaných na jednoho nezaměstnaného

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 47 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-235-0

Rozsah zaměstnanosti, respektive nezaměstnanost, je jedním z faktorů, který má přímý vliv na výkon ekonomiky. Toto je jeden z mnoha důvodů, proč je tento ukazatel v ekonomice sledován. Nezaměstnanost má dále přímou spojitost se stavem veřejných financí státu, nezaměstnaná osoba obvykle čerpá sociální dávky a její daňové odvody do veřejných rozpočtů jsou nižší. Tato monografie si klade za cíl komplexně posoudit dopad nezaměstnanosti na stav příjmové a výdajové strany veřejných rozpočtů.

Při vyčíslování dopadů nezaměstnanosti na veřejné rozpočty vycházíme z již publikovaných monografií, přínos naší monografie pak spočívá zejména v následujících skutečnostech: (1) oproti předchozím monografiím pro ČR jsme se sledované dopady pokusili postihnout komplexněji, (2) diskutujeme metodologické problémy, které jsou spojeny s konkrétním způsobem výpočtu dopadu a (3) navrhuje jiné, vlastní způsoby kvantifikace některých položek. Vyčíslení nákladů je provedeno s využitím veřejně dostupných statistických údajů, dalšími použitými metodami je ekonomické modelování.

Výsledky naší monografie naznačují, že roční náklady na jednu celoročně nezaměstnanou osobu se za rok 2014 pohybují kolem 207 tis. Kč. Na těchto nákladech se zejména podílejí nevybrané daně (cca 44 %) a náklady na rozličné sociální dávky spojené s nezaměstnaností (cca 35 %). V závěru monografie diskutujeme relevanci dosažených výsledků a navrhuje možnosti jejich dalšího zpřesnění.

Barvíková, Jana - Paloncyová, Jana

Děti, rodiče a domácí násilí

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 217 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-245-9

Předkládaná monografie shrnuje poznatky z výzkumu, který probíhal v rámci projektu Tři pilíře bezpečí, jehož nositelem byla organizace pomáhající osobám ohroženým domácím násilím Acorus, z.ú. Cílem výzkumu, za který byl jako partner projektu zodpovědný Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., bylo systematicky zmapovat klientelu pobytových služeb Acorusu, z.ú. a pomocí kvalitativních metod poskytnout podklady pro komplexní posouzení vlivu domácího násilí na psychosociální vývoj dítěte. Monografie se tak skládá ze dvou hlavních částí. První z nich prezentuje výsledky kvantitativní analýzy údajů o klientkách, které byly získány z jejich spisové dokumentace v Acorusu, z.ú. Druhá část se velmi podrobně věnuje dopadům domácího násilí na děti a jejich další život. Její závěry se opírají o hloubkové rozhovory a diskusní skupiny s pracovníky Acorusu, z.ú., hlavním zdrojem informací však byly hloubkové rozhovory s mladými lidmi, kteří jako děti byli svědky domácího násilí. Jejich cílem bylo zjistit, jak vypadá domácí násilí z pohledu dětí, co děti v takové situaci nejvíce potřebují od odborníků a svého okolí a jaké dopady má domácí násilí na jejich život. V určité paralele byly provedeny i rozhovory terapeutů s aktuálními dětskými klienty centra Locika, kteří byli nebo stále ještě jsou svědky domácího násilí.

Hora, Ondřej - Vyhlídal, Jiří

Zhodnocení ochranné, pobídkové a integrační funkce sociální politiky pro osoby v hmotné nouzi

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 67 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-244-2

Monografie je jedním z navazujících výstupů projektu TAČR "Využití propojených databází evidence v oblasti nezaměstnanosti a v oblasti evidence dávek hmotné nouze k monitorování situace v oblasti aktivního začleňování". Zaměřuje se především na výběr nejvýznamnějších výstupů, tedy takových informací, které dobře popisují funkce systému a jejichž získání přitom až na výjimky nevyžaduje pokročilé statistické procedury. Dopady programů APZ zde nejsou vyhodnocovány.

V této monografii se zabýváme vyhodnocením působení opatření sociální politiky na situaci osob, které v roce 2014 čerpaly dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi. Pomoc v hmotné nouzi je tradičně definována jako součást systému sociální pomoci (jednoho ze tří základních pilířů sociálního zabezpečení). Situace osob v hmotné nouzi je zde posuzována na základě tří očekávaných funkcí systému: ochranné, pobídkové a integrační.

Z hlediska ochranné funkce je možné konstatovat, že součet tržních a sociálních příjmů těchto domácností v průměru převyšuje jejich hranici životního minima. Současně však platí, že po odečtení nákladů na bydlení se reziduální příjmy především domácností, které nepobírají dávky na bydlení, propadají hluboko pod hranici životního minima. Z hlediska funkce pobídkové existují objektivní důvody, které vedou k jejímu selhávání. V první řadě je to relativně nízká mzdová hladina. Za situace, kdy není u řady pracovních pozic dosaženo dostatečně motivujícího rozdílu mezi příjmy sociálními a příjmy ze zaměstnání, není možné vytvářet prostředí dostatečně motivující k přijetí zaměstnání. A konečně z hlediska funkce integrační z provedených rozborů vyplývá, že některé programy aktivní politiky zaměstnanosti, programy společensky účelných pracovních míst a veřejně prospěšných prací pravděpodobně celkem dobře přispívají k integraci osob v hmotné nouzi na trh práce. To se projevuje jak odchodem těchto osob z evidence uchazečů o zaměstnání, tak také jejich odchodem ze systému pomoci v hmotné nouzi.

Šimíková, Ivana - Trbola, Robert - Milota, Jan - Frišaufová, Magda - Vyhlídal, Jiří

Riziko ztráty bydlení a jeho prevence: Rozbor problému a vyhodnocení nástrojů

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 119 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-239-8

Cílem monografie je zmapování situace v oblasti prevence ztráty bydlení v České republice s důrazem na potenciál a limity, které nabízí současná národní a lokální politika v oblasti bydlení, včetně charakteristik užívaných nástrojů a úsilí všech významných aktérů na tomto poli.

Na základě konceptů uvedených zejména v zahraniční literatuře monografie vymezuje prevenci ztráty bydlení. Rozborem strukturálních a individuálních faktorů ovlivňujících vznik rizik a situací vedoucích ke ztrátě bydlení a také rozborem statistických dat autoři dále vymezují cílovou skupinu preventivních opatření, tedy skupinu ohroženou ztrátou bydlení.

Jádro monografie se zaměřuje především na deskripci současné praxe v užití nástrojů a opatření na podporu prevence ztráty bydlení, ale také praxe v oblasti spolupráce mezi jednotlivými aktéry. Cílem této části je zejména identifikace pozitivních efektů plynoucích z užití jednotlivých opatření a nastavení spolupráce mezi různými aktéry, ale také bariér, které realizaci preventivních aktivit znesnadňují.

V závěrečné kapitole monografie nabízí charakteristiky programů prevence ztráty nájemního bydlení ze zahraničí (Skotsko, Nizozemsko, Rakousko a Německo), jež fungují na trhu s nájemním bydlením a z jejichž dobré praxe by mohly být odvozeny některé prvky přístupu k prevenci ztráty bydlení na území ČR.

Höhne, Sylva - Kuchařová, Věra - Paloncyová, Jana

Rodiny s dětmi v České republice: Sociodemografická struktura, finanční a materiální podmínky

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 176 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-246-6

Předmětem předkládané publikace je rozbor rodin s dětmi z hlediska jejich struktury a typů, a to i v krajském členění, a dále popis sociálně ekonomické situace rodin při zohlednění různých druhů jejich příjmů a výdajů, se zvláštním zřetelem na náklady spojené s péčí a výchovou dětí. Samotnému rozboru předchází zhodnocení využitelnosti dostupných statistických dat o demografickém chování a složení rodin s dětmi a jejich příjmech a výdajích. Demografická část se opírá o agregovaná data ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011, rozborů ekonomické situace domácností zpracovávají data šetření SILC a statistiky rodinných účtů za rok 2014. Struktura rodin je sledována z hlediska jejich úplnosti, počtu dětí, věku dětí a ekonomické aktivity rodičů. Stejně charakteristiky rodin bere v úvahu i navazující rozbor finanční a materiální situace rodin s dětmi, vč. bydlení, ukazatelů příjmové chudoby a materiální deprivace a subjektivního hodnocení rodinných příjmů. Všimá si rovněž finanční dostupnosti zajištění vybraných materiálních a sociálních potřeb dětí do 15 let věku. Specifické výdaje plynoucí z přítomnosti dětí v rodině jsou analyzovány především v oblasti vzdělávání dětí a nákladů na jejich oblečení a obuv.

Kuchařová, Věra - Paloncyová, Jana - Janurová, Kristýna

Zabezpečení životních podmínek dětí v rodinách

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 194 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-252-7

Spolupráce: Sylva Höhne

Předkládaná monografie vznikla v rámci projektu "Rodiny s dětmi v ČR - Sociodemografická a příjmová analýza", zadaného Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, jehož předmětem byl rozbor struktury a typů rodin s dětmi, a to i v regionálním členění, a dále socioekonomická situace rodin s dětmi při zohlednění různých druhů jejich příjmů a nákladů, se zvláštním zřetelem na náklady spojené přímo s péčí a výchovou dětí. Text volně navazuje na publikaci "*Rodiny s dětmi v České republice. Sociodemografická struktura, finanční a materiální podmínky*", která představila rozbor hospodaření rodin s dětmi založenou na reprezentativních datech sbíraných Českým statistickým úřadem. Tato monografie především zpracovává data z výběrového

šetření *Příjmy a výdaje rodin s dětmi 2015*, zaměřeného na čisté rodiny s dětmi do 15 let. Šetření se zaměřilo na podrobnější dekompozici výdajů s ohledem na jejich účel a vazbu na konkrétní členy rodiny, než to umožňují reprezentativní data ČSU. Zjišťovalo též názory rodičů nezletilých dětí na vlastní finanční situaci, aktuální zkušenosti s vybranými aspekty rodinné politiky a postoje k rodinné politice. Při zpracování dat bylo především zohledněno rozlišení rodin úplných a neúplných, podle počtu a věku dětí a podle ekonomické aktivity rodičů.

Beran, Vlastimil

Monitoring nákladů práce v České republice, ve státech Evropské unie a v USA v letech 2009-2014. Bulletin No. 10

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 55 s., lit., obr., tab.

ISBN 978-80-7416-251-0

Monitoring nákladů práce shrnuje roztříštěná data za státy Evropské unie a i data za USA v oblastech nákladů práce, zdanění práce ve vazbě na financování sociálního a zdravotního zabezpečení, podílu práce na nákladech a jednotkových nákladů práce. Pro vystižení trendů se data týkají období let 2009-2014. S ohledem na metodickou roztříštěnost sledování nákladů práce se vymezují jako zdroje aktuální a mezinárodně srovnatelná data z Eurostatu, konkrétně statistika práce a národní účty, OECD, Státní závěrečný účet České republiky a U.S. Department of commerce, Bureau of Economic Analysis. Zpracování údajů a propočty se opírají o metodiku certifikovanou Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2013 „Sledování nákladů práce a práce jako výrobního faktoru v České republice a v zahraničí“. Dvouleté zpoždění vyplývá z termínů zpracování vstupních údajů Eurostatem a Českým statistickým úřadem.

Trbola, Robert - Sirovátka, Tomáš - Šimíková, Ivana

Vyhodnocení soustavy indikátorů Strategie sociálního začleňování České republiky pro roky 2014-2020

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 72 s., tab.

ISBN 978-80-7416-304-3

Cílem projektu bylo provést komplexní zhodnocení vývoje v oblasti Strategie sociálního začleňování 2014-2020 s využitím celé šíře dostupných indikátorů. Dále mezinárodní srovnání vybraných indikátorů a specifikace pozice České republiky. Bylo provedeno vyhodnocení vývoje podle soustavy indikátorů za roky 2010-2014. Tyto výstupy byly využity v rámci vyhodnocení Strategie sociálního začleňování.

Kuchařová, Věra - Janurová, Kristýna

Velikost a struktura skupin osob bez domova a osob vyloučených z bydlení

Praha: VÚPSV, v. v. i., 2016. 174 s., lit., obr., tab., příl.

ISBN 978-80-7416-228-2

Předkládaná publikace je jedním ze dvou textů shrnujících výstupy z výzkumného projektu "Analýza velikosti a struktury skupin osob bez domova, osob vyloučených z

bydlení, osob obývajících nevyhovující bydlení a těch, pro které jsou náklady na bydlení nadměrně velkou zátěží". Projekt byl realizován v souvislosti s přípravou zákona o sociálním bydlení. Jeho cílem bylo zmapovat cílové skupiny sociálního bydlení z hlediska struktury domácností a forem soužití, velikosti a struktury rodinných jednotek, současné formy bydlení, výskytu osob se zdravotním postižením a dalších charakteristik. Tato publikace se konkrétně zaměřuje na osoby bez domova a osoby ohrožené vyloučením z bydlení z důvodů nepříznivých životních okolností. Data pro rozbor byla čerpána z dostupných statistických a výzkumných dat a vlastních dotazníkových a telefonických šetření realizovaných v zařízeních poskytujících sociální služby a obcích s rozšířenou působností za účelem doplnění dat, která nejsou pravidelně sbírána. Text nejprve představuje přehled hlavních používaných datových zdrojů a výzkumných zjištění a dále osm kapitol členěných dle jednotlivých zkoumaných skupin vymezených tak, aby bylo možné je s pomocí dostupných dat alespoň v nějaké míře kvantifikovat. Jedná se o osoby přežívající venku, osoby v noclehárnách, osoby v azylových domech, osoby v domech na půli cesty, osoby využívající sociálních služeb sociální rehabilitace a krizové pomoci, osoby spadající do cílové skupiny dle definice SLDB 2011 (bezdomovci, bydlící mimo byty a zařízení a žijící v zařízeních), oběti domácího násilí a osoby opouštějící instituce.

Statistické údaje dokumentující činnost oddělení knihovnicko-informačních služeb v roce 2016

Přírůstky fondu knihovny: 208

Stav fondu knihovny: 21 479 knihovních jednotek

Zpracovávané časopisy: 42

Přírůstky bibliografických záznamů publikací, časopiseckých článků, právních předpisů a jiných dokumentů: 990 záznamů

Počet materiálů stažených z monitorovaných webových stránek: 97 záznamů

Počet návštěv uživatelů knihovny: 328

Počet výpůjček: 815

Počet návštěv internetových stránek VÚPSV, v. v. i.: 28 618 návštěv, tj. průměrně 550 návštěv týdně

Počet návštěv stránek oddělení:

On-line katalog: 1 287

Zlatý fond sociální politiky: 260

Evidence publikační činnosti pracovníků ústavu: 161

Ostatní služby (informace mailem, telefonem): 97

Přehled publikační činnosti pracovníků VÚPSV, v. v. i. za rok 2016

odborné monografie vydané v zahraničních vydavatelstvích

Kyzlinková Renata - Lehmann Štěpánka (spoluautorky za ČR). *Creating longer, more fulfilling working lives: Employer practice in five European countries*. London: Chartered Institute of Personnel and Development (CIPD), 2016. 102 s.

odborné monografie vydané v domácích vydavatelstvích

Havlíček, Karel - Říhová, Lenka. *Specifics of Price Marketing Controlling and Pricing of Products with Small and Medium-Sized Family Enterprises (Proceedings of Abstract)*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2016. ISBN 978-80-8154-167-4

kapitoly v odborných monografiích vydaných v zahraničních vydavatelstvích

Formánková, Lenka - Plasová, Blanka - Vyhliđal, Jiří. *Parental Employment Patterns in the Czech Republic: Economic Rationality or Cultural Norm?* In: *Rethinking Gender, Work and Care in a New Europe: Theorising markets and societies in the post-socialist era*. Roosalu, Triin - Hofäcker, Dirk (eds.). Masingstoke: Palgrave Macmillan, 2016. ISBN 978-1-137-37108-9. s. 141-169 (29 s.)

kapitoly v odborných monografiích vydaných v domácích vydavatelstvích

Paloncyová, Jana. *Děti předškolního věku v kontextu rodinné politiky*. In: *Předškolní dítě a svět vzdělávání. Přehled teorie, praxe a výzkumných poznatků*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. ISBN 978-80-7552-323-5. s. 51-55 (4 s.).

odborné články v zahraničních recenzovaných časopisech

Bareš, Pavel - Průša, Ladislav. *Ekonomická situace a ohrožení sociálním vyloučením u obyvatel menších obcí v seniorském a předseniorském věku*. In: *Revue sociálně-ekonomického rozvoje*. ISSN 2453-6148. - Roč. 2, č. 1 (2016), s. 5-21 (17 s.)

Kubalčíková, Kateřina - Havlíková, Jana. *Current Developments in Social Care Services for Older Adults in the Czech Republic: Trends Towards Deinstitutionalization and Marketization*. In: *Journal of Social Service Research*. ISSN 0148-8376. Roč. 42, č. 2 (2016), s. 180-198 (19 s.)

Průša, Ladislav. *Respitní péče v ČR ve světle nových evropských trendů*. In: Revue sociálně-ekonomického rozvoje. ISSN 2453-6148. Roč. 2, č. 2 (2016), s. 95-106 (12 s.)

odborné články v domácích impaktovaných časopisech

Höhne, Sylva - Kuchařová, Věra. *Změny finančních nástrojů rodinné politiky v letech 2006-2015 a jejich potenciál měnit natalitní chování*. In: Politická ekonomie. ISSN 0032-3233; ISSN 2336-8225 (Online). Roč. 64, č. 7 (2016), s. 867-890 (24 s.)

Vidovičová, Lucie - Galčanová, Lucie - Petrová Kafková, Marcela. *Význam a obsah prarodičovské role u mladých seniorů a senierek*. In: Sociologický časopis/Czech Sociological Review. ISSN 0038-0288. Roč. 51, č. 5 (2015). s. 761-782 (22 s.)

odborné články v domácích recenzovaných časopisech

Bareš, Pavel. *Ekonomická situace a míra rizika sociálního vyloučení v domácnostech se seniory a osobami v předseniorském věku*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 3 (2016), s. 2-12 (11 s.)

Bareš, Pavel - Průša, Ladislav. *Dostupnost služeb sociální péče ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v Jihočeském kraji*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč.10, č. 1 (2016), s. 11-17 (7 s.)

Barvíková, Jana. *Anketa "Ústavní péče o ohrožené děti"*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč.10, č. 1 (2016), s. 22-26 (5 s.)

Demner, Marek - Šťastná, Anna - Baslová, Michala. *Romský mentoring: služba podporující výkon alternativních trestů u romských klientů PMS ČR*. In: Česká kriminologie. ISSN 2464-6210. č. 2 (2016), s. 1-21 (21 s.)

Holub, Martin. *Zohlednění dob výchovy dětí v systému důchodového zabezpečení*. In: Scientia et Societas. ISSN 1801-7118. Roč. 12, č. 2 (2016), s. 86-95 (10 s.)

Holub, Martin - Šlapák, Milan. *Analýza způsobu sociálního zabezpečení invalidů z mládeži*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 5 (2016), s. 15-19 (5 s.)

Kroupa, Aleš. *Pohyblivé - flexibilní formy odměňování v letech 2009 až 2014*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč.10, č. 1 (2016), s. 20-21 (2 s.)

Kyzlinková, Renata - Šťastná, Anna. *Reprodukční plány mladých mužů v ČR*. In: Demografie. ISSN 0011-8265. Roč. 58, č. 2 (2016), s. 111-128 (18 s.)

Langhamrová, Jana - Průša, Ladislav. *Jaký je skutečný rozsah ošetrovatelské péče v pobytových zařízeních sociálních služeb?* In: Fórum sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 2 (2016), s. 10-16 (7 s.)

Musil, Libor - Baláž, Roman. *Faktory bránící dosahování oborových zájmů sociální práce*. In: Sociální práce/Sociálna práca. ISSN 1213-6204. Roč.16, č. 5 (2016), s. 52-71 (20 s.)

Nešporová, Olga. *The Initial Years of Motherhood and Fatherhood as Perceived by Expectant Parents: The Division of Care and Paid Work*. In: Social Studies. ISSN 1214-813X. Roč. 13, č. 4 (2016), s. 9-25 (17 s.)

Sirovátka, Tomáš. *Česká sociální politika v perspektivě "sociálních investic"*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 5 (2016), s. 7-14 (8 s.)

Šlapák, Milan. *Analýza dopadu možnosti zavedení sdílení důchodových práv mezi manželi*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 4 (2016), s. 2-5 (4 s.)

Šlapák, Milan. *Institut dlouhodobých vdovských a vdoveckých důchodů pohledem mezinárodního srovnání*. In: Scientia et Societas. ISSN 1801-7118. Roč. 12, č. 2 (2016), s. 96-105 (10 s.)

Vidovičová, Lucie - Petrová Kafková, Marcela. *Index aktivního stárnutí (AAI) v regionální aplikaci*. In: Demografie. ISSN 0011-8265. Roč. 58, č. 1 (2016), s. 49-65 (17 s.)

Vrabcová, Jana. *Senioři - sociální skupina ohrožená exekucemi*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 4 (2016), s. 19-23 (5 s.)

Vyhlídal, Jiří. *Foreign Labour Force in the Czech Spatially Segmented Labour Market*. In: Scientia et Societas. ISSN 1801-7118. Roč. 12, č. 1 (2016), s. 113-129 (17 s.)

Vyhlídal, Jiří - Galčanová, Lucie. *Diskriminace a rizikové spotřební jednání seniorů: vybrané aspekty v kulturní perspektivě*. In: Scientia et Societas. ISSN 1801-7118. Roč. 12, č. 1 (2016), s. 134-162 (29 s.)

Zajíčková, Drahomíra - Fárová, Nina. *Z členské schůze Genderové expertní komory (GEK ČR) v Brně*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 3 (2016), s. 26

Zajíčková, Drahomíra - Jedličková, Petra. *Analýza zpětné vazby účastnic projektu "Soulad rodiny a podnikání u žen na Praze-západ"*. In: Fórum sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 2 (2016), s. 25-27 (3 s.)

Zajíčková, Drahomíra - Rašticová, Martina - Bédiová, Monika. *Z mezinárodního workshopu "Zaměstnávání starších lidí v ČR a srovnání s EU" v Brně*. In: FÓRUM sociální politiky. ISSN 1802-5854. Roč. 10, č. 4 (2016), s. 23-24 (2 s.)

příspěvky v domácích sbornících

Beran, Vlastimil - Franek, Jiří. *A Comparison of the Social Benefits Systems in the Czech Republic on Model Households during Right-Wing (2011) and Left-Wing (2015) Governments rule*. In: *Proceedings of 14th International Scientific Conference Economic Policy in the European Union Member Countries*. Karviná: Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karviná, 2016. ISBN 978-80-7510-210-2.

Říhová, Lenka. *The Role of P2P Loans in the Financing of Small and Medium-Sized Enterprises in the Czech Republic*. In: *Proceedings of 14th International Scientific Conference Economic Policy in the European Union Member Countries*. Karviná: Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karviná, 2016. ISBN 978-80-7510-210-2.

Vrabcová, Jana. *Věková struktura cizinců v ČR*. In: *Migrace a demografické výzvy: Sborník vybraných příspěvků z XLVI. konference České demografické společnosti*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2016. ISBN 978-80-245-2183-1, s. 59-67 (9 s.)

Zajíčková, Drahomíra - Zajíček, Miroslav. Komparace struktury spotřeby domácností zaměstnanců a důchodců v ČR. In: *RELIK 2016 Reprodukce lidského kapitálu*. Praha: VŠE, 2016. ISBN 978-80-245-2166-4, s. 641-653 (13 s.)

Zajíčková, Drahomíra - Zajíček, Miroslav. Struktura spotřeby domácností zaměstnanců a důchodců v ČR. In: *MMK 2016 Mezinárodní Masarykova konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky, ročník VII*. Hradec Králové: MAGNANIMITAS, 2016. s. 284-292 (9 s.) ISBN 978-80-87952-17-7

elektronické publikování

Barvíková, Jana. *Cochemská praxe*. In: Šance dětem [online] 2016-11-21. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/cs/hledam-pomoc/deti-se-zdravotnim-postizenim/rodina-ditete-se-zdravotnim-postizenim/cochemska-praxe.shtml>

Kuchařová, Věra - Hošťálková, Jitka. *Prevention and early intervention services to address children at risk of poverty. Comments paper Czech Republic*. In: Peer Review in Ireland: Prevention and early intervention services to address children at risk of poverty (Dublin, 18-19 February 2016). Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1024&langId=en&newsId=2328&moreDocuments=yes&tableName=news>

Zajíčková, Drahomíra - Vavrečková, Jana. *Fakta a fikce života cizinců v ČR*. In: migraceonline.cz [online] 2016-11-04. Dostupné z: <http://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/fakta-a-fikce-zivota-cizincu-v-cr>

P ř e h l e d o účasti pracovníků VÚPSV, v. v. i. na seminářích a konferencích, kde v r. 2016 prezentovali získané poznatky

jméno pracovníka	místo a termín konference	název konference	pořadatel	téma vystoupení
Bareš Pavel	Praha 16. ledna 2016	Reflexe směřování Katedry sociální práce FFUK v Praze	Univerzita Karlova v Praze ve spolupráci s MPSV	Ekonomická situace a ohrožení sociálním vyloučením (z ekonomických důvodů) u obyvatel menších obcí v seniorském a předseniorském věku
	Praha 15. listopadu 2016	23. Regionální poradní platforma MHMP	MHMP	Cizinci z třetích zemí a jejich rodiny v hlavním městě Praha
	Praha 18. listopadu 2016	Uplatnění obtížně zaměstnatelných osob na trhu práce v ČR	Asociace samostatných odborů ČR	Zmapování postavení osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody na trhu práce a možnosti jejich pracovního uplatnění
	Praha 12. prosince 2016	Postavení osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody na trhu práce a možnosti jejich pracovního uplatnění	Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, VÚPSV, v. v. i.	Možnosti zaměstnávání propuštěných osob z pohledu zaměstnavatelů
Barvíková Jana	Praha 31. března 2016	Děti a domácí násilí, nové perspektivy	Centrum Locika	První výsledky výzkumu "Děti a domácí násilí"
	Praha 30. září 2016	Domácí násilí - možnosti terapeutické práce	Středočeský kraj	Výzkum Děti, rodiče a domácí násilí
Beran Vlastimil	Petrovice u Karviné 15. září 2016	14. mezinárodní vědecká konference "Hospodářská politika v členských zemích Evropské unie"	VŠB - TU Ostrava a Slezská univerzita Opava	A Comparison of the Social Benefits Systems In the Czech Republic on Model Households during Right-wing (2011) and Left-wing (2015) Governments Rule
	Praha 15. listopadu 2016	Kulatý stůl Důstojná mzda	Ekumenická akademie a Friedrich Ebert Stiftung	Vztah minimální mzdy a sociálních dávek
	Praha 30. listopadu 2016	14. ročník odborného ekonomicko-statistického semináře Statistika zaměstnanosti, příjmů a mezd	Katedra ekonomické statistiky, FIS VŠE Praha a TREXIMA, spol. s r.o.	Dilema rozhodování nízkokvalifikovaného jedince pro vstup na trh práce v letech 2010-2015
Havlíková Jana	Praha 17. října 2016	Metodika sociálního šetření v rámci řízení o příspěvek na péči	MPSV	Metodika sociálního šetření v rámci řízení o příspěvek na péči - postup zpracování

jméno pracovníka	místo a termín konference	název konference	pořadatel	téma vystoupení
Holub Martin	Praha 15. dubna 2016	Theoretical and Practical Aspects of Public Finance	Vysoká škola ekonomická	Preferential treatment for families with children in the pension insurance system
Hubíková Olga	Praha 19. července 2016	Rovnost příležitostí z pohledu rodinné politiky	Národní centrum pro rodinu a Asociace center pro rodinu	Rovné příležitosti pečujících
	Zlín 24. října 2016	Tíže péče	Unie pečujících Zlínského kraje	Děláte to dobrovolně
	Praha 17. října 2016	Metodika sociálního šetření v rámci řízení o příspěvek na péči	MPSV	Metodika sociálního šetření v rámci řízení o PnP - přínosy pro praxi"
	Praha 30. listopadu 2016	Multidisciplinarita v příspěvku na péči	MPSV a VÚPSV, v. v. i.	Stávající nastavení posudkové praxe z hlediska konceptu multidisciplinarity
	Praha 30. listopadu 2016	Multidisciplinarita v příspěvku na péči	MPSV a VÚPSV, v. v. i.	Návrhy a doporučení k posílení a rozšíření prvku multidisciplinarity v posudkové praxi posuzování stupně závislosti u příspěvku na péči
Jahoda Robert	Francie, Paříž 26. května 2016	Fiscal welfare in Europe	SciencePo Paris	Distributional impacts of family policy reforms in the Czech Republic
	Brno 3. října 2016	Příprava společnosti na dem. změny	MPSV	Chudoba ve stáří a jak ji předcházet
Janurová Kristýna	Praha 18. února 2016	Jednání Odborné komise pro rodinnou politiku	MPSV	Výzkum zájmu rodičů o motivační otcovskou dovolenou
Kotíková Jaromíra	Praha 2. února 2016	Zkrácené pracovní úvazky	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR	Zkrácené pracovní úvazky - situace na trhu práce
	Praha 15. února 2016	Svět práce v 21. století	MZV a MPSV	Predikce trhu práce
Kubalčíková Kateřina	Olomouc 16. září 2016	Perspektivy komunitní sociální práce v ČR	VOŠ Caritas	Komunitní práce jako součást role sociálních pracovníků na obcích: možnosti a limity
	Rumunsko, Timisoara 26. - 28. října 2016	Social Inclusion and Equal Opportunities	West University of Timisoara (Romania) & Nord University (Norway)	The social inclusion of family caregivers in the Czech elder care: possibilities and limits.
Kuchařová Věra	Irsko, Dublin 18. února 2016	Peer Review on Prevention and early intervention services to address children at risk of poverty	European Commission for Employment, Social Affairs & Inclusion	Comments paper - Czech Republic
	Praha 20. října 2016	Česká rodina 21. století	Barevný svět dětí, z.s.	Pohled na manželství a tradiční model rodiny
	Praha 10. března 2016	Mít či nemít svoje Doma	Alternativa 50+, o.p.s., Kancelář veřejné ochránkyně práv	Pokus o vyčíslení rozsahu problému bezdomovství a ohrožení ztrátou bydlení

pokračování tabulky

jméno pracovníka	místo a termín konference	název konference	pořadatel	téma vystoupení
Kuchařová Věra	Praha 27. září 2016	Kulatý stůl ke Koncepti rodinné politiky	MPSV	Vzdělávání a péče o děti Dostupné kvalitní vzdělávání a péče o děti předškolního a školního věku
Kyzlinková Renáta	Německo, Mainz 1. září 2016	European Population Conference	EAPS	Determinants leading to the realisation of male reproduction - the timing of male fertility in the Czech Republic: a microlevel approach
Musil Libor	Praha 17. října 2016	Metodiky sociálního šetření v rámci řízení o příspěvek na péči	MPSV	Metodika sociálního šetření v rámci řízení o příspěvek na péči - geneze
	Praha 30. listopadu 2016	Multidisciplinarita v příspěvku na péči	MPSV a VÚPSV, v. v. i.	Představení a hlavní cíle a projektu Multidisciplinarita v příspěvku na péči
Nešporová Olga	Velká Británie, Leicester 13. září 2016	9th International Conference on Social Science Methodology	The International Sociological Association, Research Committee RC33 on Logic and Methodology and University of Leicester	Qualitative panel data - three waves of interviews with parental couples
Paloncyová Jana	Praha 30. září 2016	Domácí násilí - možnosti terapeutické práce	Středočeský kraj	Výzkum Děti, rodiče a domácí násilí
Průša Ladislav	Praha 15. dubna 2016	Teoretické a praktické aspekty veřejných financí	VŠE v Praze	Podpora pečujících osob - inspirace z Rakouska
	České Budějovice 25. května 2016	Sociální služby v České republice a v Evropě	Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR	Sociální služby v Irsku
	Litomyšl 8. září 2016	Současnost a perspektiva sociální péče ve společnosti 21. století	Město Litomyšl a Pardubický kraj	Financování sociálních služeb - teorie a praxe
	Tábor 6. října 2016	VIII. výroční kongres poskytovatelů sociálních služeb	Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR	Co chybí sociálním službám v ČR aneb sociální služby v číslech
	Praha 10. listopadu 2016	Reprodukce lidského kapitálu - RELIK 2016	Vysoká škola ekonomická	Je naše společnost připravena na řešení důsledků stárnutí populace?
	Praha 24. listopadu 2016	Sociální politika 2016 - nové výzvy v nejisté době	Vysoká škola ekonomická	Podpora pečujících osob - nová situace v sociálním systému v ČR
	Praha 25. listopadu 2016	Nástroje a možnosti podpory pečujících v ČR a v zahraničí: teorie a praxe	Diakonie ČCE	Podpora pečujících ze strany sociálních služeb - současný stav a návrhy na zlepšení služeb pro pečující
	Slovensko, Bratislava 2. prosince 2016	25 rokov transformácie centrálne plánovaných ekonomík: skúsenosti a perspektívy	Ekonomická univerzita v Bratislavě	25 let vývoje sociálních služeb v České republice
Říhová Lenka	Dubrovnik, Chorvatsko 22. - 26. června 2016	Mezinárodní vědecká konference: Economics, Management, Finance and Social Attributes of Economic Systems (EMFSA 2016)	BCSS, VŠO, VŠRR, MUCO, VŠFS a další	Specifics of Price Marketing Controlling and Pricing of Products with Small and Medium-Sized Family Enterprises

jméno pracovníka	místo a termín konference	název konference	pořadatel	téma vystoupení
Říhová Lenka	Praha 4. srpna 2016	Návrh MV na úpravu charakteristik platových tříd	MPSV ČR	Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací
	Praha 12. - 13. září 2016	Jednání komise pro hodnocení prací a činností a tvorbu katalogů	MPSV ČR	Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací
	Petrovice u Karviné 15. září 2016	14. mezinárodní vědecká konference Hospodářská politika v členských zemích Evropské unie	VŠB - TU Ostrava a Slezská univerzita Opava	The Role of P2P Loans in the Financing of Small and Medium-Sized Enterprises in the Czech Republic
	Praha 9. listopadu 2016	Sektorová rada pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl	Hospodářská komora ČR	Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací
Sirovátka Tomáš	Nizozemsko, Rotterdam 2. září 2016	ESPAnet annual conference	ESPAnet	Assessing innovative approaches to activate young people in deprived neighbourhoods
	Rakousko, Vídeň 11. června 2016	European Sociological Association annual conference	ESA	Institutional determinants of early job insecurity in nine European countries
Schebelle Danica	Praha 21. července 2016	Bezpečnostní aspekty migrace	MV ČR	Dopady neúspěšné integrace do společnosti
Szabo Július	Praha 4. srpna 2016	Jednání na pracovní úrovni k návrhu Ministerstva vnitra na úpravu charakteristik platových tříd	MPSV ČR	Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací
	Praha 12. - 13. září 2016	Jednání komise pro hodnocení prací a činností a tvorbu katalogů	MPSV ČR	Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací
Šimíková Ivana	Brno 21. ledna 2016	Prevence ztráty bydlení	ÚMČ Brno - střed a Agentura pro sociální začleňování	Metodika prevence ztráty bydlení
	Praha 24. března 2016	Prevence ztráty bydlení	Agentura pro sociální začleňování a Svaz měst a obcí ČR	Metodika prevence ztráty bydlení
	Hradec Králové 31. května 2016	Metodika prevence ztráty bydlení	MPSV ČR a Krajský úřad Královéhradeckého kraje	Metodika prevence ztráty bydlení
Šlapák Milan	Praha 15. dubna 2016	Theoretical and Practical Aspects of Public Finance	VŠE	Old-age pension entitlement with respect to the minimum insurance period
Šťastná Anna	Německo, Mainz 1. září 2016	European Population Conference	EAPS	Determinants leading to the realisation of male reproduction - the timing of male fertility in the Czech Republic: a microlevel approach
Vidovičová Lucie	Praha 28. dubna 2017	COST Action 1402 - Ageism from a Multi-national, Interdisciplinary Perspective	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně; COST	Who, where, and how: empirical evidence of ageism in the Czech Rep.

pokračování tabulky

jméno pracovníka	místo a termín konference	název konference	pořadatel	téma vystoupení
Vyhlídal Jiří	Slovensko, Bratislava 21. dubna 2016	Potrebuje slovenský pracovní trh migráciu?	Zastoupení Evropské komise v SR a Institut INEKO	Zkušenosti s pracovní migrací v České republice
Zajíčková Drahomíra	Praha 25. února 2016	Zastoupení žen a mužů ve vedoucích a rozhodovacích funkcích ve státních, krajských a městských firmách a firmách kotovaných na burze	Byznys pro společnost, Otevřená společnost, o.p.s	GPG v managementu
	Brno 26. května 2016	Zaměstnávání starších lidí v ČR ve srovnání s EU	Mendelova univerzita	Bariéry a stereotypy při zaměstnávání starších osob z pohledu zaměstna- vatelů, seniorů a veřejného sektoru v ČR ve srovnání s EU
	Praha 10. - 11. listopadu 2016	RELIK 2016 Reprodukce lidského kapitálu	VŠE	Komparace struktury spotřeby domácností důchodců a seniorů
	Brno 22. listopadu 2016	Společenská efektivnost veřejných institucí	Mendelova univerzita	Faktory ovlivňující efektivnost veřejných institucí
	Hradec Králové 12. - 16. prosince 2016	MMK 2016 Mezinárodní Masarykova konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky	MAGNANIMITAS	Struktura spotřeby domácností

Přehled projektů řešených v r. 2017

Grantové projekty

- Metodika systému monitorování a evaluace dotačních programů Úřadu vlády ČR zaměřených na integraci romské menšiny, (TA ČR)
- Faktory určující rozhodnutí o odchodu do důchodu, (TA ČR)
- Preference seniorů a realita jejich ekonomické situace v komparaci s činností municipalit v rámci programu aktivního stárnutí - manuál pro sociální odbory vybraných municipalit, (TA ČR)
- Otcovství a mateřství v kontextech trhu práce a sociální politiky, (GA ČR)
- EIRO (European Industrial Relations Observatory), EWCO (European Working Conditions Observatory), ERM (European Restructuring Monitor), (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions)
- Industrial Relations in Central and Eastern Europe: Challenges Ahead of Economic Recovery, (Foundation Center for Economic Development a European Commission DG 5)
- Fair Way, Fair Pay ve veřejném sektoru (OPZ)
- Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace opatření APZ na trhu práce (OPZ)
- Predikce trhu práce (KOMPAS)

Institucionální rozvoj

Vydávání časopisu FÓRUM sociální politiky

Zlatý fond sociální politiky

Další činnost

- Rodiny ve střední fázi rodinného cyklu - analytická studie (II. fáze)
- Zpráva o rodině - analytická studie
- Analýza potřeb sociálních pracovníků na obcích ve vztahu k zajišťování bydlení
- Hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací
- Screening jednotlivých oblastí rehabilitace v ČR
- Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990-2016
- Monitoring nákladů práce v ČR, ve státech Evropské unie a USA
- Dopad úmrtí do socio-ekonomické situace domácnosti
- Analýza hodnocení složitosti, odpovědnosti a namáhavosti prací
- Analýza systémů odměňování civilních státních zaměstnanců ve vybraných zemích EU se zřetelem na motivační a výkonnostní složky platu, porovnání s ČR

- Závěrečná zpráva z hodnocení dopadu regulace (RIA) k návrhu věcného záměru zákona o koordinované rehabilitaci (II. etapa)
- Monitoring změn v zahraničních důchodových systémech
- Kontrola biologické důvodnosti trvání dočasné pracovní neschopnosti a standardy dočasné pracovní neschopnosti u jednotlivých diagnóz ve vybraných zemích EU

Stanovisko Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.

V Praze dne 12. května 2017

S t a n o v i s k o
Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.
k návrhu Výroční zprávy o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i.
za rok 2016 a k účetní závěrce za rok 2016

V souladu s povinnostmi stanovenými Dozorčí radě zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, přezkoumala Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. návrh Výroční zprávy VÚPSV, v. v. i. za rok 2016. K dispozici měla tyto podklady:

- návrh Výroční zprávy o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. za rok 2016,
- roční účetní závěrku VÚPSV, v. v. i. za rok 2016,
- zprávu nezávislého auditora Ing. Josefa Běloubka ze dne 2. března 2017 určenou pro VÚPSV, v. v. i.

Po zhodnocení těchto podkladů Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. schvaluje Výroční zprávu o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. za rok 2016 a konstatuje, že se hospodaření VÚPSV, v. v. i. v roce 2016 uskutečnilo v souladu s obecně závaznými právními předpisy a že účetní závěrka zobrazuje správně majetek, závazky, vlastní jmění, finanční situaci a výsledek hospodaření. Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. neshledala porušení zásad řádného využívání majetku instituce k realizaci její hlavní činnosti a ani ohrožení účelu, ke kterému byla instituce zřízena.

K výsledkům hospodaření ústavu Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. nemá připomínky a bere na vědomí závěry nezávislého auditora.

Stanovisko Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. schválila na svém řádném zasedání dne 12. května 2017.

Ing. Petr Hejduk
předseda Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i.

Zpráva o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. v r. 2016

Zpráva o činnosti
Dozorčí rady Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i.
v roce 2016

Členy Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. k 31. prosinci 2016 byli:

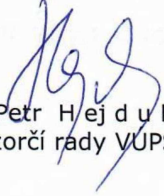
- Ing. Petr Hejduk – předseda
- Ing. Karel Tauchman - místopředseda
- Mgr. David Pospíšil
- Mgr. Zuzana Chalupová
- Ing. Štefan Duháň
- Ing. Jan Škorpík
- Ing. Iva Veselá.

Výše jmenovaní členové jsou bezúhonní a splňují podmínky bodů (4) a (5) § 17 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění. Uvedené fyzické osoby jsou způsobilé k právním úkonům, nebyly pravomocně odsouzeny za trestné činy, jejichž skutková podstata souvisí s předmětem činnosti VÚPSV, v. v. i. a nebyla jim uložena sankce podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon odborné činnosti související s předmětem činnosti veřejné výzkumné instituce.

V hodnoceném období se Dozorčí rada VÚPSV, v. v. i. sešla na pěti zasedáních, na kterých:

- projednala a schválila Výroční zprávu o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. za rok 2015,
- projednala a schválila Zprávu o činnosti Dozorčí rady za r. 2015,
- projednala a schválila návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na r. 2016, vč. jeho aktualizace,
- projednala a schválila návrh rozpočtu VÚPSV, v. v. i. na r. 2016, vč. jeho aktualizace,
- projednala a schválila návrh plánu výzkumné činnosti VÚPSV, v. v. i. na r. 2017,
- projednala a schválila návrh rozpočtu VÚPSV, v. v. i. na r. 2017,
- projednala a schválila Zprávu o činnosti Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. v roce 2015,
- projednala a schválila Stanovisko Dozorčí rady VÚPSV, v. v. i. k Výroční zprávě o činnosti a hospodaření VÚPSV, v. v. i. za r. 2015 a k účetní uzávěrce za r. 2015,
- projednala a schválila Dohodu o skončení smlouvy o výpůjčce nebytových prostor v prostorách MPSV,

- projednala a schválila Smlouvu o nájmu uzavřenou mezi VÚPSV, v.v.i. a Říčany Property s.r.o., která se týká pronájmu nových nebytových prostor na adrese Praha 7, Dělnická 213/12
- projednala a schválila Smlouvu o nájmu uzavřenou mezi VÚPSV, v.v.i. a Říčany Property s.r.o., předmětem které je nájem prostor pro účely skladu knihovny na adrese Praha 7, Dělnická 213/12.

Ing. Petr Hejduk
předseda Dozorčí rady VÚPSV, v.v.i.

Ověření účetní závěrky, výrok auditora

**Základní údaje o veřejné výzkumné instituci
Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.,
se sídlem Dělnická 213/12, Praha 7, PSČ 170 00**

Předmět činnosti	: <i>Předmětem hlavní činnosti je vědecký výzkum v oblasti politiky zaměstnanosti, trhu práce, rozvoje lidských zdrojů, otázek příjmové a mzdové politiky, pracovních podmínek, sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání, systému sociální ochrany, problematiky rodiny, rovných příležitostí, demografického vývoje, vývoje sociální struktury, životních podmínek a životní úrovně. Na podporu vlastní výzkumné činnosti a pro potřeby vědecké veřejnosti a občanů ústav rozvíjí dokumentační, rešeršní, ediční a vydavatelskou činnost, provozuje a rozšiřuje odbornou knihovnu, a to v rámci Českého informačního centra sociální ochrany (ČICSO), které je jeho nedílnou součástí. Svou činností VÚPSV, v.v.i. přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Ve spolupráci s vysokými školami se spolupodílí na zabezpečení doktorského studia a vychovává vědecké pracovníky. Příprava podkladů a doporučení pro orgány státní správy, zejména pak zřizovatele, a to na základě využití jak aplikovaného, tak i základního výzkumu a činnost prováděná na základě požadavků i jiných organizačních složek státu nebo územních samosprávných celků ve veřejném zájmu a podporovaná z veřejných prostředků tak, jak stanoví § 21 odst. 2 písm. a) zákona č. 341/2005 Sb.</i>
Název veřejné výzkumné instituce	: <i>Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.</i>
Právní forma	: <i>Veřejná výzkumná instituce</i>
Sídlo veřejné výzkumné inst.	: <i>Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7</i>
IČO	: <i>45773009</i>
Ředitel	: <i>Doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.</i>
Zástupce ředitele	: <i>Mgr. Aleš Kroupa</i>
Podklady předával	: <i>Ing. Iva Veselá účetní veřejné výzkumné instituce</i>

Audit Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí

Důvod provedení ověření	:	<i>Na základě žádosti Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v.v.i. v Praze.</i>
Předmět ověřování	:	<i>Ověření ke dni 31. prosinci 2016 u veřejné výzkumné instituce Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i. v Praze.</i>
Ověření provedla společnost	:	<i>AUDIT Litoměřice s.r.o., Vrchlického 248/17, Litoměřice – číslo oprávnění 474 vydané Komorou auditorů ČR v Praze</i>
Jméno auditora	:	<i>Ing. Josef Běloubek, číslo oprávnění 1022, vydané Komorou auditorů ČR v Praze</i>
Provedení ověření	:	<i>2. ledna 2017 – 2. března 2017</i>
Den dokončení ověření	:	<i>2. března 2017</i>
Zřizovací listina	:	<i>Sepsaná Ministerstvem práce a sociálních věcí v Praze ze dne 30.6.2006 a podepsaná ministrem a provedenou změnou zřizovací listiny ze dne 23.12.1992 podepsanou rovněž ministrem. Nová zřizovací listina nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2007. Dne 15.9.2014 bylo vydáno Opatření o úplném znění zřizovací listiny Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v.v.i. pod číslem jednacím 2014/72998-321</i>
Použité předpisy k ověření	:	<i>Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech</i> <i>Mezinárodní auditorské standardy</i> <i>Aplikační doložky Komory auditorů ČR k ISA 700 – požadavky na zprávu auditora</i>
Metoda ověřování	:	<i>Mezinárodní auditorské standardy požadují naplánování a provedení ověření tak, aby auditor získal přiměřené ujištění o tom, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Ověření k datu 31. 12 2016 zahrnovalo ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce a posouzení správnosti a vhodnosti účetních postupů a významných odhadů učiněných vedením veřejné výzkumné instituce při jejím sestavení. Auditorské postupy byly provedeny výběrovým způsobem s ohledem na významnost vykazovaných skutečností.</i>
Přílohy ke zprávě auditora	:	<i>Výkaz zisku a ztráty, rozvaha a příloha k 31.12.2016.</i>

**ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA URČENÁ PRO
Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.,
se sídlem Dělnická 213/12, Praha 7, PSČ 170 00**

Auditorská zpráva určená zřizovateli a vedení veřejné výzkumné instituce

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i. sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2016, výkazu zisku a ztráty a přehledu o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2016. Rovněž tak byl proveden audit přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Výzkumném ústavu práce a sociálních věcí v.v.i., jsou uvedeny v úvodní části přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i., k 31. 12. 2016 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2016 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Výzkumném ústavu práce a sociálních věcí v.v.i. (dále již jen „Veřejná výzkumná instituce“), nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření výroku.

Odpovědnost vedení Veřejné výzkumné instituce za účetní závěrku

Ředitel a vedení Veřejné výzkumné instituce odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel a vedení Veřejné výzkumné instituce povinno posoudit, zda je Veřejná výzkumná instituce schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní

závěrky, s výjimkou případů, kdy je plánováno ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost, než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Úkolem auditora je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je povinností auditora uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je povinností auditora:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Veřejné výzkumné instituce relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel a vedení Veřejné výzkumné instituce uvedlo v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a vedením a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Veřejné výzkumné instituce trvat nepřetržitě. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit ve zprávě auditora na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Závěry auditora týkající se schopnosti Veřejné výzkumné instituce trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data vydání zprávy auditora. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Veřejná výzkumná instituce ztratí schopnost trvat nepřetržitě.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Audit Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí

Povinnosti auditora je informovat ředitele a vedení Veřejné výzkumné instituce mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Litoměřicích, dne 2. března 2017

AUDIT Litoměřice s.r.o.
Číslo oprávnění 1022
Vrchlického 248/14
412 01 Litoměřice

ing. Josef Běloubek
evidenční číslo 1022
auditor

**Dopis auditora k předložené účetní závěrce veřejné výzkumné instituce
Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i.,
se sídlem Dělnická 213/12, Praha 7, PSČ 170 00
za období od 1.1.2016 do 31.12.2016**

Určeno: pro ředitele a vedení veřejné výzkumné instituce

Vážený pane řediteli,

v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy si Vám dovoluji podat zprávu navazující na výrok auditora. Dopis auditora je určen k informaci o věcných a formálních nedostatcích, které nejsou takového významu, aby ovlivnily vydaný výrok k účetní závěrce. Dále slouží k informaci metodického rázu, doporučení auditora i ve vztahu k dalšímu účetnímu období.

Vzhledem k tomu, že ověřováním nebyly zjištěny žádné nesprávnosti v účetní závěrce, omezují se pouze na popis údajů obsažených v účetní závěrce a inventarizaci. Postup zpracování účetní závěrky byl průběžně konzultován a odsouhlasován. Z těchto důvodů nepožaduji, pokud není z Vaší strany potřeba, vyjádření k předloženému dopisu.

Ke způsobu zabezpečení a dodržení legislativy i požadavků vyplývajících z finančního auditu nemám žádné připomínky. Dále uvádím dokumentaci významných skutečností zachycených v předložené účetní závěrce.

Úvod

Při stanovení rizika zakázky a plánování významnosti jsem vycházel z Mezinárodních auditorských standard. Hladina významnosti byla stanovena z definovaných ukazatelů (aktiva veřejné výzkumné instituce k 31.12.2016 a náklady této veřejné výzkumné instituce za rok 2016 – přihlédnuto bylo k přijatým dotacím v roce 2016 a k celkovým výnosům v.v.i.).

Nebylo v průběhu prováděného auditu zjištěno riziko související s možností nadhodnocení nebo podhodnocení vykázaného výsledku hospodaření veřejné výzkumné instituce. Při uplatňování požadavku na vyjádření opatrnosti a věrného obrazu majetku veřejné výzkumné instituce v účetní závěrce nedošlo s vedením instituce k rozdílným názorům. Nebyly zjištěny v účetnictví žádné chyby a ani auditor nedošel k názoru, že by byly objeveny podvody, které by ovlivnily účetnictví veřejné výzkumné instituce. Požadavky auditora v průběhu ověřování byly plně akceptovány.

Audit byl plánován a proveden s cílem získat dostatečnou míru jistoty, že účetní závěrka neobsahuje výrazné nesprávnosti a podvody. Přitom byly posouzeny účetní postupy a významné odhady použité pro sestavení účetní závěrky. Domnívám se, že provedené ověřování je dostatečným základem pro vyslovení výroku na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno na vybraných účetních operacích s využitím dalších písemných informací prokazujících údaje účetní závěrky.

Veškeré zůstatky majetkových účtů byly inventovány a nebyly shledány rozdíly. (Inventarizace je prováděna s roční periodicitou).

Upozorňuji na některé nové změny legislativy uplatňované pro rok 2017 i u veřejných výzkumných institucí. Je nutno upravit některé stávající v současné době platné směrnice pro účtování, které se budou týkat Vaší veřejné výzkumné instituce v roce 2017.

Účetní systém

Účetní systém hodnotím jako spolehlivý. Poskytující, podle mého názoru, dostatečný základ pro přípravu obrátové předvahy. Při svém ověřování jsem vycházel z vnitřního kontrolního systému. Metodické zjištění účetní evidence vyplývá z platné legislativy. Součástí auditu bylo ověření významných skutečností a prvotních účetních dokladů po datu účetní závěrky za období od 1.1.2017 do 31.12.2017. Nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by vedly k jiným závěrům, než jsou uvedeny v předložené účetní závěrce.

Bilanční kontinuita s předchozím obdobím byla dodržena. Vnitřní směrnice pro oblast účetnictví zůstaly v platnosti z předchozího období. Stávající používaný software zajišťuje průkaznost jak nákladů, tak výnosů podle jednotlivých analytik a také nákladů na jednotlivé projekty.

Změny v účetních postupech

V průběhu sledovaného období i ve srovnání s minulým účetním obdobím nebyly zaznamenány změny ve způsobech oceňování, postupech účtování a odpisování vlastního majetku.

Vyjádření věrného obrazu a zásady opatrnosti

- K výrazným složkám aktiv, u kterých by byla výše reálného ocenění nižší než účetní vyjádření hodnoty za rok 2016, bylo přihlédnuto k pohledávkám a závazkům, které jsou po lhůtě splatnosti. Po lhůtě splatnosti má veřejná výzkumná instituce minimální pohledávky, které neovlivňují reálné ocenění aktiv Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Pohledávky za odběrateli k 31.12.2016 byly pouze ve výši 175 Kč. Závazky za dodavateli k 31.12.2016 byly ve výši 193 015,32 Kč všechny splatné do 90 dnů.
- Současný odpisový plán ostatního investičního majetku veřejné výzkumné instituce vyhovuje, podle mého názoru, požadavkům stanovenými účetními předpisy a zákonem o účetnictví s ohledem na předpokládané opotřebení. Majetek nebyl přeceněn, zůstal v původní ceně pořízení. Jedná se většinou o zařizovací předměty, výpočetní techniku, drobný dlouhodobý hmotný majetek a drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nový nakupovaný majetek je oceňován v pořizovací ceně. Veřejná výzkumná instituce nemá žádný majetek pořízený ve vlastní režii.
- Výzkumný ústav práce a sociálních věcí v. v. i. má na fondech k 31.12.2016 částku ve výši 1 313 tis. Kč. Fondy se snížily proti minulému roku o částku ve výši 5 755 tis. Kč. Vlastní jmění veřejné výzkumné instituce je k 31.12.2016 ve výši 206 tis. Kč (majetek je již takřka plně odepsaný).

Vlastní jmění se proti roku 2015 se snížilo o částku 98 tis. Kč. Celkem jmění v.v.i. je k 31.12.2016 ve výši 1 519 tis. Kč a vlastní jmění je k 31.12.2016 ve výši 206 tis. Kč. Pokles vlastních zdrojů proti minulému období je 98 tis. Kč.

Zisk veřejné výzkumné instituce byl za rok 2016 byl nulový. Vlastní hospodaření veřejné výzkumné instituce se srovnáním s rokem 2010 - 2015 je možno hodnotit jako vyrovnané, ale se snižováním fondů a vlastního jmění. Pokles nastal v roce 2016, kdy se fondy snížily až na hranici 1 313 tis. Kč oproti minulému roku, kde byla na fondech částka ve výši 7 068 tis. Kč.

- Mimo výše uvedené důvody, nebyla zjištěna rizika, ztráty a znehodnocení.
- Závazky vůči zaměstnancům byly beze zbytku a v termínech splatnosti plněny.
- Kontrolou časového rozlišení nákladů a výnosů nesouvisejících s rokem 2016 nebyly zjištěny žádné podstatné nesrovnalosti. Pouze byly v časovém rozlišení zjištěné drobné částky, které měly být místo nákladů roku 2016 časově rozlišeny na příští období.
- K inventarizaci majetku a dokladové inventarizaci byl vydán příkaz ředitele, který byl naplněn a doložen závěrečným protokolem o provedení inventarizace u Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Inventarizace byla provedena na základě příkazu ředitele k 31.12.2016.
- V roce 2016 byly veřejné výzkumné instituci přiznány dotace na provoz činnosti v celkové výši 26 082 tis. Kč (26 082 083,35 Kč). Celkem výnosy veřejné výzkumné instituce s dotacemi byly za rok 2016 ve výši 34 654 tis. Kč se zapojením (zúčtováním) fondů ve výši 8 282 tis. Kč.
- Kontrolou nebylo zjištěno žádné pochybení v čerpání dotací a to jak institucionální dotace na rozvoj VVI, tak dotace na činnost MPSV a ostatní dotace, které souvisely se zadáním požadavků na výzkum.
- Kontrolou jednotlivých projektů nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti.
- K 31.12.2016 má veřejná výzkumná instituce ještě pohledávku za nezúčtovanými dotacemi na projekty ve výši 4 750 000.- Kč.

Doporučení auditora

V případě změn týmu řešitelů jednotlivých projektů je nutno vždy tyto změny odsouhlasit s poskytovatelem finančních prostředků.

Dbát důsledně na časové rozlišení nákladů a výnosů. (např. licence, doména)

Skutečnosti po datu účetní závěrky

V období začátku roku 2017 (od 1.1.2017 do 31.1.2017) nebyly zjištěny skutečnosti, které by vedly k jinému názoru na účetní závěrku než je vyjádřen ve výroku auditora. V účetních dokladech za období po účetní závěrce nebyly shledány vlivy související s předchozím obdobím.

Ve vlastnictví veřejné výzkumné instituce nebyl zjištěn majetek nevyužívaný k hlavní činnosti veřejné výzkumné instituce. Veřejná výzkumná instituce nevlastní žádnou nemovitost a je pouze v pronajatých prostorách v Praze a Brně. Smlouvy na pronájem jsou zpracovány.

Hledisko opatrnosti je u veřejné výzkumné instituce naplněno. Nebyly zjištěny žádné soudní spory vedené proti veřejné výzkumné instituci. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí v.v.i. je podle mého názoru schopen pokračovat ve svých aktivitách i v dalších letech.

Závěr

Standardní auditorské postupy mě vedou k ujištění, že ve všech podstatných aspektech jsou běžné obchodní případy zaúčtovány pomocí ověřeného software úplně, průběžně a včas. Účetní osnova, která je základem účetnictví odpovídá potřebám veřejné výzkumné instituce. Účetní knihy veřejné výzkumné instituce jsou řádně vedeny. Ověřované doklady jsou řádně označeny, dostatečně objasněny a přehledně uloženy. Účetnictví odpovídá podle zjištění zákonným předpisům předepsaným pro veřejné výzkumné instituce.

Roční účetní závěrku veřejné výzkumné instituce k 31.12.2016, které mě byla předložena, bylo možné řádně odvodit z účetních knih a ostatních nezbytných zápisů veřejné výzkumné instituce. Roční závěrka poskytuje z hlediska stanovené významnosti obraz odpovídající skutečným poměrům v majetkové, finanční situaci a situaci nákladů a výnosů i peněžních toků.

Údaje v prezentačních materiálech veřejné výzkumné instituce čerpané z účetních knih nevyvolávají žádné chybné představy o situaci revidované účetní jednotky. Nejsou mě známy žádné neuvedené události mimořádného významu, jež nastaly po ukončení účetního roku, k nimž by se bylo potřeba dále vyjadřovat.

Auditor nemá žádné výhrady k účetní závěrce Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v.v.i. za účetní období od 1.1.2016 do 31.12.2016.

V Litoměřicích, dne 2. března 2017

AUDIT Litoměřice s.r.o.
číslo oprávnění 474
Vrchlického 248/17, Litoměřice

Ing. Josef Běloubek
auditor
číslo oprávnění 1022

ORGANIZACE: 45773009

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Příloha č.2 k vyhlášce č. 504/2002 Sb.
s účinností pro účetní jednotky,
u kterých hlavním předmětem
činnosti není podnikání

k 31.12.2016
(v celých tisících Kč)

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v.
i.
Dělnická 213/12
170 00 Praha 7
Veřejná výzkumná instituce

IČO

45773009

Předmět činnosti:

Název položky	Účet	Pol. číslo	Činnost	
			hlavní	hospodářská
			1	2
A. Náklady				
I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	p. 2 až 7	1	6 511	0
1.Spotřeba materiálu, zboží a ostatních neskladovaných dodávek	(501, 502, 503)	2	796	0
2.Prodané zboží	(504)	3	0	0
3.Opravy a udržování	(511)	4	8	0
4.Náklady na cestovné	(512)	5	252	0
5.Náklady na reprezentaci	(513)	6	49	0
6.Ostatní služby	(518)	7	5 406	0
II.Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	p. 9 až 11	8	0	0
7.Změny stavu zásob vlastní činnosti	(561, 562, 563, 564)	9	0	0
8.Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	(571, 572)	10	0	0
9.Aktivace dlouhodobého majetku	(573, 574)	11	0	0
III.Osobní náklady	p. 13 až 17	12	27 854	0
10.Mzdové náklady	(521)	13	20 657	0
11.Zákonné sociální pojištění	(524)	14	6 766	0
12.Ostatní sociální pojištění	(525)	15	0	0
13.Zákonné sociální náklady	(527)	16	387	0
14.Ostatní sociální náklady	(528)	17	44	0
IV.Daně a poplatky	p. 19	18	1	0
15.Daně a poplatky	(531, 532, 538)	19	1	0
V.Ostatní náklady celkem	p. 21 až 27	20	145	0
16.Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	(541, 542)	21	0	0
17.Odpis nedobytné pohledávky	(543)	22	0	0
18.Nákladové úroky	(544)	23	0	0
19.Kursově ztráty	(545)	24	0	0
20.Dary	(546)	25	0	0
21.Manka a škody	(548)	26	0	0
22.Jiné ostatní náklady	(549)	27	145	0
VI.Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	p. 29 až 33	28	143	0
23.Odpisy dlouhodobého majetku	(551)	29	143	0
24.Prodaný dlouhodobý majetek	(552)	30	0	0
25.Prodané cenné papíry a podíly	(553)	31	0	0
26.Prodaný materiál	(554)	32	0	0
27.Tvorba a použití rezerv a opravných položek	(556, 559)	33	0	0
VII.Poskytnuté příspěvky	p. 35	34	0	0
28.Poskyt. členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	(581, 582)	35	0	0
VIII.Daň z příjmů celkem	p. 37	36	0	0
29.Daň z příjmů	(591, 595)	37	0	0
Náklady celkem	p. 1+8+12+19+20+ 28+34+36	38	34 654	0

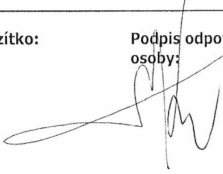
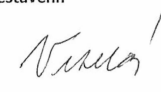

Tisk 23.02.2017 13:28:59

Strana 1

Název položky	Účet	Pol. číslo	Činnost	
			hlavní	hospodářská
			1	2
B. Výnosy				
I. Provozní dotace	p. 40	39	26 082	0
1. Provozní dotace	(691)	40	26 082	0
II. Přijaté příspěvky				
2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	p. 42 až 44	41	0	0
3. Přijaté příspěvky (dary)	(681)	42	0	0
4. Přijaté členské příspěvky	(682)	43	0	0
	(684)	44	0	0
III. Tržby za vlastní výkony a za zboží				
	(601, 602, 604)	45	287	0
IV. Ostatní výnosy				
5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	p. 47 až 52	46	8 282	0
6. Platby za odepsané pohledávky	(641, 642)	47	0	0
7. Výnosové úroky	(643)	48	0	0
8. Kursové zisky	(644)	49	0	0
9. Zúčtování fondů	(645)	50	0	0
10. Jiné ostatní výnosy	(648)	51	8 282	0
	(649)	52	0	0
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opr.položek celkem				
11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehmot. a hmot.majetku	p. 54 až 58	53	3	0
12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	(652)	54	3	0
13. Tržby z prodeje materiálu	(653)	55	0	0
14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	(654)	56	0	0
15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	(655)	57	0	0
	(657)	58	0	0
Výnosy celkem	p. 39+41+45+46+53	59	34 654	0
C. Výsledek hospodaření před zdaněním				
	p. 59 - 38 + 36	60	0	0
D. Výsledek hospodaření po zdanění				
	p. 59 - 38	61	0	0

Název položky	Pol. číslo	Činnost hlavní+hospodářská
Výsledek hospodaření před zdaněním	p. 60/1+2	62
Výsledek hospodaření po zdanění	p. 61/1+2	63

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis odpovědné osoby:	Podpis osoby odpovědné za sestavení:	Okamžik sestavení:
				29. 2. 2017
			Telefon:	

ORGANIZACE: 45773009

Příloha č.1 k vyhlášce č. 504/2002 Sb.
s účinností pro účetní jednotky,
u kterých hlavním předmětem
činnosti není podnikání

ROZVAHA (BALANCE)

k 31.12.2016
(v celých tisících Kč)

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.

Dělnická 213/12
170 00 Praha 7

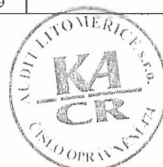
Veřejná výzkumná instituce

IČO

45773009

Předmět činnosti:

AKTIVA		Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2016
Název položky	Účet		1	2
A. Dlouhodobý majetek celkem	p. 2+10+21+28	001	304	207
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	p. 3 až 9	002	2 873	2 006
1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	(012)	003	0	0
2. Software	(013)	004	560	560
3. Ocenitelná práva	(014)	005	0	0
4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	(018)	006	2 313	1 446
5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	(019)	007	0	0
6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	(041)	008	0	0
7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	(051)	009	0	0
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	p. 11 až 20	010	4 356	3 609
1. Pozemky	(031)	011	0	0
2. Umělecká díla, předměty a sbírky	(032)	012	35	34
3. Stavby	(021)	013	0	0
4. Hmotné movité věci a jejich soubory	(022)	014	2 746	2 647
5. Pěstitelské celky trvalých porostů	(025)	015	0	0
6. Dospělá zvířata a jejich skupiny	(026)	016	0	0
7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	(028)	017	1 575	928
8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	(029)	018	0	0
9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	(042)	019	0	0
10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	(052)	020	0	0
III. Dlouhodobý finanční majetek celkem	p. 22 až 27	021	0	0
1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	(061)	022	0	0
2. Podíly - podstatný vliv	(062)	023	0	0
3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	(063)	024	0	0
4. Zápůjčky organizačním složkám	(066)	025	0	0
5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky	(067)	026	0	0
6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	(069+043)	027	0	0
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	p. 29 až 39	028	-6 925	-5 408
1. Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	(072)	029	0	0
2. Oprávky k softwaru	(073)	030	- 521	- 560
3. Oprávky k ocenitelným právům	(074)	031	0	0
4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehm. majetku	(078)	032	-2 313	-1 446
5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehm. majetku	(079)	033	0	0
6. Oprávky ke stavbám	(081)	034	0	0
7. Oprávky k samost. hmotným movitým věcem a soub. hmot. movit. věcí	(082)	035	-2 516	-2 475
8. Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	(085)	036	0	0
9. Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům	(086)	037	0	0
10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmot. majetku	(088)	038	-1 575	- 927
11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmot. majetku	(089)	039	0	0

Název položky	Účet	Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2016
			1	2
B. Krátkodobý majetek celkem	p. 41+51+71+79	040	11 121	8 647
I. Zásoby celkem	p. 42 až 50	041	0	0
1. Materiál na skladě	(112)	042	0	0
2. Materiál na cestě	(119+111)	043	0	0
3. Nedokončená výroba	(121)	044	0	0
4. Polotovary vlastní výroby	(122)	045	0	0
5. Výrobky	(123)	046	0	0
6. Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	(124)	047	0	0
7. Zboží na skladě a v prodejnách	(132)	048	0	0
8. Zboží na cestě	(139+131)	049	0	0
9. Poskytnuté zálohy na zásoby	(z 314)	050	0	0
II. Pohledávky celkem	p. 52 až 70	051	5 152	2
1. Odběratelé	(311+386)	052	1	0
2. Směnky k inkasu	(312)	053	0	0
3. Pohledávky za eskontované cenné papíry	(313)	054	2	1
4. Poskytnuté provozní zálohy	(z 314)	055	7	1
5. Ostatní pohledávky	(315)	056	0	0
6. Pohledávky za zaměstnanci	(335)	057	0	0
7. Pohledávky za institucemi soc. zabezp. a veř. zdrav. poj	(336)	058	0	0
8. Daň z příjmů	(341)	059	0	0
9. Ostatní přímé daně	(342)	060	0	0
10. Daň z přidané hodnoty	(343)	061	0	0
11. Ostatní daně a poplatky	(345)	062	0	0
12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se st. rozpočtem	(346)	063	5 142	0
13. Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků	(348)	064	0	0
14. Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	(358)	065	0	0
15. Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	(373)	066	0	0
16. Pohledávky z vydaných dluhopisů	(375)	067	0	0
17. Jiné pohledávky	(378)	068	0	0
18. Dohadné účty aktivní	(388)	069	0	0
19. Opravná položka k pohledávkám	(391)	070	0	0
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	p. 72 až 78	071	5 761	5 860
1. Peněžní prostředky v pokladně	(211)	072	30	11
2. Ceniny	(213)	073	12	12
3. Peněžní prostředky na účtech	(22x)	074	5 719	5 837
4. Majetkové cenné papíry k obchodování	(251)	075	0	0
5. Dluhové cenné papíry k obchodování	(253)	076	0	0
6. Ostatní cenné papíry	(256+259)	077	0	0
7. Peníze na cestě	(261)	078	0	0
IV. Jiná aktiva celkem	p. 80 až 81	079	208	2 785
1. Náklady příštích období	(381)	080	208	472
2. Příjmy příštích období	(385)	081	0	2 313
Aktiva celkem	p. 1+40	082	11 425	8 854

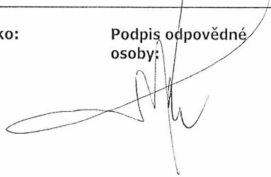
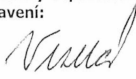

PASIVA		Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2016
Název položky	Účet		3	4
A. Vlastní zdroje celkem	p. 84+88	083	7 372	1 519
I. Jmění celkem	p. 85 až 87	084	7 372	1 519
1. Vlastní jmění	(901)	085	304	206
2. Fondy	(91x)	086	7 068	1 313
3. Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	(921)	087	0	0
II. Výsledek hospodaření celkem	p. 89 až 91	088	0	0
1. Účet výsledku hospodaření	(963)	089	0	0
2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	(931)	090	0	0
3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	(932)	091	0	0
B. Cizí zdroje celkem	p. 93+95+103+127	092	4 052	7 335
I. Rezervy celkem	p. 94	093	0	0
1. Rezervy	(941)	094	0	0
II. Dlouhodobé závazky celkem	p. 96 až 102	095	0	0
1. Dlouhodobé úvěry	(951)	096	0	0
2. Vydané dluhopisy	(953)	097	0	0
3. Závazky z pronájmu	(954)	098	0	0
4. Přijaté dlouhodobé zálohy	(955)	099	0	0
5. Dlouhodobé směnky k úhradě	(958)	100	0	0
6. Dohadné účty pasivní	(z 389)	101	0	0
7. Ostatní dlouhodobé závazky	(959)	102	0	0
III. Krátkodobé závazky celkem	p. 104 až 126	103	2 236	2 585
1. Dodavatelé	(321+387)	104	150	193
2. Směnky k úhradě	(322)	105	0	0
3. Přijaté zálohy	(324)	106	0	0
4. Ostatní závazky	(325)	107	0	0
5. Zaměstnanci	(331)	108	3	0
6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	(333)	109	0	0
7. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	(336)	110	1 459	758
8. Daň z příjmu	(341)	111	0	0
9. Ostatní přímé daně	(342)	112	576	245
10. Daň z přidané hodnoty	(343)	113	25	27
11. Ostatní daně a poplatky	(345)	114	0	0
12. Závazky ze vztahu ke státnímu rozpočtu	(346)	115	0	51
13. Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	(348)	116	0	0
14. Závazky z upsaných nesplac. cen. papírů a podílů	(367)	117	0	0
15. Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	(368)	118	0	0
16. Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	(373)	119	0	0
17. Jiné závazky	(379)	120	23	1 311
18. Krátkodobé úvěry	(231)	121	0	0
19. Eskontní úvěry	(232)	122	0	0
20. Vydané krátkodobé dluhopisy	(241)	123	0	0
21. Vlastní dluhopisy	(255)	124	0	0
22. Dohadné účty pasivní	(z 389)	125	0	0
23. Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	(249)	126	0	0

Název položky	Účet	Pol. číslo	Stav k 01.01.	Stav k 31.12.2016
			3	4
IV. Jiná pasiva celkem	p. 128 až 129	127	1 816	4 750
1. Výdaje příštích období	(383)	128	466	0
2. Výnosy příštích období	(384)	129	1 350	4 750
Pasiva celkem	p. 83+92	130	11 424	8 854

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis odpovědné osoby:	Podpis osoby odpovědné za sestavení:	Okamžik sestavení:
				28.2.2017
			Telefon:	

Příloha k účetní závěrce za rok 2016

1. Základní údaje

1.1. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí byl zřízen Ministerstvem práce a sociálních věcí dnem 15. září 1992 jako rozpočtová organizace. Změnou zřizovací listiny s účinností od 1. ledna 1993 se mění z rozpočtové na příspěvkovou organizaci. K 1. lednu 2007 se právní forma organizace změnila na veřejnou výzkumnou instituci. K tomuto dni byla organizace zapsána v rejstříku veřejných výzkumných institucí vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Předmětem hlavní činnosti je vědeckým výzkumem přispívat k poznání a prognózování socioekonomického rozvoje společnosti. Cílem další činnosti je především podpora MPSV ČR při výkonu státní správy. Jinou činnost podle zákona 341/2005 Sb. VÚPSV, v. v. i. v roce 2016 neprováděl.

1.2. Průměrný přepočtený počet úvazků v roce 2016 byl: 42,35
Z toho: ředitel doc. Ing. Ladislav Průša, CSc. 1,00
náměstek pro vědu a výzkum Mgr. Aleš Kroupa 1,00

1.3. Osobní náklady: 27 854 tis. Kč
Z toho: mzdové náklady 20 657 tis. Kč
zdrav. + soc. poj. 6 766 tis. Kč
fond sociální 387 tis. Kč
ostatní soc. náklady 44 tis. Kč

2. Informace o účetních metodách a obecných zásadách

2.1. Nakupované zásoby a nehmotný a hmotný majetek jsou oceňovány v pořizovacích cenách. K pořízení majetku vlastní činností nedošlo.

2.2. V roce 2016 nebylo uplatněno ocenění reprodukční pořizovací cenou.

2.3. V roce 2016 byl podle interní směrnice hmotný i nehmotný majetek účetně odepisován ve shodě s odpisovým plánem organizace po dobu 36 měsíců. Drobný dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, pořízený do 31.12.2006, je veden na účtech 018 a 028 do vyřazení. Majetek v pořizovací hodnotě do hodnoty podle zákona č.586/1992 Sb. o daních z příjmů je od 1.1.2007 účtován výsledkově do nákladů a je veden v operativní evidenci majetku.

2.4. Nebyly účtovány žádné opravné položky.

2.5. Účetní jednotka při účtování postupuje v souladu s těmito předpisy ve znění jejich pozdějších úprav: zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláška č.504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, Českými účetními standardy č. 401 až 414 pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

2.6. Mezi rozvahovým dnem a dnem sestavení účetní závěrky nedošlo k významným událostem majícím vliv na věrný obraz výsledku hospodaření.

2.7. Účetní jednotka nemá žádný dlouhodobý finanční majetek.

2.8. K 31.12.2016 účetní jednotka evidovala závazky celkem 2 585 tis. Kč v tom:

Závazky vůči dodavatelům	193 tis. Kč
Závazky k institucím soc. zabezpečení a veř. zdr. pojištění	758 tis. Kč
Přímé daně	245 tis. Kč
DPH	27 tis. Kč
Závazky ve vztahu ke státnímu rozpočtu	51 tis. Kč
Jiné závazky	1 311 tis. Kč

2.9. Účetní jednotka neeviduje žádné závazky, které by nebyly uvedeny v rozvaze.

2.10. Výsledek hospodaření z hlavní činnosti je nulový. V průběhu roku 2016 měla organizace výnosy z těchto zdrojů: institucionální dotace na rozvoj v. v. i., finanční prostředky na další činnost, účelové dotace, finanční prostředky na zahraniční granty a zakázky, tuzemské zakázky, tržby z prodeje publikací, časopisu a materiálu, použití vlastních prostředků z rezervního fondu.

2.11. Způsob zjištění základu daně: nulový výsledek hospodaření je zvýšen o daňově neuznatelné výdaje 145 994 Kč. Ve smyslu ustanovení § 20 odst. 7, zákona o daních z příjmů č.586/1992 Sb., v platném znění, byl základ daně snížen o 145 994 Kč, výsledná daňová povinnost za rok 2016 je 0 Kč.

2.12. Pohyby dlouhodobého majetku:

Stav nehmotného majetku k 1.1.2016 brutto	2 873 tis. Kč
Přírůstky	0 tis. Kč
Úbytky	867 tis. Kč
Stav k 31.12.2016	2 006 tis. Kč

Stav opravek nehmot. majetku k 1.1.2016	2 834 tis. Kč
Přírůstky	39 tis. Kč
Úbytky	867 tis. Kč
Stav k 31.12.2016	2 006 tis. Kč

Stav hmotného majetku k 1.1.2016 brutto	4 356 tis. Kč
Přírůstky	46 tis. Kč
Úbytky	793 tis. Kč
Stav k 31.12.2016	3 609 tis. Kč

Stav opravek hmot. majetku k 1.1.2016	4 091 tis. Kč
Přírůstky	104 tis. Kč
Úbytky	793 tis. Kč
Stav k 31.12.2016	3 402 tis. Kč

2.13. Přijaté finanční prostředky

Institucionální dotace na rozvoj VVI	7 680 tis. Kč
Prostředky na další činnost	10 240 tis. Kč
Účelové dotace od TA ČR, MV ČR	7 450 tis. Kč
Účelová dotace od GA ČR	1 347 tis. Kč

2.14. Účetní jednotka během účetního období neposkytla ani nepřijala žádné dary.

2.15. Během účetního období účetní jednotka neuspořádala žádnou veřejnou sbírku.

2.16. Výsledek hospodaření za účetní období 2016 byl nulový.

2.17. Majetek účetní jednotky není zatížen zástavním právem.

V Praze dne 28. 2. 2017

Sestavila:
Ing. Iva Veselá

Schválil:
doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.

